183 BRABANT STRIP

BS MAGAZINE

DOSSIER SPRINT

HET BLAD VOOR JONGELUI WAAR PIT IN ZIT. 18e Jaargang - Nr. 10. 31 December 2010

20 ct.

HERRIE
WE ZIJN IN DE SALOON TE PANCAKE VALLEY.. DE DEUREN PIEPEN IN HUN HENGSELS. ER VERSCHUNT EEN GEDAANTE MET TWEE REUSACHTIGE COLTS 45 GEWAPEND. TERWIJL HIJ OP DE SCHENKKAST AFSTEVENT, RINKELEN ZIJN SPOREN BIJ IEDERE STAP.
WANTED
HALLO, VREEMDELING! HOE KOM JE HIER ZO VERZEILD?
EEN APPELTJE TE SCHILLEN... SCHENK ME EEN LIMONADE...
ER IS EEN KNOOP VAN JE BROEK AF, ZIE IK AMIGO! WAT VIND JE HIERVAN?
DAT LIJDT GEEN TWIJFEL, HET IS DE MIJNE. HIJ PAST BIJ DEZE!
IK HEB HEM OPGERAAPT OP DE PLEK WAAR MIJN PAARD EEN JAAR GELEDEN IS GESTOLEN... DE PRAIRIEWOLF DIE DAT GEFLIKT HEEFT, HEEFT ZEKER DIE KNOOP VERLOREN BIJ HET OPSTIJGEN... IK HEB ZIJN SPOOR TOT HIER GEVOLGD....
"SCHOPPENAAS" VERDIENT EERLIJK ZIJN KOST, VREEMDELING! JOUW STEKEN ONDER WATER EISEN EEN EERHERSTEL IN HET OPENBAAR...
PANG
ZO OUD ALS DE WEG NAAR ROME, DIE TRUC VAN DE ZAKREVOLVER IN DE MOUW, SCHOPPENAAS!!
KLINK..
EN ZEG ME NU EENS WAAR MIJN PAARD IS, OF JE LAATSTE UURTJE HEEFT GESLAGEN.
GR-1

BS MAGAZINE

nr 183 (10) van 31/12/2010

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub. Wordt niet los verkocht.

Bestuur
Joeri Delamane, Etienne Hauwaerts, Yves Kerremans, Jean Smits

Werkgroep
Joppe Broeckhoven, Hendrik Neyts, Kurt Morissens, Philippe Mouvet, Jozef Peeters, Roger Philippot, Bertrand Van Herp, Johan Van Ransbeeck, Patrick Vranken

Redactie en medewerkers
Hans Bijman, Gert Bussens, Felix De Keye, Jeroen Denters, Wallie Hakkens, Ed Hengeveld, Frank Jonker, Chris Mouton, Antoine Ryckman, Joop Schreurs, Tom Vermeeren, Léon den Hartog, Marc De Locht, Rik Lok

Eindredactie
Patrick Vranken

Layout
Jeroen Denters

Cover: Copyright Morris - Dargaud - Dupuis 2010

Auteursrechten
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. **Copyright van afbeeldingen of foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.**
Alle Kuifjeafbeeldingen: copyright Hergé/Moulinsart 2010

Lidgeld
Lidgeld 2010 B & NL: 20 euro
Rest van de wereld: op aanvraag
(B): **001-2980926-95**
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NL): Giro **7616528**
(altijd deze naam gebruiken: Brabant Strip vzw)

Verantwoordelijke uitgever
Brabant Strip vzw,
Dewandelaerstraat 8,
1930 Nossegem

NIEUW E-MAILADRES
brabant.strip@gmail.com
www.brabantstrip.be
INFO over onze uitgaven:
bsuitgaven@hotmail.com

Oplage: 1.600 exemplaren

Adieu ...

Afscheid nemen in dit laatste nummer van Brabant Strip Magazine in 2010. Niet alleen wuiven we het vruchtbare werkjaar 2010 uit, we moeten u ook het vertrek van Patrick Vranken als BSM-hoofdredacteur aankondigen.

U hoort die donderslag bij heldere hemel? Loeihard kwam die aan op onze redactie. Talrijke reacties ontvingen we op het aangekondigde afscheid van Patrick. Emotionele, bittere, kwade, verdrietige reacties vulden onze mailbox waarvan u er enkele in dit magazine kan lezen. En neen, dat betekent niet dat we ons altijd inhoudelijk kunnen vinden in wat er werd neergeschreven maar begripvol in deze emotievolle tijden willen we hiervoor wel zijn. Al is het maar omdat dit soort reacties meteen duidelijk maakt wat Patrick al die jaren betekende voor de vereniging. Jarenlang trok hij, uiteraard met veel hulp van talrijke vrijwilligers, de BS-kar. Tien magazines per jaar stoomde hij klaar waardoor nachtrust op de achtergrond schoof. Patrick schaarde zich achter talrijke projecten, had oog voor schrijftalent en kon enthousiasmeren maar was vooral vol passie bezig met wat hem nauw aan het hart lag: Brabant Strip en bij uitbreiding die schone wereld van het beeldverhaal. Maar het heilige vuur is een waakvlam geworden. Een sabbatjaar is iets waar hij momenteel naar uitkijkt. Een jaar waarin hij alles even kan laten bezinken en andere plannen eindelijk eens kan uitvoeren. Plannen die dat waakvlammetje terug zal doen uitgroeien tot dat grote, heilige vuur. Een welgemeende 'merci' voor jarenlang belangeloze inzet is hier absoluut op zijn plaats. Want dat Patrick gemist zal worden, staat als een paal boven water.
Adieu, Patrick. Adieu…

2011 wordt dus een vreemd jaar door het afscheid van Patrick. Het bestuur en de werkgroep van Brabant Strip vzw heeft dan ook beslist om zich niet te vergalopperen in 2011, dat een overgangsjaar moet worden. BSM-hoofdredacteur wordt Kurt Morissens, die al meewerkte aan BSM en P@per. Vijf magazines, een vakantie- en een kerstalbum zullen er volgend jaar in uw brievenbus vallen. Ook van de partij in 2011 blijven de gasten van P@per, hét blad dat een mix aan jonge tekentalenten en ervaren striprotten aanbiedt. Het eerste gloednieuwe nummer van BSM verschijnt in februari 2011. Wij kijken daar alvast naar uit.

Net zoals we reikhalzend uitkijken naar nieuwe albums in de Fenix-collectie. Vier albums zullen er volgend jaar verschijnen waarvoor u kan intekenen in februari 2011. We houden u op de hoogte!

Maar voor nu wensen het bestuur, de werkgroep en alle medewerkers van Brabant Strip u het beste voor het nieuwe jaar met de hoop erbij u met zijn allen vrolijk te mogen begroeten in 2011.

2011 info

Lidgeld: 20 euro
5 magazines
+ enkele p@pers
+ Vakantiealbum en Kerstalbum

Meer info over de 4 Fenixalbums in het eerste magazine van 2011

NIEUW ADRES: Dewandelaerstraat 8, 1930 Nossegem
NIEUW E-MAILADRES: brabant.strip@gmail.com

4 Dossier Sprint
18 Interview Jan Kruis
27 Koffieklets
36 Interview Robert van der Kroft
46 Scheepsjournaal
54 Interview Vanhamme & Francq

Het einde van eindeloos...

Tegen de tijd dat u deze tekst onder ogen krijgt, beste lezer, is het nieuws u al bekend : ik heb op 7 september ontslag genomen als eindredacteur van dit blad ; op 9 november ben ik vervolgens niet meer verkozen voor een bestuursfunctie binnen deze vereniging. Eindeloos kon ik hiermee natuurlijk niet blijven doorgaan, ook al leek dat misschien zo. Niets is voor eeuwig in deze wereld.

Ik begrijp dat het de modale lezer waarschijnlijk worst zal wezen, maar alles wat binnen deze vereniging gebeurt, magazine, albums, ledendagen... wordt gestuurd vanuit de werking van een vzw (vereniging zonder winstoogmerk). Het is vrijwilligerswerk, en ik heb het altijd vrijwillig gedaan, bijna 20 jaar lang, samen met vele anderen.
Ook al hebben de "gewone" leden geen stemrecht, ik ben altijd van mening geweest dat ze wel recht hebben op informatie, als er zich belangrijke wijzigingen voordoen. Twee jaar na elkaar werden bij statutaire verkiezingen nieuwe bestuursleden verkozen op basis van een programma dat vroeg om verandering: Brabant Strip magazine anders, de vereniging anders, het voorzitterschap anders...
Ik ben voorstander van verandering, en nog meer van verbetering. Daarom heb ik precies een jaar geleden zelf aangeboden om een stap opzij te zetten, om de mensen die het anders willen doen, ook de kans te geven om zelf hun woorden in daden om te zetten.

Wat dreef mij, om mij zoveel jaren vrijwillig in te zetten?
Er is veel informatie die nooit aan de oppervlakte komt : onbekende verhalen, onbekende albums, in kleine oplage, in eigen beheer, van tekenaars die (nog) niet bekend zijn, enzovoort. Dat stelden wij 20 jaar geleden al vast met een groepje vrienden, dertigers toen. Wij zouden contact houden en onze informatie delen en verspreiden. Het werd de doelstelling van de vereniging. Ik heb anderen overtuigd om samen met mij achtereenvolgens dit magazine, de vakantiealbums, de Fenixalbums, p@per en de ledendagen te starten en uit te bouwen. Zo konden we die gegeerde informatie brengen, tot lering en vermaak van de stripliefhebber en tegelijk ter promotie van tekenaars die (nog) niet aan de top stonden.

Ik heb absoluut geen spijt van het vrijwilligerswerk, omdat ik weet dat het velen plezier bezorgd heeft, jarenlang. Hoe kleinschalig het ook allemaal was, het had een zekere maatschappeljke functie. Ik kijk daar met genoegen op terug. Maar zal ik het ooit nog opnieuw doen? Zeker niet. Verantwoordelijkheid dragen in een vereniging als deze is geen eenvoudige taak. Wat je al niet moet doen, soms, om te zorgen dat de beloofde magazines, vakantiealbums, Fenixalbums ook verschijnen ... er moeten tal van knopen doorgehakt worden. Je probeert iedereen aan bod te laten komen, maar de ruimte en de tijd zijn beperkt, toch in de vrijwilligerswereld. Voor de eindredactie instaan, betekent ook: bijdragen van anderen zo aanpassen, dat ze makkelijk leesbaar en begrijpbaar zijn voor de lezer. In 20 jaar tijd heb je op de duur met iederéén wel eens wat wrijving gehad. Je kan namelijk niet voor iedereen *tegelijk* goed doen.

Daar kwam kritiek op, en daarom heb ik vorig jaar voorgesteld dat men iemand anders zou zoeken als eindredacteur. Had het allemaal beter gekund? Zeker! Had ik het beter kunnen doen? Ja, natuurlijk! Maar niet in mijn vrije tijd ... het werk voor de vereniging was een fulltime job geworden. Begin 2010 ging ik weer aan de slag, omdat extra hulp of een vervanger uitbleven. Maar de situatie verbeterde niet, de kritiek bleef. Na een zomer nadenken, besloot ik op 7 september 2010 mijn ontslag in te dienen als eindredacteur. Zo was de vzw verplicht om een opvolger te zoeken. Ik heb desgevraagd trouwens zelf Kurt Morissens voorgesteld. Wel dacht ik nog een rol te kunnen spelen, maar dan meer op de achtergrond. Het liefst had ik een zachte landing ingezet, en in samenwerking toch nog het verschijnen van 10 magazines per jaar ondersteund.

Maar de bestuursverkiezingen van 9 november hebben daar vrij abrupt een punt achter gezet. Blijkbaar horen bij een machtswissel traditioneel onnozele beschuldigingen. Ik ben daar niet kwaad om geworden, ik bekijk dat met de nodige relativering. Maar daar houdt het ook op. Natuurlijk heb ik toegezegd om nog tot eind december de resterende magazines en Fenixalbums af te werken, in druk te brengen en te helpen verspreiden. Beloofd is beloofd.
Boos ben ik zeker niet. Hoezeer ik de omstandigheden ook betreur, ik ben eigenlijk opgelucht dat ik vanaf 2011 mijn eigen leven terugkrijg. Ik heb het nieuwe bestuur dan ook gelukgewenst en een toost uitgebracht op de toekomst van de vereniging.

In dit nummer heb ik gedaan wat ik vroeger nooit gedaan heb: op elk verzoek van medewerkers om hun artikel te publiceren, heb ik "ja" gezegd. Ook inhoudelijk heb ik zo goed als niets gewijzigd. Ik heb suggesties gedaan, maar uiteindelijk heeft iedereen geschreven wat hij wilde schrijven. Ik had gewoon geen zin om nog tegen mensen te moeten zeggen "dit kan niet" , en daar achteraf op aangesproken te worden. Het resultaat is een dubbeldik afscheidsnummer. Geweldig voor de lezers, en het is jullie gegund! Maar ik weet niet of het realistisch is, om op deze manier een blad periodiek uit te geven. Bomen groeien niet tot in de hemel.
Zo, dat was het dan ... ik hoop dat we nog veel mooie BS-publicaties in de bus mogen krijgen. Wij zien elkaar nog. Hou elkaar warm in deze barre tijden!

Patrick Vranken

ROBBEDOES
Hé, vrienden!... Ik heb een KLEIN BROERTJE! Jullie zullen hem spoedig zien!
ZO'N WORSTELING ! WAT EEN LOMPE BRUUT !
DOLLEMANNEN! HOOGDENAARS !
ZO'N IDIOTE SNELHEID ! GEKKE - LOZE RAKKERS !
PLONK
GOED ZO ! DAAR HEB IK LOL IN !
NEE, ER IS GEEN SCHADE, GELOOF IK...
IK WOU DAT HIJ IN GRUIZELEMENTEN GEVLOGEN WAS !

Robbedoes 817 (24-11-1955) Cover "klein broertje"

Sprint, het "kleine broertje" van Robbedoes weekblad. Deze in 1955 en 1956 door Dupuis uitgegeven strip- & actualiteitenkrant heeft het in het Nederlands slechts negenenveertig nummers volgehouden. Vanwege de geboden kwaliteit, door medewerking van – inmiddels – befaamde stripauteurs, heeft het blad toch een legendarische status verworven. Het staat hoog op de verlanglijst van menig stripverzamelaar. Door de ongelooflijke zeldzaamheid valt het echter niet mee om Sprint te bemachtigen. Soms helpt het lot of een flinke portie geluk een handje.

SPRINT

DOOR RIK LOK

het blad voor jongelui waar pit in zit

'Onbekend maakt onbemind', zegt het spreekwoord. De stripweekbladen *Eppo*, *Kuifje*, *Ons Volkske*, *Pep* en *Robbedoes* kent iedere stripliefhebber en deze tijdschriften zijn ook bekend buiten die groep. De meest recente jaargangen zijn nog vaak in grote aantallen –tegen relatief lage prijzen- aanwezig op rommelmarkten, stripbeurzen en op het internet. De specifieke combinatie van naamsbekendheid en beschikbaarheid zorgt er mede voor dat de bladen nog steeds verzameld worden, zodat ook startende stripverzamelaars een fraaie collectie aan kunnen leggen. Na verloop van tijd blijkt wel, dat de eerste jaargangen zien te bemachtigen meer tijd, geld en moeite kost dan in eerste instantie was verwacht. In het kader van de collectie(s) compleet krijgen zullen die bladen wellicht toch aangeschaft gaan worden of ze staan op z'n minst in de zoeklijstjes. Hierdoor blijven dit soort stripitems gezocht en aangeboden worden. In feite een soort vicieuze cirkel. Het stripblad *SPRINT* echter, dat Dupuis tussen 24 november 1955 en 25 oktober 1956 in het Nederlands uitgaf, wordt eigenlijk op stripbeurzen zelden tot nooit aangeboden. Op internet (Marktplaats/Ebay) staat het wel, maar dan veelal in de rubriek "gezocht". Op de verzamelaarssite Catawiki staan momenteel slechts drie covers van de negenenveertig verschenen nummers afgebeeld. De Franstalige tegenhanger *Risque-Tout* telt vijftig nummers. De forse prijs voor een in goede staat verkerend exemplaar is niet direct uitnodigend om je, qua verzamelgebied, hierop te concentreren.

FRANQUIN, HUBINON, MORRIS, PEYO EN WILL HERDRUKT IN ZWART-WIT

Ondanks de relatieve schaarste en aanzienlijke economische waarde van het blad *Sprint* is het zeer geliefd onder verzamelaars. Vanzelfsprekend! De uitgave op groot formaat, in kleur gedrukt op krantenpapier, maakt het prettig leesbaar. Om nog maar te zwijgen over de speciale korte verhaaltjes van steeds vier pagina's door beroemde "Robbedoestekenaars" als Forton, Franquin, Hubinon, Mitacq, Morris, Peyo, Remacle, Sirius, Will etc. Ook de medewerking van Maurice Tillieux (*Paul Panter*) en Eddy Paape (*Dirk Sterk*) spreekt tot de verbeelding. Het

KAPITEIN BIBOBU
Een grappige en heel vermakelijke geschiedenis, die je tranen zal doen lachen. Je neus zal krullen van plezier!
BIBOBU
DE BLAUWE GARAGE
Een reeks, waarvan alle jongens zullen smullen, die van auto's, motoren, mechaniek en... spanning houden.
PAUL PANTER
Een jonge fotograaf ziet zich in een wonderlijk avontuur betrokken. In het begin van het verhaal ontdekt onze held dat... maar sst!...

Sprint -2 (VvhA) (Rob. 815) 10-11-1955 (3 x strippromo)

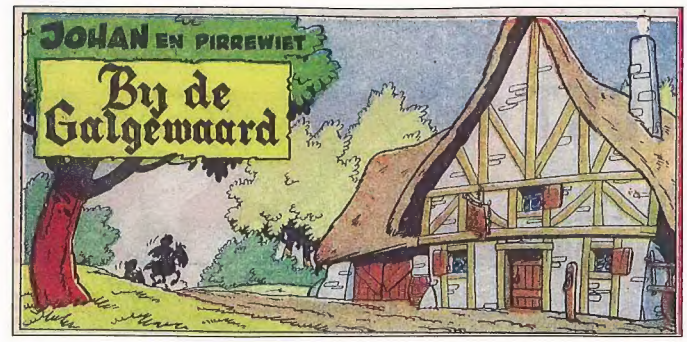

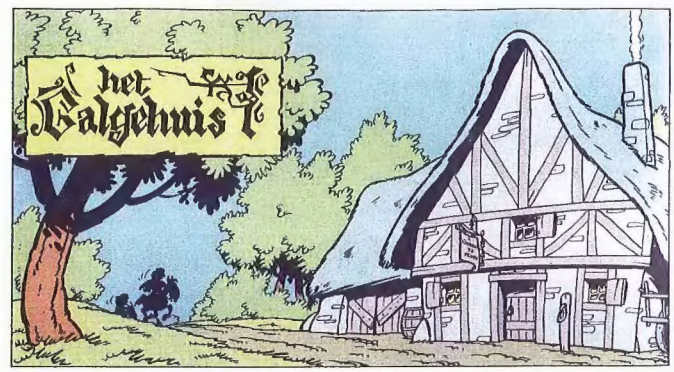

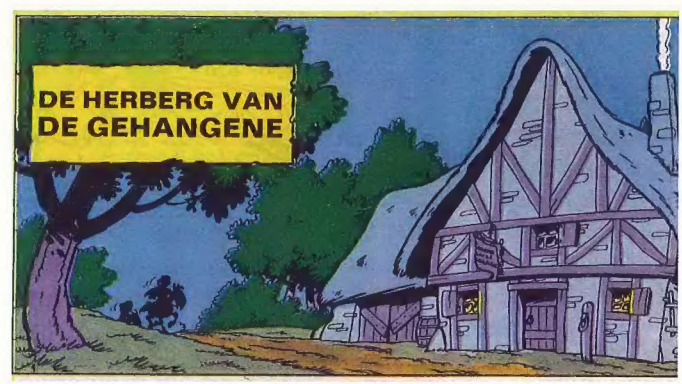

Rechts van onder naar boven:
(Galgewaard) Sprint 25 (10-05-1956)
(Galgehuis) Dupuis-albumuitgave (J&P deel 3, 2e dr., 1967)
(Gehangene) Sjors 9 (1969)

heeft ertoe bijgedragen dat verzamelaars het blad graag willen bemachtigen en dat de gelukkige bezitters *Sprint* koesteren. In de jaren zeventig heeft het stripinformatieblad *Stripschrift* een aantal verhalen herdrukt. Vaak slechte kopieën in zwart/wit, maar door de toenmalige druktechnieken en beschikbaar budget begrijpelijk. Voor het eerst kwamen deze *four-pagers* weer na lange tijd beschikbaar; een lovend initiatief. Met een Sprint-bibliografie in *Stripschrift* 94/95 en nogmaals in nummer 135/136 waren deze uitgaven lange tijd één van de weinige referenties voor de stripverzamelaar.[1] Wat opvalt is dat Rob van Eijck in het achtergrondartikel van dat laatste deel aangeeft dat het blad zeer zeldzaam is. Herdrukken in Stripschriften uit 1972 verschenen soms zelfs in het Frans uit de *Risque-Tout*, omdat de Nederlandstalige Sprint niet beschikbaar was. Bijna veertig jaar geleden dus al schaars en gezocht! In mijn mancoboekje stond bij de letter "S" al jaren "Sprint", wetende dat het waarschijnlijk alleen *bij* dat woordje zou blijven. Toch zou ik onbewust in één klap eigenaar worden van een complete verzameling Sprint! Noem het een beloning voor jaren lang speuren of de voorzienigheid, ik noem het puur geluk; iets wat je waarschijnlijk maar één keer in je leven meemaakt!

EEN UNIEKE VONDST

Een verzamelbeurs op zomaar een zaterdag. Twijfel over wel of niet gaan, want daar is al tijden niet echt iets bijzonders gevonden. Je kent dat. Maar ja, het bloed kruipt waar het niet gaan kan en je bent bang om toch iets mis te lopen (wie zegt dat verzamelen rustgevend werkt?). Naast een verkoopstand lag een vuilniszak op de vloer met hierin een aantal Nederlandstalige stripkranten. Deze zak wel vluchtig ingezien, maar laten liggen. Na vier uur en vele kraampjes later weer langs de bewuste vuilniszak gelopen. Niemand koopt beduimelde kranten in een oude vuilniszak, maar ik bleef er toch bij kijken en zat te twijfelen of ik het zou kopen. "Aha, een potentiële klant" dacht de verkoper en bood me de zak voor de helft van het geld aan. Ik nam het mee. Op weg naar de parking regende het en door het gewicht van de zak had ik eigenlijk al spijt gekregen dat ik het gekocht had. Pas de volgende dag de auto uitgeruimd en bekeken wat er nu eigenlijk allemaal in die vuilniszak zat. Ik kiepte de zak leeg en de onderkant van het krantenpakket kwam bloot te liggen; *San Francisco Chronicle*. "Nee hè, Amerikaanse kranten! Die verzamel ik niet". Toch maar verder doorspitten; *New York Times*, *Chicago Tribune*, *Sprint*. SPRINT!?! Ongelooflijk! Daar zijn er toch negenenveertig van? Één, twee, drie (…) negenenveertig! Fantastisch! Met alle bijlagen en niet in geschreven of geknipt? Nee! Geweldig! Ik wist onmiddellijk welk bijzonder materiaal ik in handen had en ben daarna maar even gaan zitten…
Voor de minder gelukkigen onder ons; Dupuis bracht een aantal verhaaltjes zelf opnieuw uit in de reguliere stripreeksen. Vaak als albumopvuller of als kortverhaalalbum (zie de bibliografie in dit nummer). Regelmatig zijn in deze latere uitgaven de tekst en soms ook de titel aangepast; daarom komen de verhalen en tekeningen het beste tot hun recht in de originele *Sprint*.

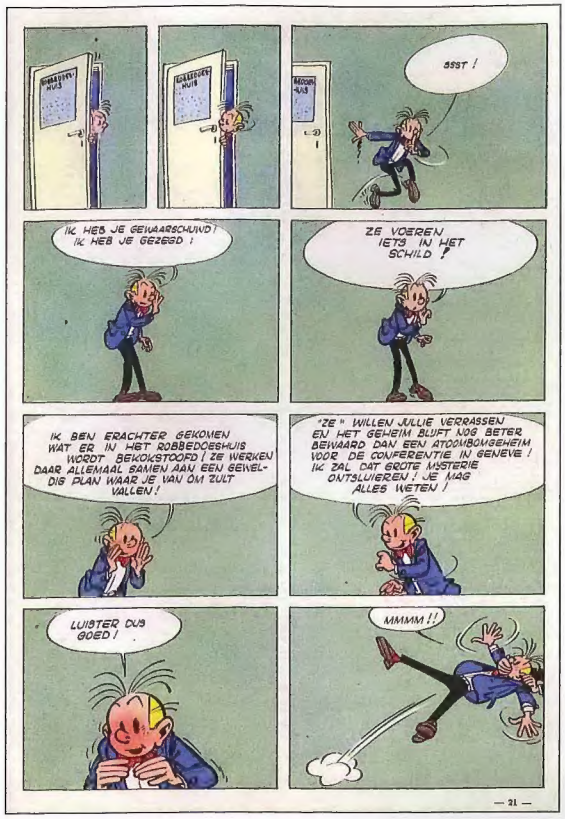
SSST !
IK HEB JE GEWAARSCHUWD ! IK HEB JE GEZEGD !
ZE VOEREN IETS IN HET SCHILD ?
IK BEN ERACHTER GEKOMEN WAT ER IN HET ROBBEDOESHUIS WORDT BEVOLSTOOFD ! ZE WERKEN DAAR ALLEMAAL SAMEN AAN EEN GEWELDIG PLAN WAAR JE VAN OM ZULT VALLEN !
"ZE" WILLEN JULLIE VERRASSEN EN HET GEHEIM BLIJFT NOG BETER BEWAARD DAN EEN ATOOMBOMGEHEIM VOOR DE CONFERENTIE IN GENEVE ! IK ZAL DAT GROTE MYSTERIE ONTSLUIEREN ! JE MAG ALLES WETEN !
LUISTER DUS GOED !
MMMM !!
— 21 —

Onze Club: De Vrienden van het AVONTUUR

R GROTE GEBEURTENIS :

ROBBEDOES zal jullie binnenkort verrassen met een nieuw geïllustreerd blad in groot formaat :

SPRINT

Jongens en meisjes, dàt is nog eens wat ! « SPRINT », het jeugdblad waarop jullie al zolang zitten te wachten, zal binnenkort van de pers komen !

Wat dit nieuwe blad jullie te bieden heeft ?... Zeg, wat wil je ? Natuurlijk heel spannende verhalen !

Maar... « Sprint » geeft je, met « Robbedoes » samen, de kans die verhalen ook echt te beleven.

« Sprint » heeft iets gedaan, wat nog geen enkele krant presteerde : nog voor het eerste nummer is uitgekomen, heeft het al een fantastisch avontuur op touw gezet : « Een échte reis om de wereld ! » En dat op een manier, waarvan je nooit had durven dromen !

TWEE KEER GROTER DAN « ROBBEDOES » ! !

Wat ? Denk je, dat alleen vader en moeder maar een échte krant in handen kregen ? « Sprint » zal ook zo groot worden. Het formaat is twee keer zo groot als dat van « Robbedoes » !

Het is te vroeg om jullie alle verrassingen te onthullen, die « Sprint » voor jullie in petto heeft. Alleen... je zal schitterend staan van de verbazing ! ONGELOFELIJK LAAG !

MET TELESCOOP EN MICROSCOOP...

In « Sprint » zal je geen rare dingen lezen over politiek en misdrijven. « Sprint » zal alle jongens en meisjes, waar git in zit, op de hoogte houden van alles wat er in de hedendaagse wereld gebeurt. Maar alleen die dingen, die mooi, spannend, edel en bewonderenswaardig zijn. Van het kleinste tot het grootste.

EN TEKENVERHALEN ?...

Natuurlijk komt « Sprint » met tekenverhalen voor de dag ! EN MET WAT VOOR TEKENVERHALEN !...

Binnenkort zullen « Het Arendsjong », « De Kaper der Wereldzeeën », « Paul Panter », « De Blauwe Garage », « Kapitein Rikketi » en « Tom en Nelly » jullie beste vrienden zijn.

EN DAT IS NOG NIET ALLES !

« Sprint » zal jullie ook vertellen over jullie geliefde helden...

Nee, nog even geduld ! We verklappen nog niet alles...

Voor verdere bloederheden... Tot de volgende week !

LEES « ROBBEDOES » !

LEES « SPRINT » !

Pedro ORTAZ.

Een nieuwe reportage over BUCK DANNY

Jullie kennen nog niet alle avonturen, waarin de beroemde vlieger Buck Danny de held is. De reporters van SPRINT hebben namelijk een heel spannend geval ontdekt, dat nog niet was uitgegeven. Daar zal je van genieten in het eerste nummer van SPRINT, dat over enkele weken verschijnt.

Links: Robbedoes 810 (06-10-1955) Kwabbernootpagina
Midden: Sprint -5 (VvhA) (Rob. 812) 20-10-1955 (Vrienden van het Avontuur-logo + aankondiging)
Rechts: Sprint -5 (VvhA) (Rob. 812) 20-10-1955 (foto Buck Danny)
Onder: Robbedoes 812 (20-10-1955) Cover (32 blz.)

5 NULNUMMERS OF 'DE VRIENDEN VAN HET AVONTUUR'

Een paar weken voor de officiële start van *Sprint* verschijnen in het weekblad *Robbedoes* twee aankondigingen, waarvan de eerste in nummer 810 (06/10/1955). In een één-pagina stripje van Franquin doet Kwabbernoot erg geheimzinnig over wat er volgende week staat te gebeuren. De verrassing *wordt beter bewaard dan een atoombomgeheim voor de conferentie van Genéve.*[2] De tweede (tekst)promotiepagina verschijnt in nummer 811 (13/10/1955). In feite zijn het introducties voor de nieuwe middenpagina's van *Robbedoes,* in die vorm een directe voorloper van *Sprint.* Het verschijnt vijf maal als losse bijlage in Robbedoes nummer 812 tot en met 816 en heeft bovenaan de tekst '*Onze club: De vrienden van het avontuur*'. Door verzamelaars wordt het daarom ook wel Robbedoes-clubblad genoemd, in de Franstalige naslagwerken doorgaans als nulnummers van *Sprint (Risque-Tout)* aangeduid. Het gaat om een A2-vel van krantenpapier, in twee keer geplooid tot A4, zodat het in het blad past. Het steekt nog wel iets uit, omdat Robbedoes zelf kleiner van formaat is. Dit A4-blad dient geheel uitgevouwen te worden zodat er een soort krant ontstaat, maar dan van één vel aan beide kanten bedrukt (BxH = 40 x 58,3 cm.). De eerste bijlage (behorende bij Robbedoes nr. 812) bevat onder andere een schitterende wereldkaart, getekend door Eddy Paape. Een artikeltje met een "pasfoto" van Buck Danny kondigt zijn nieuw te verschijnen avonturen aan. Verscheen *Robbedoes* nummer 811 nog op 24 pagina's, op de cover van nummer 812 wordt trots het verschijnen op 32 pagina's genoemd. In het weekblad zelf wordt het verhaal van bladzijde 12 vervolgd op bladzijde 21. De bladzijden 13 t/m 20 zijn de theoretische acht die het bijvoegsel vormen. Hierdoor lijkt het net (als je de paginanummers in het weekblad niet telt) of een weekblad nummer 812 t/m 815 ook compleet is als de bijlage mist! Het

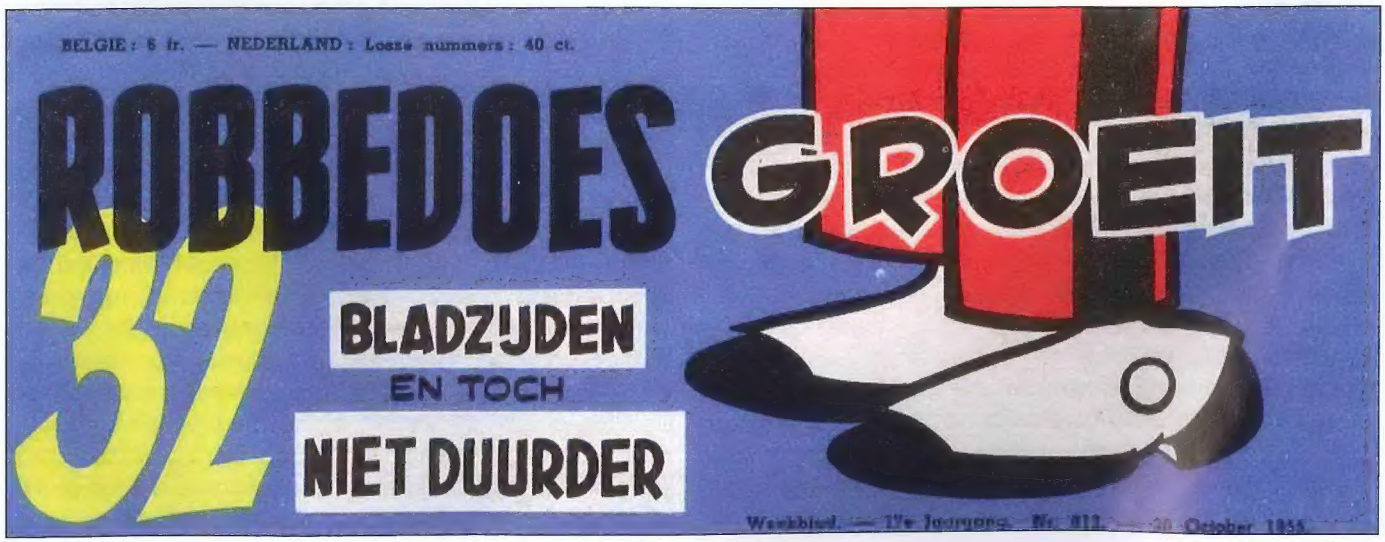

SPECIALE UITGAVE «SPRINT».
Nr. 1. — 24 November 1955.
DIT bijvoegsel wil U kennis laten maken met het nieuwe jeugdblad SPRINT. Als eerste verrassing biedt SPRINT aan de jeugd een gelegenheid om GRATIS een REIS OM DE WERELD te maken! Daarom, als U dit bijvoegsel heeft gelezen, geef het dan door aan een jongen of meisje «onder de twintig». U kent allicht zo iemand in Uw familie of tussen Uw kennissen. DANK U.
SPRINT
HET BLAD VOOR JONGELUI MET PIT
3 FR

Links:
Sprint 01 (A)
Speciale Uitgave
(24-11-1955)
Bijvoegsel van
Robbedoes 817
Rechts:
Sprint 01 (B)
(24-11-1955)
Onder:
Sprint -1 (VvhA)
(Robbedoes
816) 17-11-1955
(Aankondiging
poster Paape)

bijvoegsel van nummer 816 heeft de bladzijdennummers 25-32 (*Robbedoes* zelf is nu weer genummerd van 1-24). Vooral dit laatste clubblad is schitterend door de op de achterkant gedrukte "Sprint-promotie". Net als in de vier voorgaande wordt er weer uitgebreid stilgestaan bij de superwedstrijd *Maak een reis om de wereld*. Deze zou voortduren tot in *Sprint* nummer 35. De lezers worden opgeroepen om door middel van foto's, artikeltjes en tekeningen een actieve bijdrage aan het blad te leveren, met als beloning een reporterskaart.

DE SPECIALE UITGAVE VAN SPRINT

De vijf bijlagen zijn ongelooflijk moeilijk te bemachtigen en zo mogelijk nog zeldzamer dan de Sprintbladen zelf en van dezelfde schaarstecategorie als de "Speciale Uitgave" van Sprint die als bijlage bij nummer 817 zit. Dit bijvoegsel (opdruk ***3 FR***.) wordt ook wel nulnummer of introductienummer genoemd. Het is eigenlijk een soort mini-Sprint met een soortgelijke cover als de reguliere *Sprint* nummer 1. Op het blad zelf genummerd als Nr. 1 en in de Matlakatologus als 1[A] aangeduid. Gedrukt op A4-formaat (BxH = 20 x 29 cm.),met als ondertitel *Het blad voor jongelui met pit.* Met acht pagina's geen eenvoudige bijlage, want qua inhoud een bijna volwaardige *Sprint.* Een voorproefje van wat er van het blad mag worden verwacht. Vreemd genoeg heeft Sprint vanaf nummer twee een iets andere ondertitel: *Het blad voor jongelui waar pit in zit. Robbedoes* 817 zelf heeft 24 genummerde en 4 ongenummerde bladzijden. Dit ongenummerde vel is meegeniet en zit tussen pagina 4/5 en 20/21. Hierop wordt door *Snuffeltje* melding gemaakt van het verschijnen van *Sprint* en aangegeven dat het clubblad definitief verhuisd is naar de stripkrant. De lezers kunnen in de toekomst wel rekenen op 28 pagina's in de *Robbedoes* ter compensatie van dit verlies van *De vrienden van het avontuur.* In *Robbedoes* nummer 818 en 819 is nog één pagina gewijd aan *Sprint.* Hier blijft het dan ook bij. In volgende nummers wordt er, voor zover ik heb kunnen nagaan, niet meer verwezen naar het nieuwe blad dat dan net twee weken oud is.

ROBBEDOESCLUBS, YVAN DELPORTE, MAURICE ROSY

Waarom begon Uitgeverij Dupuis een blad als *Sprint*? Begin jaren Vijftig waren de aan Robbedoes gelieerde verenigingen, zoals *Club der Robbedoesvrienden* of *Robbedoes Postzegelclub* tanende. Groot geworden in de jaren veertig liepen de ledenaantallen terug. Dupuis ging zich steeds meer richten op de Vlaamse, Nederlandse en vooral Franse markt. Door dit internationale karakter werd er vanuit Dupuis minder aandacht besteed aan de vaak (Waalse) regionale Robbedoesclubs. De toenmalige "moderne jeugd" voelde zich niet meer zo aangetrokken tot dit soort clubs als in de tien jaar daarvoor. Met als gevolg teruglopende ledenaantallen en uiteindelijk opheffing. Toch wilde Dupuis wel dat de lezers een speciale binding met *Robbedoes* zouden behouden of krijgen. Theoretisch zouden ze daardoor, als ze ouder werden, waarschijnlijk moeilijker overstappen naar aartsrivaal Kuifje-weekblad. *Sprint* was daarom gericht op een iets ouder publiek dan de gemiddelde Robbedoeslezer. Dit was ook de filosofie van Dupuis; de oudere lezers bereiken door niet enkel strips te brengen, maar ook actualiteiten. Deze moesten

SPRINT
Een super-verrassing:
WIN EEN LUCHTREIS
OM DE WERELD !
20 ct
HET BLAD VOOR JONGELUI MET PIT. — 1e JAARGANG. — Nr 1. — 24 NOVEMBER 1955.
BIJ UITZONDERING EN TER KENNISMAKING, KOST DIT EERSTE NUMMER SLECHTS 5 Ct.

SPRINT
Een super-verrassing:
WIN EEN LUCHTREIS
OM DE WERELD !
Weekblad. - HET BLAD VOOR JONGELUI WAAR PIT IN ZIT. - 1e Jaargang. - Nr. 5.
22 December 1955.

SPRINT
GROOT NIEUWS !
Volgende week 'n
NIEUWE SPRINT
Weekblad. - HET BLAD VOOR JONGELUI WAAR PIT IN ZIT. 2e Jaargang. - Nr. 23.
16 April 1956.
DE BEVERPATROELJE

Boven: Ned. Sprint 01 (B) (rondje 20 ct. + intro. 5 ct.)
Onder: Ned. Sprint 23 (losse verkoop wellicht)

Boven: Ned. Sprint 05 (rondje zwart + 20 ct.)
Onder: Ned. - Vlaams Sprint 23 (losse verkoop wellicht)

de krant een beetje boven de strips verheffen. De officiële aanstelling in 1955 van hoofdredacteur Yvan Delporte luidde tot 1968 een ongekend creatieve bloeiperiode in, waaronder de start van *Sprint*. Ook Dupuis' toenmalig artistiek directeur Maurice Rosy is hoogstwaarschijnlijk betrokken geweest bij de introductie van het blad. Evenals Delporte was Rosy een vat vol ideeën en staat hij bekend als geestelijk vader van Baard & Kales eeuwige tegenstander *Stomp*. Rosy zag veelbelovend talent vaak van verre aankomen. Als hoofd van de tekenstudio, werkend voor alle Dupuis-periodieken, heeft hij menig artiest een kans gegeven om in *Robbedoes* en later *Sprint* te kunnen publiceren. Vaak door een proeve van bekwaamheid af te leggen door middel van een verhaal in de *Oom Wim*- reeks. Deze werd door Dupuis aangekocht bij (strip)persagentschap *World's Presse et Publicité*, beter gekend als *World Press*.

SAMENWERKING TUSSEN DUPUIS EN WORLD PRESS

De redactie van Robbedoes verhuisde in 1955 van Charleroi naar Brussel en betrok lokalen in hetzelfde pand als *World Press* (WP). Een belangrijke gebeurtenis, want dit agentschap leverde al veel strips aan en verzorgde nu ook gedeeltelijk de inhoud van *Sprint*. Georges Troisfontaines, oprichter van WP, was een gewiekst zakenman en is van grote betekenis geweest voor de Europese stripwereld in de jaren veertig en vijftig.[3] Als "huisleverancier" van Dupuis (met auteurs onder contract als bijvoorbeeld Charlier, Hubinon, Paape en Weinberg) heeft WP effectief bijgedragen aan de bloeiperiode van *Robbedoes*. Het agentschap leverde hoofdzakelijk aan Dupuis, maar ook aan andere uitgevers die stripbladen uitbrachten. WP zetelde tevens in Parijs, in hetzelfde kantoor als haar Franse vennoot *International Press* (IP), in handen van Troisfontaines schoonbroer/zwager Yvan Chéron. Vaak worden WP en IP als één onderneming gezien, hoewel IP voornamelijk aan kranten in België en Frankrijk leverde. Onder contract van IP stond onder andere Greg, maar ook Uderzo die hierdoor via WP in contact kwam met Goscinny.[4] Beide auteurs zouden ook meewerken aan *Sprint*. Uderzo, in samenwerking met Joly, tekende de strip *Tom & Nelly*. Goscinny tekende *Kapitein Bibobu*. De enige andere strip die Goscinny ooit tekende was *Dick Dicks* (niet in *Sprint*). Uiteraard kennen we Goscinny beter als scenarist... onder andere van Morris.[5]

BELGISCHE FRANKEN VERSUS HOLLANDSE CENTEN

Gelijktijdig met *Robbedoes* nummer 817 en de daarbij horende *Speciale Uitgave* verschijnt het eerste echte nummer van *Sprint* ook op 24 november 1955 in België en Nederland. In de losse

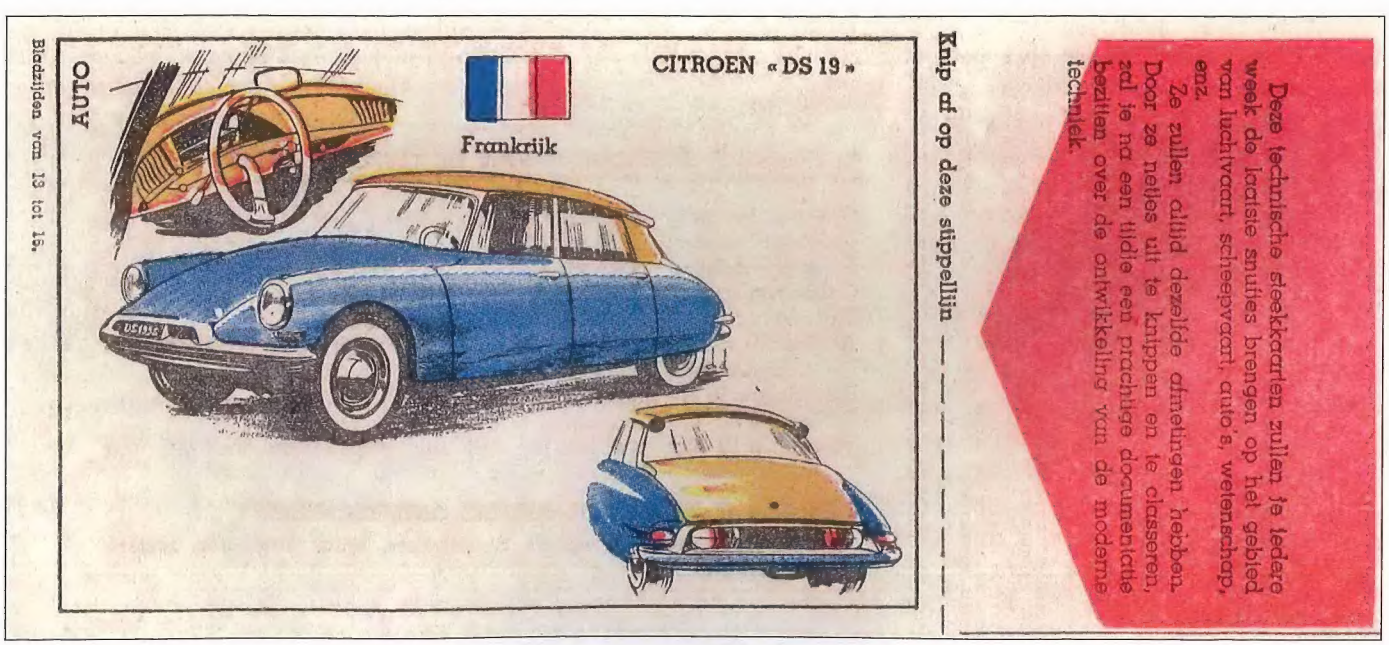
Bladzijden van 13 tot 16.
AUTO
CITROEN « DS 19 »
Frankrijk
Knip af op deze stippellijn
Deze technische steekkaarten zullen je iedere week de laatste snufjes brengen op het gebied van luchtvaart, scheepvaart, auto's, wetenschap, enz.
Ze zullen altijd dezelfde afmetingen hebben. Door ze netjes uit te knippen en te classeren, zal je na een tijdje een prachtige documentatie bezitten over de ontwikkeling van de moderne techniek.

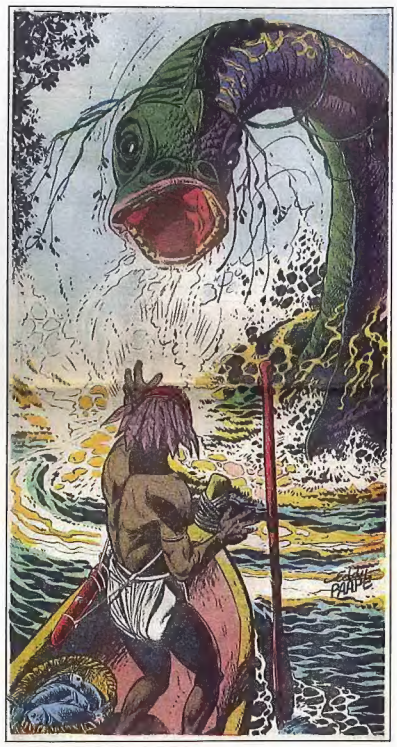

Boven:
Paape (Illustratie uit Sprint) (17-05-1956)
Rechts:
Ontwerp-oproep Tarbot II Sprint 09 (19-01-1956)
Pagina 38 onderaan:
Sprint -4 (VvhA) (Rob. 813) 27-10-1955 (Vignet)

Tekenaars en ontwerpers van auto-modellen: aan 't werk!

Wie levert ons het model van de nieuwe Tarbot?...

Onze grote Franquin, de tekenaar van Robbedoes en de schepper van de Marsupilami, vraagt dringend om jullie medewerking.

Hij zou graag het model van de Tarbot, de magnifieke wagen van Robbedoes en Kwabbernoot, veranderen. Hij zou iets heel moderns, iets heel speciaals, iets fantastisch willen. Hij vindt het model van de Tarbot verouderd.

Nu vraagt Franquin jullie medewerking. Hiernaast zie je het model van de Tarbot, zoals die nu is. Ga nu dadelijk aan de slag!

Schep iets nieuws, iets ongelofelijks, maar wat toch in de toekomst zou kunnen bestaan en... misschien ook wel eens echt zal bestaan!

Teken een model. Je hoeft er natuurlijk geen Robbedoes bij te tekenen, maar geef een **voor- en zij-aanzicht.** Franquin zal dan zelf kiezen, welk ontwerp hij het meest geschikt vindt. Misschien heb **jij** wel het geluk, dat **jouw** model zal verschijnen in de prachtige avonturen van Robbedoes!

Stuur ons je plan zo gauw mogelijk op.

Veel geluk!

SPRINTER.

verkoop voor 20 cent, met als introductieprijs 5 cent voor het eerste nummer. Centen? Ja, de 49 exemplaren die ik bezit hebben alleen een opdruk in centen! Wat opvalt is dat er geen franken op staan (zoals wel op *Robbedoes*) en dat het enige redactieadres dat vermeld staat, de *Hercules Seghers laan 19* is, in Eindhoven, Nederland is Vanaf nr. 23 (26/04/1956) is dit de *Laan van Meerdervoort 129* in Den Haag. Toch bestaan er ook exemplaren met enkel opdruk in Belgische franken en zijn er Sprints met een gecombineerde opdruk. Waarschijnlijk werd eerst de Vlaamse versie gedrukt. Hier staat de frankenprijs in het zwarte rondje in de "balk" met het Sprint-logo. Hierna werd de Nederlandse versie gedrukt, waarbij het rondje geheel zwart werd gemaakt en de centenprijs rechtsonder de balk werd gedrukt. Bij de eerste vier Nederlandse Sprints is de centenprijs ook nog netjes en duidelijk in het rondje geplaatst. Dat dit rondje vanaf nummer 5 zwart is gemaakt zou er op kunnen wijzen dat het om de Vlaamse *Sprint* gaat met een bijgedrukte Nederlandse centenprijs, maar op geen enkele manier is er nog een (doorschijnende) prijs in franken in te ontdekken. De derde variant heeft een gecombineerde prijs. Meestal onder de balk gedrukt, maar af en toe ook in het blokje rechtsboven. Was deze editie bedoeld voor de losse verkoop? Drie Nederlandstalige versies dus! Vreemd, want de redactionele inhoud bevat wel degelijk een mix van Belgische (Vlaams/Waals) en Nederlandse items. Mij is onbekend of *Risque-Tout* ook bestaat met opdruk in Belgische en Franse franken. Niet onwaarschijnlijk, want in Frankrijk en Canada kon men zich ook abonneren. Wil je alle Sprints compleet hebben dan dien je misschien wel op zoek te gaan naar 147 exemplaren (3 x 49)!

SPRINT, EEN STRIPKRANT MET ACTUALITEITENKATERN (NR. 1-23)

Het nieuwe blad is in kleur uitgegeven en wordt gedrukt op goedkoop krantenpapier dat de kwetsbaarheid aanzienlijk verhoogd. Het gaat wekelijks verschijnen en is eigenlijk een stripkrant op tabloid-formaat (staand A3) (BxH = 29,5 x 40 cm.). Met acht pagina's strips niet zozeer een concurrent, maar veel meer een aanvulling op het weekblad *Robbedoes*.[6] Zeker door de losse bijlage met hierin wat actueel nieuws, lezersbrieven, een wedstrijd, spelletjes, en puzzels. De bijlage, u raadt het al: *De vrienden van het avontuur*, hoort in iedere *Sprint* te zitten! Het is weer een los A2 vel, dubbelgevouwen tot hetzelfde formaat als *Sprint* en volledig bedrukt. Als je al eens een *Sprint* kunt aanschaffen is er een gerede kans dat dit bijvoegsel, of middenkatern, mist. Niet erg volgens sommigen, want het bevat geen strips. Naar mijn mening juist zeer spijtig; de krant is namelijk niet meer compleet en het katern bevat juist unieke bijdragen van Eddy Paape en Maurice Tillieux. Illustraties die door hen zijn gemaakt en verder nooit meer het daglicht hebben gezien. Ook de oproep van *Sprinter* aan de lezers tot het tekenen van de opvolger van de ultieme Robbedoesauto, de Tarbot-I, het latere type Tarbot-II, wordt hierin afgedrukt (Sprint 9).

Reeds in de eerdergenoemde vijf Robbedoesbijlagen werden al de *technische steekkaarten* afgedrukt, ook wel vignetten of fiches genoemd. Dit zijn tekeningen van vliegtuigen, helikopters, boten of auto's, merendeels vervaardigd door Jacques Wauters. Uit te knippen om zo een eigen *documentatie te bezitten*

BON om deel te nemen aan onze grote wedstrijd EEN GRATIS REIS OM DE WERELD. Bewaar deze bon goed. Knip hem NIET uit voor wij het zeggen.

INDIA

SPRINT

Onze club: DE VRIENDEN VAN HET AVONTUUR

Redactie en Administratie : Hercules Seghenlaan 19, Eindhoven. - Giro 211714

8 DECEMBER. HET BLAD VOOR JONGELUI WAAR PIT IN ZIT 1e JAARGANG. - Nr. 3.

INDIA

MET DIT LAND STARTEN WE VOOR ONZE GROTE WEDSTRIJD MET ALS EERSTE PRIJZEN EEN GRATIS REIS OM DE WERELD

BEWAAR ALTIJD GOED DE DEELNEMINGSBON DIE IN DE LINKERBOVENHOEK STAAT

De wedstrijd start in Sprint 03; bijvoegsel met bonnetje

over de ontwikkeling van de moderne techniek. Regelmatig zijn deze vignetten uitgeknipt, net als de wedstrijdbonnetjes linksboven op de bijlage; nodig voor de wedstrijd. Bij de eerste drieëntwintig delen starten de vierpaginaverhaaltjes direct op de voorkant. Ze zijn eigenlijk de blikvanger van het blad en deze nummers vallen het meest in de smaak bij verzamelaars. Kijk maar naar de schitterende exemplaren met als eye-catcher openingsplaten van verhalen van *Baard & Kale, Beverpatroelje, Buck Danny, De Marsupilami, Timoer*, maar ook *Lucky Luke, Johan & Pirrewiet* en *Kim Devil*. De vervolgverhalen in het blad mogen er ook zijn. *De Blauwe Garage* (Forton), *Het Arendsjong* (Giovannini) *en Paul Panters Het Dodenmeer* (Tillieux) roepen een onmiskenbare jaren Vijftig stripverhalen-sfeer op. Deze verhalen lopen ook door in Sprint 24 en verder, maar het formaat en de formule worden vanaf dan wel drastisch gewijzigd.

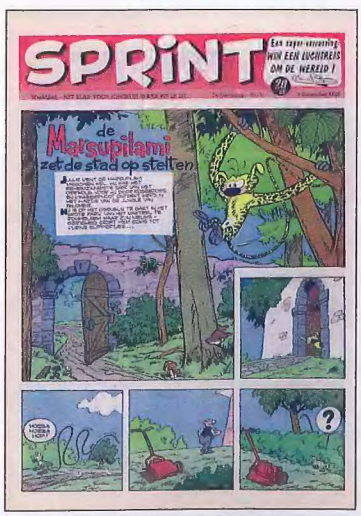

Van links naar rechts: Sprint 01 (B) (24-11-1955) Sprint 02 (01-12-1955) Sprint 03 (08-12-1955)

Van links naar rechts: Sprint 04 (15-12-1955) Sprint 05 (22-12-1955) Sprint 06 (29-12-1955)

SPRINT, EEN ACTUALITEITENKRANT MET STRIPKATERN (NR. 24-49)

Op de cover van *Sprint* 22 staat de tekst: *Sprint heeft deze week groot nieuws voor jullie!*. In dit deel en het volgende wordt in het bijvoegsel aangekondigd dat *Sprint* twee keer zo dik wordt en het formaat krijgt van een echte krant. Van voor naar achter volledig in kleuren met actuele artikelen over muziek, techniek, hobby's, sport etc. Althans, dat wordt beloofd. Oh ja, en ook nog met tekenverhalen… Vanaf deel 24 , met de nieuwe ondertitel *Een pittig blad Voor ieder wat*, is *Sprint* geen tabloid meer, maar dient opengeslagen te worden als een ouderwetse krant (staand A2) (BxH = 40 x 58,3 cm.).[7] Naast de technische steekkaarten komen er nu ook vignetten met afbeeldingen van dieren en planten, getekend door Eddy Paape. De eerder genoemde wedstrijdbonnetjes verschijnen kriskras door het blad. De krant die overigens nog steeds 12 bladzijden telt is inderdaad twee keer zo dik. Als je 'm dubbel vouwt !Er verschijnen per week steeds meer cartoons en het bevat meer actualiteiten dan voorheen. Hoewel zeer onwaarschijnlijk, is dat volgens de redactie op verzoek van de lezers zelf. Door een in de krant geplaatste enquête en via de post gehouden *Algemene Vergadering* is er schielijk naar dit resultaat toegewerkt. In de nieuwe verschijningsvorm krijgt *Sprint* hierdoor direct een totaal andere uitstraling dan voorheen en valt niet meer op door de

Sprint 24 (03-05-1956)

Van links naar rechts: Sprint 07 (05-01-1956) Sprint 08 (12-01-1956) Sprint 09 (19-01-1956)

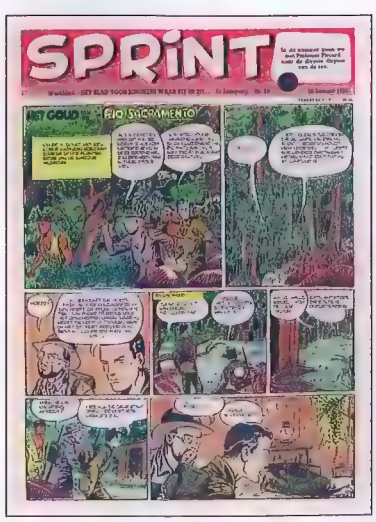

Van links naar rechts: Sprint 10 (26-01-1956) Sprint 11 (02-02-1956) Sprint 12 (09-02-1956)

SPRINT BIBLIOGRAFIE VERVOLGVERHALEN

Nummers:	Stripheld(en)/-reeks:	Titel:	Auteur(s):
1 t/m 44	De blauwe garage		Gerald Forton
1 t/m 23	De kaper der wereldzeeën		?
1 t/m 42	Paul Panter	Het Dodenmeer	Maurice Tillieux
1 t/m 25	Het arendsjong		R.G. Giovannini
1 t/m 44	Tom en Nelly		Uderzo / Joly
1 t/m 22	Kapitein Bibobu		René Goscinny
27 t/m 50	Allan (Alain) Cardan		Gerald Forton
29 t/m 50	Dirk Sterk	Het raadsel van het gouden diadeem	Paape / Charlier
43 t/m 50	Paul Panter	De Duivelswagens	Maurice Tillieux
45 t/m 50	De blauwe garage	De Bangerik	Gerald Forton
45 t/m 50	Tom en Nelly	Rijzende Zon tegen Zwarte Adelaar	Bielsa / Joly

(****) Informatie uit Stripschrift 135/136 (1980) blz. 20 (Bibliografie: Hans Matla)

door de strips. Het kan de verkoop bij vooral kiosken dan ook geen goed hebben gedaan. Zeker niet wanneer de prijs per nummer 26 tot 5 frank / 35 cent verhoogd wordt. ALS Sprint overigens al voldoende in de kiosken en winkels heeft gelegen, want volgens de overlevering was de verspreiding zeer slecht. Het aantal structurele bijdragen van topauteurs neemt nu rap af. Helaas staan de strips nu ook her en der verspreid in de krant en is een aantal met alleen een steunkleur afgedrukt. De reeds bekende korte verhaaltjes staan nu met 4 pagina's A4 gegroepeerd op 1 kant van een A2 vel. Met medewerking van Forton, Hubinon, Paape, Peyo en Sirius blijven de strips uiteraard nog wel de moeite waard. De illustraties gemaakt door Delhauteur, Jamic, Piroton, Sirius en Salverius (Salvé) zijn zeker niet onaardig. Van Franquin wordt er in nummer 43 zelfs nog een illustratie geplaatst. Tillieux verzorgt in ieder geval nog minimaal drie paginagrote Sprint-Spelen (nr. 24?, 25, 33 en 38); een gezelschap-bordspel, bedoeld om uit te knippen. Het tweede Paul Panter-verhaal *De duivelswagens* wordt spijtig genoeg niet afgemaakt. Ook Paapes vervolgverhaal *Het raadsel van het gouden diadeem* met als stripheld Dirk Sterk (een directe voorloper van Flip Flink), kent in Sprint geen volledige publicatie. Alain Cardan en Inspecteur Genin van de Vliegende Brigades, beiden van Gerald Forton, zijn welkome bijdragen. *Een enquête van Jan de Wit* door Motar is een spannend detectiveverhaal en verschijnt vier keer. Deze enquêtes, net als die van Inspecteur Genin, bestaan uit 8 plaatjes plus ondertekst. De oplossing staat elders in het blad. Raymond Reding zal met *Het ultrasonore fluitje* ook nog meewerken. Per nummer 44 wordt het Sprint-logo licht gewijzigd en staat er weer een andere ondertitel: *Het blad van de toekomst*. Wel van korte duur overigens.

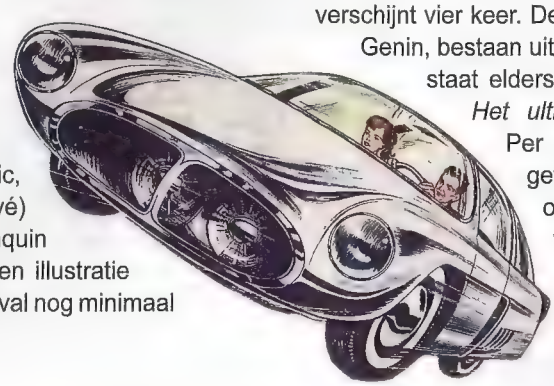

Delhauteur (Illustratie uit Sprint 27) (24-05-1956)

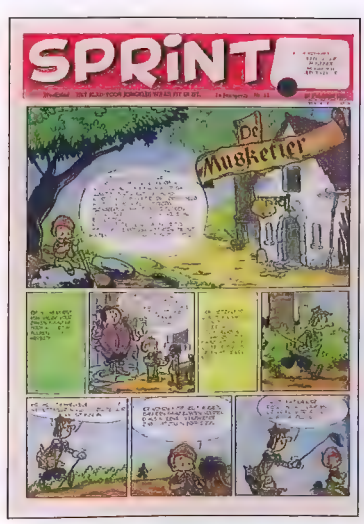

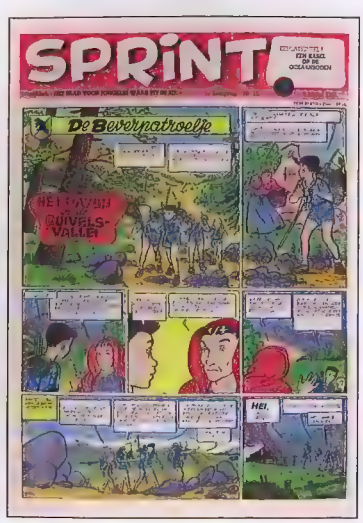

Van links naar rechts: Sprint 13 (16-02-1956) Sprint 14 (23-02-1956) Sprint 15 (01-03-1956)

Opmerkingen:
Albumuitgave: *Het dodenmeer* (Dupuis, 1958).
Voortgezet in Robbedoes 852-867 (****)
Nr. 32 is laatste gesigneerd: Uderzo / Nr. 33-38 blanco / Vanaf 39 gesigneerd: Bielsa.
Voortgezet in Robbedoes 996-1006 > platen A-C, 25-38 + 40-44. (****)
Onafgemaakt in Sprint. Albumuitgave: L'enigme du diademe d'or (Bédéscope, 1978).
Onafgemaakt.
Onafgemaakt in Sprint. Verscheen in Minirécits no.1 *Le Froussard*, Spirou 1125, 1959)
Voortgezet in Robbedoes 994-1019 door Bielsa/Joly > platen 1-3 (nieuw) + 7-45 (****)

VOOR GANGSTERS VREES IK NIET, MAAR WEL VOOR DE VLOEK VAN TSOENIT! BORIS IS ER DOOR VERDWENEN... EN ER ZULLEN NOG ANDERE ONHEILEN VOLGEN, DAAR BEN IK ZEKER VAN!...
PROFESSOR MOREL IS DE ENIGE, DIE EEN SLEUTEL VAN DEZE DEUR HEEFT... HIJ MOET BINNEN DE LAATSTE HAND AAN ZIJN TENTOONSTELLING LEGGEN...
Eddy Paape
16

SPRINT
het blad van de toekomst
Weekblad Nr. 49. — 25 October 1956
REDACTIE EN ADMINISTRATIE :
Laan van Meerdervoort 129, Den Haag
35 Ct

Geheel boven: fragment Dirk Sterk afl. 16 (Sprint 44) (20-09-1956)
Boven: Franquin (Illustratie uit Sprint 43) (13-09-1956)
Links: Sprint-Logo (43) 44-49 (Het blad van de toekomst)

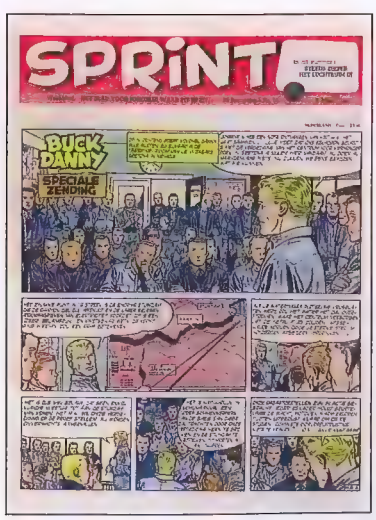

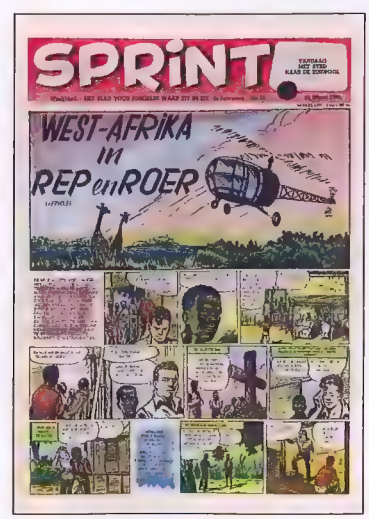

Van links naar rechts:
Sprint 16 (08-03-1956)
Sprint 17 (15-03-1956)
Sprint 18 (22-03-1956)

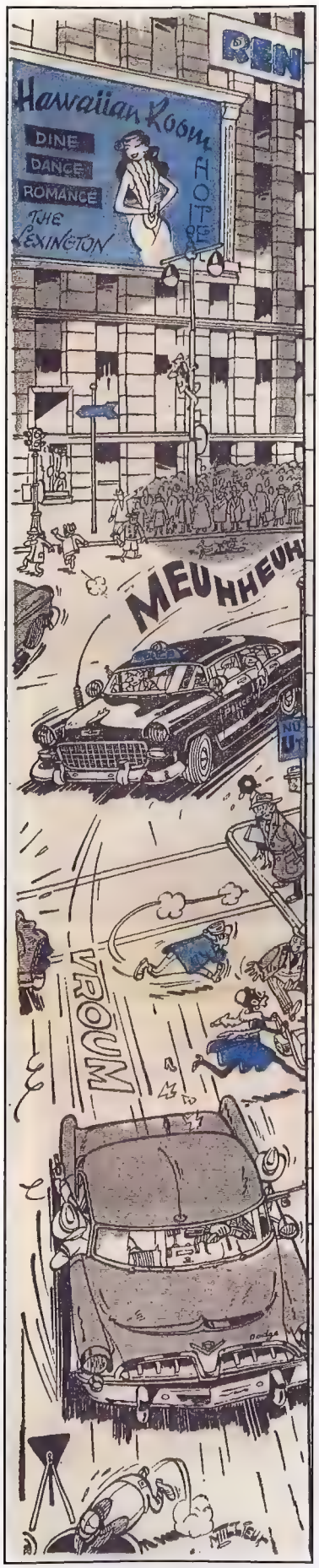

HET DEFINITIEVE EINDE

Qua hoeveelheid strips hoeft het blad in de nieuwe formule niet serieus onder te doen voor de voorgaande delen. Toch zijn de delen 24-49 door de specifieke krantenstijl tegenwoordig iets minder gewild dan de eerste drieëntwintig. Puntgave exemplaren van nummer 35 zijn trouwens lastig te vinden omdat in dat deel de eerder genoemde wedstrijd eindigt en de deelnemers hiervoor een complete pagina met bonnetjes dienen te verknippen om die vervolgens op het meegedrukte wedstrijdinvulformulier te moeten plakken! In *Sprint* 43 staat een foto met de drie prijswinnaars van de één maand durende wereldreis. Wat hierbij meteen opvalt is het koffertje met de tekst: *Reis om de wereld. Aangeboden door Sprint.* Deze bestaan ook met tekstopdruk in het Frans en Engels. Waarschijnlijk bestaan hier maar drie of vier exemplaren van. Wie bezit nog zo'n koffertje? De oplage van de laatste paar nummers schijnt overigens slechts een kwart te zijn in verhouding tot het eerste nummer. Een duidelijk signaal van een tegenvallende verkoop en hierdoor staakte Dupuis uiteindelijk de productie. *Sprint* 49, als laatste deel, bevat op de valreep nog een schitterend Lucky Luke verhaaltje: *Paardendieven*. Hiermee sluit Morris de bijzondere en fantastische strip- en actualiteitenkrant *Sprint* in schoonheid af!

(Met dank aan Paul de Bont)

PAA
N733PA
ONZE REIS OM DE WERELD
Hier zijn de drie winnaars van onze Reis om de Wereld:
Lieven MESTDAGH uit Gent (de grootste)
Claude CHOIR uit Jemappes (de groppigste)
Jean-Claude LEROY uit Cambray (de ernstigste)
Binnenkort zullen jullie in Sprint hun reiservaringen kunnen lezen.

Geheel links: Tillieux illustratie bij Sprintspel Politie tegen gangsters in New York, uit Sprint 38 (09-08-1956)
Links: Foto prijswinnaars (+ koffers!) Sprint 43, (13-09-1956)
Rechtsboven: Tillieux, illustratie uit Sprint 35 (19-07-1956)

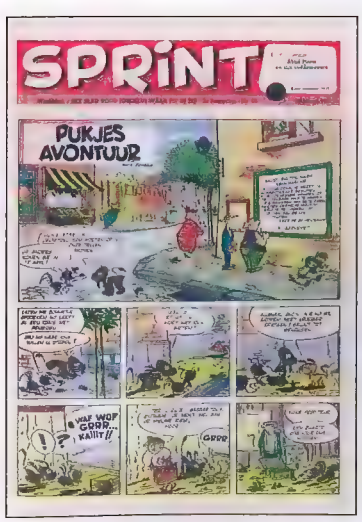

Van links naar rechts: Sprint 19 (29-03-1956) Sprint 20 (05-04-1956)

NOTEN

1. De *Robbedoes Almanak* uit 1986 van Danny Dewilde en Frank Hardies mag ook niet onvernoemd blijven. Deze index van Robbedoesweekblad bevat een lemma *Sprint* met een (uitgebreide) bibliografie. In 1998 verscheen bij Editions *L'age d'or* Philippe Mouvets onvolprezen overzichtswerk *Les trésors de Spirou 1938-1968*, met hierin vijf bladzijden aandacht voor *Sprint*.

2. De "Kwabbernootpagina" uit nummer 810 is in het kader van een prijsvraag nogmaals (verkleind) afgedrukt in *Robbedoes* nummer 2371 van 22 september 1983.

3. Georges Troisfontaines is onder de naam Georges Cel een van de drijvende krachten achter de "Robbedoes-club" *Club Spirou Aviation*. In die rol en als redactielid van *Spirou* vanaf 1938 al gelieerd aan uitgeverij Dupuis. Na de oorlog richt hij World Press op, dat voornamelijk strips aan Dupuis zal leveren. Grote voorbeeld is het Amerikaanse (strip)persagentschap King Features Syndicate (KFS) van krantenmagnaat William Randolph Hearst, in Europa met een zetel in Parijs vertegenwoordigd door Opera Mundi. Troisfontaines claimt ook medebedenker van stripfiguur *Buck Danny* te zijn. Tot 1970 staat World Press, naast Dupuis, als copyrighthouder vermeld in de albums van de bekende piloot. In herdrukken uit de jaren zeventig van de delen 1-36 staat soms ook *World Productions* of *Worlds Production*.

4. Na een ruzie met Georges Troisfontaines wordt Goscinny bij World Press op staande voet ontslagen. Vlak hiervoor had hij een vergadering met auteurs geleid om te komen tot betere financiële vergoedingen en erkenning met betrekking tot het vak van scenarist. Volgens Greg is Goscinny door Sprint-illustrator Charlie Delhauteur aan Troisfontaines "verklikt". Deze gebeurtenis en de nasleep hiervan staat bekend als de *Affaire Goscinny*. Uderzo is echter solidair en verlaat International Press. Ook Charlier verlaat WP en samen met zakenpartner Hébrard (ex-manager bij het Dupuis-blad *Bonnes Soirées*) richten de vier heren persagentschap Edi-Presse op, dat start door het reclamestripblad *Pistolin* aan chocoladefabrikant Pupier te leveren. Gevolgd door de oprichting van *Pilote*... Hébrards andere persagentschap, Edi-France was meer een reclamebureau, op de publiciteit gericht. Charlier was via de vergoeding voor de scenario's van *Buck Danny* en *De Beverpatroelje* nog wel in contact met World Press.

5. Morris en Goscinny laten *Lucky Luke* in het "buitenland" vertegenwoordigen door het agentschap Réal Presse. Onder andere in de jaren Zestig door publicatie in het Nederlandse *Pep* (tot aan de overname van Lucky Luke door Dargaud) – zie BSM172. Ook levert het in die jaren "Dupuis-strips" aan weekblad *Sjors*. Wanneer de eigenaren Bogaerts en Kleiter ruzie krijgen, richt deze laatste een nieuw agentschap op; International Features Service (IFS). Ook IFS zal diverse strips aan *Sjors* gaan leveren.

6. De bladzijden van het stripgedeelte van *Sprint* 1 t/m 4 zijn genummerd: (cover)+ 2-4 en 9-12, de losse bijlage: 5-8. Het stripgedeelte van deel 5 heeft bladzijdennummer: (cover)+ 2-8, de bijlage: 5-8 ! De pagina's in *Sprint* 6 t/m 11 zijn ook genummerd van: (cover)+ 2-8, de bijlage: 9-12. Tevens gepagineerd van: (cover)+ 2-8 zijn Sprint 12-23, de bijlage: 1-4 !. Let bij aankoop dus goed op dat een complete *Sprint* 1-23 altijd uit acht bladzijden A3 en één los vel A2 bestaat.

7. *Sprint* 24-49 bestaat uit twee gedeelten. Het eerste gedeelte is genummerd van: bladzijde (cover)+ 2-6, waarbij pagina 3 en 4 uit een los vel bestaat. Het tweede gedeelte is genummerd van: bladzijde 7-12, waarbij pagina 9 en 10 uit een los vel bestaat.

BRONNEN:

Boom, H. van den, K. de Bree e.a., *Lucky Luke (Stripschrift Special 3)* (Zeist 1981).
Dewilde, D. en F. Hardies, *Robbedoes Almanak* (Deurne,1986).
Histoire de Spirou et des publications Dupuis, Philippe Brun, Editions Glénat, 1981
Matla, H., *Stripkatalogus, de negende dimensie* ('s Gravenhage 1998).
Mouvet, P., *Les trésors de Spirou 1938-1968* (z.p. (Charleroi), 1998)
Mouvet, P., *Spirou 1938-2008 70 Ans de supplements* (z.p. (Charleroi), 2008)
Ory, P., *Goscinny, bedenker van Asterix' avonturen*, een biografie (Vianen/Antwerpen 2009 (orig.: Frankrijk 2007)).

INTERNET:

www.catawiki.com

STRIP(INFORMATIE)BLADEN:

BSM: 179 (2010)
CISO: 17 (1974)
Sjors: 9 (1969)
Stripgids: 27 (1981)
Striprofiel: 4e jg. nr. 2 (1977)
Stripschrift; 29/30, 39/40, 43/44, 47/48, 84, 86, 94/95, 119, 135/136 (1971-1980).

Van links naar rechts: Sprint 21 (12-04-1956) Sprint 22 (19-04-1956) Sprint 23 (26-04-1956)

SPRINT BIBLIOGRAFIE

Complete verhalen ; in 1-23 start op cover / in 24-49 compleet (of start) op blz. 3 of 9. (BxH 1-23 = 29,5 x 40 cm.) / (BxH 24-49 = 40 x 58,3 cm.)

Nr.:	Datum:	Stripheld(en)/-reeks:	Titel:	Auteur(s):	Aant. pag.:	Herdruk in: Strip(info)blad (*)	Herdruk in: Album (nr. + jaartal)
1	24-11-1955	Buck Danny	Duel in de lucht	Victor Hubinon	4	R 2137 (1979) (**)	BD bundeling nr. 4 (1984)
2	01-12-1955	Johan (& Pirrewiet)	Johan en de groene draak	Peyo	4	S 47/48 (1972)	Niet in album herdrukt
3	08-12-1955	De Marsupilami	De Marsupilami zet de stad op stelten	Franquin / Peyo	4	S 135/136 (1980)	Marsupilami nr. 0 (2002)
4	15-12-1955	De Baard en de Kale	Een bom op het station	Will / Rosy	4	S 135/136 (1980)	B&K nr. 34 (1986)
5	22-12-1955	Lucky Luke	Herrie	Morris	4	S 39/40 (1972) (***)	LL nr. 17 (Dargaud 1979) hert.
6	29-12-1955	Kim Devil	Het onbekende roofdier	Gerald Forton	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
7	05-01-1956		Dertig meter onder water	Romano-Salino	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
8	12-01-1956	Timoer	Timoer en de gouden afgod	Sirius	4	S 43/44 (1972)	Niet in album herdrukt
9	19-01-1956	Johan (& Pirrewiet)	Koenraad de dappere	Peyo	4	R 1965 (1975)	J&P nr. 3 (2e druk, 1967)
10	26-01-1956	Kim Devil	Het goud van de Rio Sacramento	Gerald Forton	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
11	02-02-1956	Lucky Luke	Lucky Luke en Androcles	Morris	4	S 119 (1979) (***)	Niet in album herdrukt
12	09-02-1956	De Beverpatroelje	De onzichtbare man	Michel Tacq	4	SP 4e jg. 2 (1977)	BP nr. 25 (1984)
13	16-02-1956	De Baard en de Kale	Het avontuur loert bij de pomp	Will / Rosy	4	S 135/136 (1980)	B&K nr. 34 (1986)
14	23-02-1956	De musketier		Remacle	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
15	01-03-1956	De Beverpatroelje	Het ravijn in de Duivelsvallei	Michel Tacq	4	SP 4e jg. 2 (1977)	BP nr. 25 (1984)
16	08-03-1956	Buck Danny	Speciale zending	Victor Hubinon	4	R 2136 (1979) (**)	BD bundeling nr. 4 (1984)
17	15-03-1956		West afrika in rep en roer	Parras	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
18	22-03-1956		West afrika in rep en roer *(vervolg)*	Parras	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
19	29-03-1956		Pukjes avontuur	Remacle	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
20	05-04-1956	De Baard en de Kale	Inbraak met muziek	Will / Rosy	4	Niet herdrukt	B&K nr. 34 (1986)
21	12-04-1956		De mijn onder de sneeuw	Brisson	4,5	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
22	19-04-1956	Johan & Pirrewiet	Toverij op het kasteel	Peyo	4	Niet herdrukt	J&P nr. 3 (2e druk, 1967)
23	26-04-1956	De Beverpatroelje	De Bevers schieten te hulp!	Michel Tacq	4	SP 4e jg. 2 (1977)	BP nr. 25 (1984)
24	03-05-1956	Alain Cardan		Gerald Forton	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
25	10-05-1956	Johan & Pirrewiet	Bij de Galgewaard	Peyo	4	Sjors 9 (1969)	J&P nr. 3 (2e druk, 1967)
26	17-05-1956	Dirk Sterk (Andre Lefort)	Het halve dollarbriefje	Paape / Charlier	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
27	24-05-1956	Buck Danny	Een proefmodel gestolen	Victor Hubinon	4	R 2138 (1979) (**)	BD bundeling nr. 4 (1984)
28	31-05-1956	Timoer	De valstrik van de Rode Kreek	Sirius	4	S 47/48 (1972)	Niet in album herdrukt
29	07-06-1956		Operatie 'Peter'	Polese	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
30	14-06-1956		Operatie 'Peter' *(vervolg)*	Polese	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
31	21-06-1956		Ouwe brombeer	A. Sciotti (****)	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
32	28-06-1956		Serum per luchtpost	Buffelente (****)	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
33	05-07-1956		Serum per luchtpost De koekoeksklok	Buffelente (****) Buffelente & Sciotti	2 18 st	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
34	12-07-1956		Het arendsnest	?	9+6	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
35	19-07-1956		De muiters	Buffelente (****)	9+6	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
36	26-07-1956		Windekind en de achilles van Hanko	Gino d'Antonio	4+2	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
37	02-08-1956		Windekind en de achilles van Hanko *(vervolg)*	Gino d'Antonio	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
38	09-08-1956		Wim Bal en de Mars-bewoners	Forton	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
39	16-08-1956		De duivels van MZAB	Macabich (****)	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
40	23-08-1956		Het ultrasonore fluitje	Raymond Reding	4	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
41	30-08-1956		De leeuwenkooi Inspecteur Genin van de Vliegende Brigade: Staal en misdaad	JEM (****) Gerald Forton	4 8 pl.	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
42	06-09-1956	Prosper Een enquête van Jan de Wit	Prosper, de grappige planeetbewoner Gestolen edelstenen	Nicou (= Mandryka) Motar (*****)	16 st 8 pl.	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
43	13-09-1956		Het geheim van de grot Inspecteur André Genin van de Vliegende Brigade: Schoten in het college	? Gerald Forton	4 8 pl.	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
44	20-09-1956		De verdwenen erfgenaam Een enquête van Jan de Wit Het rose herdertje	? Motar (*****)	4 8 pl.	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
45	27-09-1956		De schat van de Chuambca's Inspecteur André Genin : Hold-up in het transportbedrijf	G. Arakelian Gerald Forton	4 8 pl.	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
46	04-10-1956	Een enquête van Jan de Wit	Tussenlanding in Panama De postzegelverzameling van Lord Bever	Carlos Laffond Motar	4 8 pl.	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
47	11-10-1956	Een enquête van Jan de Wit	Het monster van de Rode Vallei De klok wees 5 uur 05	Casarrubio Motar (*****)	4 8 pl.	Niet herdrukt Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt
48	18-10-1956	Een enquête van Jan de Wit (= Inspecteur Genin !): 50 graden onder nul		Gerald Forton	8 pl.	Niet herdrukt	Niet in album herdrukt
49	25-10-1956	Lucky Luke Een enquête van Inspecteur Genin: Gypsy in de grote prijs van Newmarket	Paardendieven	Morris Gerald Forton	4 8 pl.	S 39/40 (1972) (***) Niet herdrukt	Niet in album herdrukt Niet in album herdrukt

(*) C = CISO / R = Robbedoes-weekblad / S = Stripschrift / SP = Striprofiel
(**) Tevens herdrukt in zwart-wit in CISO nr. 17 "Buck Danny Special" (1974)
(***) Tevens herdrukt in zwart-wit in Stripschrift-Special "Lucky Luke" (1981)
(****) Informatie uit Stripschrift 135/136 (1980) blz. 20 - Bibliografie: Hans Matla ; (JEM = Jean Mortier)
(*****) Motan?/Motav?

pl. = plaatjes & ondertekst (+ oplossing)
st. = stroken

Alle aanvullingen, opmerkingen, wijzigingen etc. zijn welkom!

Agenda
stripevenementen

Albums afhalen in 2011

Beurzen en ledendagen

- **20/02 Lichtervelde**

15 juni tot 30/01/2011 Brussel
Grote tentoonstelling in het Belgisch Stripcentrum : Het atelier van Franquin, Jijé, Morris en Will, over de samenwerking tussen vier voorlopers van het Belgische stripverhaal, de zogenaamde "School van Marcinelle". Zandstraat 20, alle dagen behalve maandag van 10 tot 18u.Info :stripmuseum.be

5 okt tot 6 maart Brussel
Schatten van het Europese strip-verhaal in het Belgisch stripmuseum, zandstraat 20 van 10 tot 18u (behalve op maandag). Info : stripmuseum.be

2 januari Aarschot
Strip-, platen, CD- en DVD-beurs in stadsfeestaal, Demervallei 14 van 10 tot 18u. Info : stripskoper.be

tot 9 januari Brussel
Expo Nix, Kinky & Cosy - 10 000 ampère in B.C.B., Zandstraat 20, alle dagen behalve maandag, van 10 tot 18u. Info : stripmuseum.be/nl/home

23 januari Putte
Strip-, platen-, CD- en DVD-beurs in Gemeenschapscentrum "Klein Boom", Mechelbaan 604 van 09 tot 18u. Met signeersessies en luxe-uitgave Vandersteen
Info : stripbeursputte.be

27 tot 30 januari Angoulême
38ste Festival national de la BD met tal van tentoonstellingen, signeer-sessies, concerten... In de hele binnenstad vanaf 10u
Info : bdangouleme.com

6 februari Opwijk
Stripbeurs in Nijdrop, kloosterstraat 9 van 10 tot 18u met signeersessies.
Info : nijdrop.be/stripotheek_beurs.php

5 februari Seraing
18de Festival International de la BD in Campus 2000, rue Montescue 6, Jemeppe van 10u00 tot 18u00
Met signeersessies van Jo-El Azara, Jacques Denoël, René Hausman, Malik, Sidney,...

12 en 13 februari La Couture
31ste Festival BD in Salle Polyvalente van 10u00 tot 19u00. Met signeersessies van Clarke, George Ramaioli,...
Info : lacouture62.fr

13 februari Leuven
14de stripbeurs in zaal Redingenhof, Redingenstraat 90 van 10u00 tot 16u00. Info : Jean-Pierre Hendrickx 032 16/23 65 97

17 tot 21 februari Brussel
Foire du livre in Tour en Taxis, Havenlaan 86c van 10u00 tot 20u00 (vrij tot 23u00, zon tot 19u00, maa tot 18u00). Info : www.flb.be

20 februari Lichtervelde
Ledendag Brabant Strip in Zaal Lichtenhove, Torhoutstraat 36C vanaf 13u00. Info : Filip 051/724136 na 19u of e-mail : filip.vanderper@skynet.be

12 en 13 maart Wilrijk
De 23ste Wilrijkse stripdagen in Gemeenschapcentrum Valaarhof van 10u00 tot 17u00. Met tal van signeersessies. Info : stripcentrum.org

12 en 13 maart Gorinchem
Stripdagen in Evenementenhal, Franklinweg 2 van 10u00 tot 17u00
Met tal van signeersessies en exposities
Info : www.stripschap.nl

20 februari

BRABANT STRIP LEDENDAG LICHTERVELDE

in Zaal Lichtenhove, Torhoutstraat 36C

vanaf 13u.

Ieder lid heeft recht op een gratis ruilstand.
Info : Filip 051/724136 (na 19u)

e-mail : filip.vanderper@skynet.be

Organisatoren sturen alle info naar : johan.van.ransbeeck@pandora.be met als onderwerp : Brabant Strip Agenda.
De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.
De aangekondigde informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de organisatoren.

Jan Kruis

"Ik voelde me wel thuis in die vrouwenbladen"

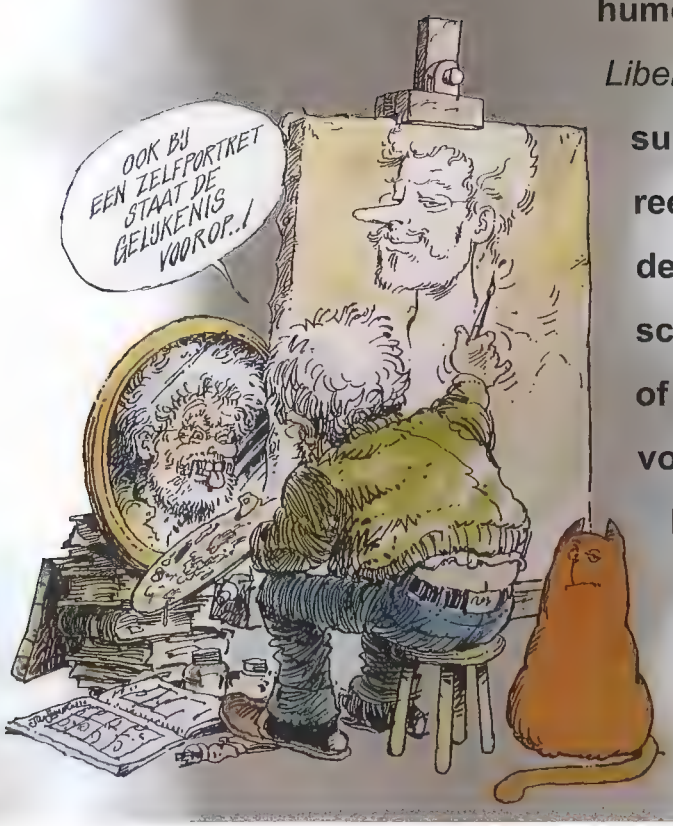

Vanaf 1970 tekende Jan Kruis de bekende humoristische strip *Jan, Jans en de kinderen* voor *Libelle*. Deze strip is van bij de start een groot succes in Nederland. Vandaag verschijnt de reeks nog steeds, maar sinds 1999 worden de gags verzorgd door een studio. Jan Kruis schildert en illustreert sindsdien, voor zichzelf of in opdracht. Recent maakte hij de illustraties voor *Woutertje Pieterse*, een roman van Multatuli. Het eerste deel verscheen in album in 2007, het tweede deel kreeg persaandacht in oktober 2010. We zochten de auteur op in zijn atelier in Drenthe voor een gesprek.

DOOR **JOOP SCHREURS**

Wie is Jan Kruis?
Dat ben ik zelf. Het wonderlijke is dat de omgeving daar een beter antwoord op kan geven dan ikzelf. Ik ben nu degene die ineens, en helemaal onverwachts, in de belangstelling staat voor iets waarvan ik eigenlijk al afstand heb genomen. Ik ben tekenaar. Het was voor mij altijd al zo vanzelfsprekend eigenlijk dat ik van tekenen mijn beroep zou maken. Mijn moeder wilde nog wel dat ik een beroepskeuzetest zou afleggen, dat was in die tijd erg in, maar die man die de test deed zei tegen mij: 'jij moet tekenaar worden'. Nou dat wist ik ook wel *(lacht)*.

Bij het grote publiek bent u het bekendst van de strip *Jan Jans en de Kinderen*. Als u geen striptekenaar was geworden, wat was dan uw beroep geweest?
Dat is een moeilijke. Ik had vroeger geen plan b. In de oorlog had ik het idee om vliegtuigontwerper te worden. Dat vond ik prachtig. Of olifantenoppasser. De eerste strip die ik las, ook in de oorlog, was *Dick Bos*. Dat waren gewone boekjes, maar ik mocht ze van thuis niet kopen, er was ook geen geld voor. Ik had toen een ouder vriendje en die had een hele stapel van die Bos-boekjes. Om de zoveel tijd ging ik die dan bij hem ophalen en dan las ik ze ademloos door.

© foto Jakari productions

In welke mate hebben die eerste strips u beïnvloed?
Uit de krant, ook gekregen van dat vriendje, las ik *Sneeuwvlok de Eskimo* van Wim Meuldijk. Hij was echt mijn grote voorbeeld. Ik maakte toen ook kennis met hem, een echte tekenaar, in levende lijve. Marten Toonder kwam later. Zijn eerste stripje, *Japie Makreel*, las ik in het jeugdblad *Doe Mee!*[1], een uitgave van het Algemeen Handelsblad, dat was in 1940.[2] Voor mij was het eigenlijk de kennismaking met de echte strip: de plaatjes met de balloons daarin. Die strip heeft mijn broer nog voor mij uit de krant uitgeknipt en verzameld in een schriftje. Dat schriftje heb ik op 6 december 1943 met Sint Nicolaas cadeau gekregen. Het aardige is dat Marten Toonder, toen hij op bezoek kwam op 24 oktober 1995, het boekje heeft gesigneerd voor mij. Het is dus een heel bijzonder boekje. Eigenlijk was het een oud postzegelalbum van mijn broer dat hij heeft opgeofferd. Hij heeft er zelf nog een titelblad bij gemaakt: *de Avonturen van Japie Makreel door Marten Toonder, verzameld door G. Kruis*. Ik vind het nog steeds een prachtige strip. De strip opent zonder tekst, met een hele mooie actie. Pas later komen er de eerste tekstjes bij. Ik heb dat een aantal keer geplagieerd. Ik heb schaamteloos scènes uit deze strip gejat. Voor *De Kleine*

Het eerste, derde en zesde album van Jan, Jans en de kinderen

Hertog bijvoorbeeld. Een strip die ik later heb gemaakt voor *Olidin*. *Olidin* was een hartstikke leuke tijd. Ik was de strips een beetje vergeten, had wel wat getekend op de academie voor Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen maar dat was wat dun. Toen ging ik werken in de reclame voor *Olidin* en dat werd een soort volkstuintje voor mij. Ik heb daar ook strips in gemaakt. Ook Hans Kresse tekende voor dat blad. Ik heb ooit wel eens wat tekeningetjes van hem wat groter moeten maken, wanneer zijn maten niet klopten. Ik had een grote bewondering voor die man.

U heeft toch ook bij De Toonder Studio's gewerkt?
Ik heb nooit gewerkt bij de Toonder studio's. Dat is een misverstand dat nu maar eens heel duidelijk uit de wereld geholpen moet worden. Dat staat ergens op internet, maar dat is helemaal niet waar. Ik heb voor Toonder een *opzet* gemaakt van 55 stroken voor de strip *Student Tijloos*. En dat is verder voor mij nooit doorgegaan. Gerrit Stapel is verder gegaan met dit idee, op tekst van Lo Hartog van Banda, later weer gevolgd door Thé Tjong-Khing. Toonder vond mijn versie wel leuk, maar ik ging teveel mijn eigen gang. Ik ging het te lollig doen, had teveel de neiging om leuk te zijn *(lacht)*. Het was wel een heel bijzondere periode voor mij.

Hoe was het contact met Toonder stand gekomen?
Ik had Waling Dijkstra ontmoet. Hij was tekstschrijver bij Toonder en hij maakte ook wel teksten voor Hans Kresse. Ik ontmoette hem in een kroeg en vertelde hem dat ik stripjes ging maken. Hij is toen tien dagen bij mij in Delfshaven gebleven. Hij heeft mij eigenlijk de eerste handgrepen bijgebracht om een goede strip te maken en mij toen ook bij Toonder geïntroduceerd. Maar lange verhalen maken, zoals Toonder deed, was mijn kracht niet... Ik heb het later nog wel geprobeerd met Sjors en Sjimmie, maar Martin Lodewijk heeft het tweede verhaal geschreven. Ik zou nu best nog wel eens een lang verhaal willen maken van Jan Jans en de Kinderen, maar het is dus niet mijn sterkste kant. Ik heb ook maar één keer een tekstverhaal voor de Libelle gemaakt, *De Elfensteen*, in 1967.

Jan Jans en de kinderen is in een aparte stijl getekend
Voor de strip *Jan Jans* heb ik een eigen stijl ontwikkeld; nou ja, echt daarover nagedacht heb ik niet. De stijl is niet beïnvloed door een andere tekenaar. Ik heb bijvoorbeeld niet Franquin zitten imiteren of zo. Bij Sjors was dat misschien nog wel een beetje het geval... Ik ging tamelijk dwars mijn eigen gang. Ik ging de plaatjes tegen elkaar aanzetten bijvoorbeeld, en ging een beetje in tegen de geldende norm van hoe een strip eruit moest komen te zien. *Gregor* ging daar al wat aan vooraf. Dat was nog een beetje experimenteel. Zijn moeder lijkt ook wat op Jans.

De allereerste gag van Jan, Jans en de Kinderen (1970), sluit nog nauw aan bij de stijl van Sjors en Sjimmie

JAN KRUIS:
GREGOR
ZO KINDEREN, VANDAAG EEN HEERLIJKE DAG ANDIJVIE VOORZAAM EN ZEER GEZOND!
HUM..
A ANDIJVIE ?
BÜÜÜH..!
EN IK WIL GEEN LELIJKE GEZICHTEN! DENK EENS AAN AL DIE ARME KINDERTJES IN AZIE EN AFRIKA, DIE ZOUDEN ER NAAR OPSPRINGEN!
NEEM EEN VOORBEELD AAN JE VADER, DIE IS ER DOL OP!
WIE, IK?
PAPPA ?
..IS PAPPA DAAR DOL OP ?!
ZELF MOET IK AAN MIJN LIJN DENKEN.. ANDERS ZOU IK OOK EEN BORD VOL NEMEN!
HU DOET HET!
HIJ MOET WEL!
KAREL, DENK AAN DE KIMPERENS...
OOOOOMH..!
SPROETSCH..!
HET IS AFSCHUWELIJK! IK ZOU HET NOG GEEN PAARD DURVEN VOORZETTEN!
HOERA... MIJN PAPPA IS EEN HELD!
NOOIT MEER ANDIJVIE

Plaat van Gregor, door Jan Kruis, in Kuifje 42 (1965)

Jan, Jans en de kinderen
HEERLIJK..! ALLES IS KLAAR EN IEDEREEN BLIJFT VOORLOPIG NOG EVEN WEG...
IK HEB NU EINDELIJK EEN HALF UURTJE VOOR MEZELF
DA'S TOCH NIET TE VEEL GEVRAAGD, NIETWAAR ?
DE KANS OM EENS ONGESTOORD MIJN HAAR TE WASSEN
EEN GOEIE WASBEURT IS NIET ALLEEN GEZOND VOOR 'T LICHAAM
HET IS OOK EEN MOMENT VAN GEESTELIJKE INKEER ZALIG !
RING... RING... RING...
NEE TOCH ..! TELEFOON..!
LAAT MAAR BELLEN..! 'T ZAL WEL NIETS BIJZONDERS ZIJN
JAN MISSCHIEN ,
OF DE NIJVERSTER VAN CATOOTJE !
OM TE ZEGGEN DAT ZE EEN BLOEDNEUS HEEFT...
OF DE POLITIE.. LIEVE HELP !
MEVROUW, UW DOCHTER IS ONTVOERD
VRESELIJK !
'T KAN NATUURLIJK OOK DE ZAAK ZIJN OM TE ZEGGEN DAT JAN ONWEL IS GEWORDEN
HET ZIJN ALLEEN OP DE TRAP GEZELLIG
SCHIET OP ! VERDORIE !
COK DAT NOG !
DE TELEFOON IN DE VENSTERBANK, EN DE GORDIJNEN MAGENIJDD OPEN !
JAN MAAR OVER DE VLOER EN ZORGEN DAT IK NIET BOVEN DE VENSTERBANK UIT KOM
JA JA, IK KOM AL..
HOI!PIEPELOI, MET GEROEMTE. MAG IK CATOOTJE EVEN ? O NEE, LAAT MAAR BAAR KOMT ZE NET AAN..
H..HALLO .
TUUT TUUT TUUT
31

Typische humor bij Jan, Jans en de Kinderen. Moeder Jans lijkt op de moeder van Gregor

Jan Jans was naar de normen van de jaren '70 wel wat gedurfder dan de lezers gewend waren.

Bijna alle afleveringen van de strip zijn gepubliceerd in het vrouwenweekblad *Libelle*. Ik denk dat er in totaal twee of drie verhaaltjes zijn afgekeurd. De hoofdredacteur was toen op vakantie. Eén van de afgekeurde gags ging over abortus: met Pasen zit de familie een eitje te eten. Catootje slaat de kop eraf en vraagt of de kip wel inspraak had gehad… Dit was in de zeventiger jaren, de abortusdiscussie kwam toen op gang. De twee afgekeurde stripjes zijn wel in album verschenen. Hoofdredacteur Rob van Vuure vond dat alles wat in Jan Jans kon, ook in de *Libelle* kon, en omgekeerd. De familie heeft de grenzen dus ook via de strip wel verlegd. De B.O.M.-vrouw, wat nu heel gewoon is, was toen tamelijk nieuw...

De hoofdredacteur kreeg de strip altijd pas te zien als ze er vrijwel niks meer aan konden doen. Ik kwam altijd op het laatste moment met mijn strip aanzetten. Het lukte mij nooit om ruim op tijd te zijn. Het ging niet bewust, maar was wel een feit. Maar het vertrouwen wederzijds was erg groot. Maar ik wist, zeker na een aantal jaren, ook heus wel wat wel en wat niet kon. Het is me ook nooit gelukt om een aantal pagina's vooruit te werken. Ik heb het wel eens geprobeerd door er een tekstschrijver bij te nemen, zodat ik niet alles meer hoefde te verzinnen, maar ik vond dat altijd niks. En dus fietste ik iedere keer weer vrolijk met mijn voltooide strip naar het postkantoor, en fietste ik heel bezorgd terug met het idee dat er weer een nieuwe gemaakt moest worden. Het is me ook niet altijd gelukt. dan werden er weer gouwe ouwe geplaatst. Prettig was die tijdsdruk niet, maar wel noodzakelijk. Ik besefte wel dat het niet anders kon.

ZEVEN BOEKEN MET VIERENVEERTIG GRAPJES IS EH... DRIEHONDERD-EN ACHT GRAPJES..!
HOE IS 'T MOGELIJK HE.
ZO LOLLIG VOEL IK ME NOU OOK WEER NIET..!
ND-00-07

Vader Jan heeft dezelfde auto als de kolonel in Sjors en Sjimmie ..... en dat is geen wonder, want Jan Kruis kent die wagen ook

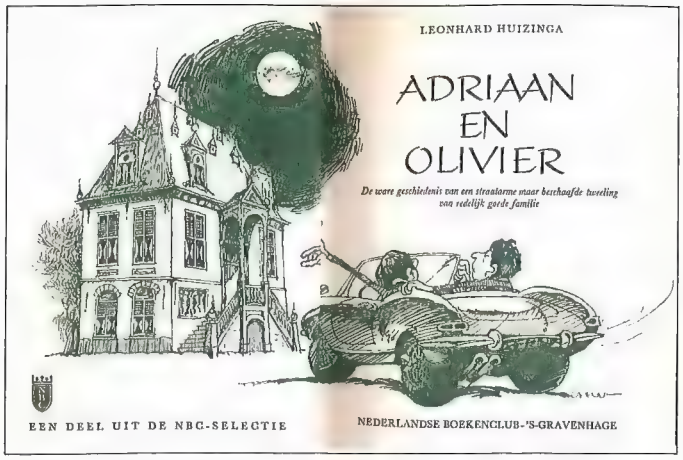
LEONHARD HUIZINGA
ADRIAAN EN OLIVIER
De ware geschiedenis van een stroatorme maar beschaafde tweeling van redelijk goede familie
EEN DEEL UIT DE NBC-SELECTIE
NEDERLANDSE BOEKENCLUB-'S-GRAVENHAGE

Reclamewerk: omslag Adriaan en Olivier

Reclamewerk: omslag Tuinier met plezier

Hoe verliep de overgang van Jan Jans naar de Studio Jan Kruis?

Ik heb van mijn kindertjes afstand genomen in 1999. Ik zeg 'kindertjes" omdat ik dat heel persoonlijk zie, ik ben ook de geestelijke vader. Dat gebeurde heel bewust en samen met Joop Wiggers, mijn uitgever. De toenmalige uitgever V.N.U., nu Sanoma, nam het over en ze hadden een aantal mensen gevonden die verder wilden met mijn strip. Ik dacht toen dat het klaar was. Maar dat bleek toch niet helemaal zo te zijn want daarna kwam de Leprastichting waarvoor ik met veel genoegen twee lange verhalen heb gemaakt van *Jan Jans en de Kinderen*. Ik zou wel graag die twee boekjes nog eens op een wat groter formaat uitgegeven zien. Ik ben daar echt trots op... Dus voor mijn gevoel ging het daarin door. Ik zou graag nog eens een derde deel maken, maar er kwamen toen allemaal gezondheidsprobleempjes en dat reizen daarvoor is echt wel zwaar hoor. Ik denk ook niet dat ik dat nog moet doen... Ondertussen splitste de studio Jan Kruis zich wat af. Ze gingen hun eigen gang. Aanvankelijk had ik het daar wel wat moeilijk mee, om wat vreemde elementen daarin te accepteren, maar het is verder gegaan. En nu nog, zelfs na tien jaar, behoort het tot de meest verkochte strip van Nederland. Zij doen nu met z'n zevenen wat ik vroeger in mijn eentje moest doen, en geven twee albums per jaar uit. Het is voor mij alsof mijn familie is geëmigreerd. Ze hebben een ander leven gekregen, zijn een ander bestaan gaan leiden. Het staat allemaal wat verder van mij af. Voor mij zitten er wat vreemde elementen in en dat is wel wat moeilijk soms. Maar ik houd mij ook afzijdig. Ik vind dat ik de Studio ook die ruimte moet geven en bemoei mij er niet meer mee. Eigenlijk al vanaf het begin niet meer.

Reclamewerk: LP-hoes Alice in Wonderland

Was het niet moeilijk om afstand te nemen van de strip?

In het begin heb ik nog een half jaartje een beetje meegelopen, maar die jongens die het overnamen vonden dat niet echt leuk: *"daar heb je die oude zeur weer"* zag je ze denken. Per definitie had ik altijd gelijk, en dan is dat ook niet zo leuk om te werken aan een nieuwe Jan Jans -strip. Dus ik heb daar vrij snel afstand van gedaan. Er zit nu een verloop in de Studio... De opdracht die zij hadden gekregen was, denk ik, ook niet tot ieders tevredenheid te vervullen. Je moet met een collectief ineens het werk voorzetten van een individu, waarvan het werk is gebaseerd op zijn persoonlijke omgeving. Jeroentje is bijvoorbeeld het zoontje van Jan van der Voo, en als ik opa laat praten weet ik dat het mijn vader is. Dat is moeilijk, want zij hebben die speciale band met de familie niet. Zij hebben vijfentwintig boeken waaruit ze kunnen putten en dat doen ze ook. Het is voor hun een baan en dat doen ze naar eer en geweten. Voor mij was het echt een stuk van mijn leven... Het is nu ook, buiten kijf, erg commercieel. Sanoma is een groot Fins bedrijf en die heeft maar een ding in het vaandel staan: er moet winst worden gemaakt. Ook met Jan Jans. Het blijft bijzonder dat de strip doorgaat terwijl de oorspronkelijke tekenaar ermee is opgehouden en nog leeft.

De strip verscheen ook in het buitenland.

Joop Wiggers heeft erg zijn best gedaan om Jan Jans ook in het buitenland te laten verschijnen. Dat is ten dele gelukt. Drie titels zijn in Duitsland uitgegeven, een paar in een Scandinavisch land, en in het Frans. Maar dat heeft nooit hetzelfde effect gehad als in Nederland. Je mistte in die landen ook de impact die de *Libelle* bij ons had. Iedere week weer belandde de familie op de deurmat van duizenden lezeressen. Ik wilde Jan Jans ook echt niet minder Nederlands laten worden om zo succes met de strip in het buitenland te krijgen. Dat soort concessies, daar houd ik niet van. Ik denk ook dat ik dat niet kan. Ik had de indruk dat mijn eerste opvolger *(Daan Jippes -red.)* de opdracht had om

Cover van Sjorsalbum door Frans Piët

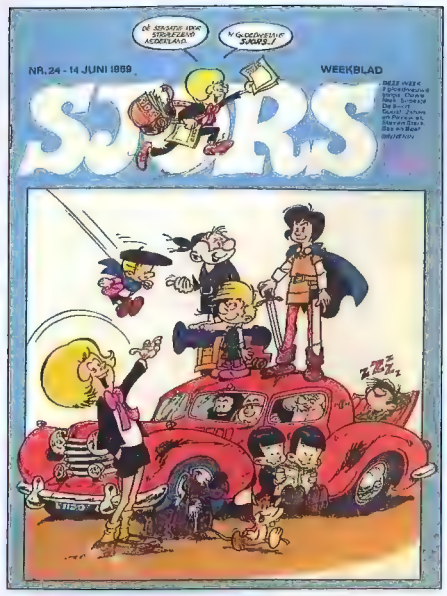

De nieuwe Sjors, cover door Jan Kruis, 14 juni 1969

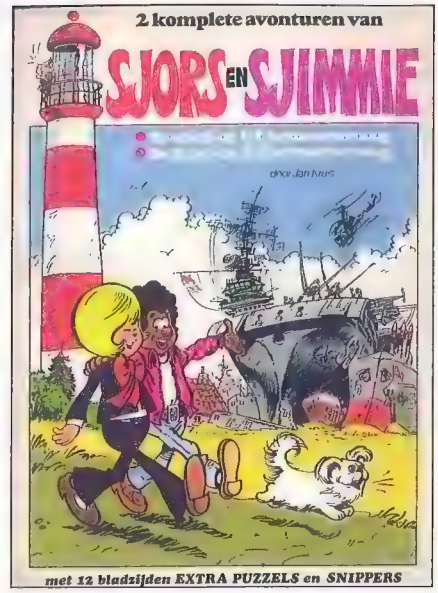

Album met de twee Schiermeeuwenoog-verhalen van Jan Kruis

Branner

Piët

Perry Winkle and the Rinkeydinks, Amerikaanse gagreeks van Martin Branner over een groepje straatkinderen, zou als *Sjors van de Rebellenclub* beroemd worden in Nederland. Daar liep de gagreeks vanaf 1927 in *De Humorist*, in de versie van Branner. Vanaf 1930 verscheen de figuur in zijn eigen weekblad, *Sjors*, toen nog als supplement bij Nederlandse en Vlaamse bladen (*zie ook het artikel in Fenix 73*). Vanaf 1938 zorgde Frans Piët – als eerste in een rij tekenaars – voor een echt Nederlandse versie van de stripreeks, nu met langere verhalen. Het weekblad *Sjors* werd zelfstandig in 1954. Bij de restyling van het weekblad in 1969 onder leiding van Peter Middeldorp (zie ook *BSM* 172), stond vast dat er wekelijks 2 pagina's Sjors in hoorden te staan. Frans Piët ging met pensioen, en het lot viel op Jan Kruis. Hij gaf de figuren een sixtieslook, met brede broekspijpen en lang haar. Vermits het tempo van twee platen per week Kruis niet lag, nam Jan Steeman de figuren van Sjors en Sjimmie over na 2 verhalen, inclusief de nieuwe stijl. Na acht verhalen van Steeman koos de redactie van *Eppo* (zie ook *BSM* 172) ervoor om opnieuw gags van Sjors en Sjimmie te plaatsen, geen lange verhalen meer. Die opdracht werd toevertrouwd aan Robert van der Kroft.

Steeman

Van der Kroft

Sjors en Sjimmie door Jan Steeman

NOU HET BESTE ERMEE. ENNE... EH... BEDANKT VOOR HET GOEIE VOORBEELD! WIJ GAAN FIJN VERDER...!
BIJ FRANS, ZULLEN WE GEEN KLAGEN HEBBEN. ZORGEN JULLIE NOU MAAR, DAT JE HET BIJ JAN OOK 30 JAAR UITHOUDT!
WIJ FIJN GAAN FUIVEN!
FRANS PIËT

Sjors en Sjimmie van Piët worden uitgewuifd door de figuren van Kruis

dat te doen. Hij wilde de boerderij van de familie vervangen door een soort Europees huis. De rillingen sloegen mij om het hart. Dat moet je niet doen! Dat is gelukkig ook niet doorgegaan... Mijn strip houdt bij de grens op.

Ondertussen zijn mensen echt het werk van Jan Kruis gaan verzamelen. Wat vind u daarvan?
Ik vind het wonderlijk dat mensen je werk gaan verzamelen. Het is voor mij iets wat ik dagelijks deed, en dat het nog steeds zo'n impact heeft vind ik wel geweldig. Ik heb nooit het idee gehad dat het ooit, op den duur, op zo'n belangstelling mocht bomen. Ik ben al zo'n zestig jaar bezig. Het kost allemaal een hoop tijd en misschien ook wel talent, maar daar sta je niet bij stil. Het is gewoon het werk dat gedaan moest worden. De ambacht die je hier in een werkplaats zit te doen, en die om vijf uur op de post moet. Simon Carmiggelt die had hetzelfde; ze vroegen hem wel eens: waarom schrijf je nou iedere dag zo'n mooi stukje? Ze dachten dan een heel hoogdravend verhaal te horen te krijgen, maar hij zei: *"omdat om half vijf een jongen komt om het op te halen"*. En in de praktijk is dat ook zo, als je voor media of bladen werkt.

Tegenwoordig tekent en schildert u, met verschillende materialen. Heeft u een voorkeur voor een bepaald materiaal?
Het is eigenlijk zo gegroeid. Voor mij geldt: er was leven *voor*, en leven *na* Jan Jans. *Voor* Jan Jans heb ik veel gedaan voor de Margriet. Reclame, zwart wit, maar ook in kleur. Veel illustraties zijn met acrylverf gemaakt. Dat vond ik erg lekker om te doen. Toen kwam Jan Jans. Gedurende die periode heb ik ook een aantal portretten gemaakt. Een klein beetje ook om weer eens wat afwisseling te hebben. Ik maakte schilderijen van Simon Carmiggelt, Mies Bouman, Willem Duijs en, in 1976, van de hele Koninklijke familie. Dat laatste schilderij is wel 5 bij 3,25 meter! We zijn ook verhuisd naar de provincie Drenthe toen, want ik had daarvoor een groot atelier nodig.

Voor het illustreren van Woutertje Pieterse gebruikt u verschillende technieken.
In dit boek zitten inderdaad verschillende tekenstijlen. Dat is bewust ook zo gedaan. Ik was helemaal vrij om dat boek te maken en had aan niemand verantwoording af te leggen. Ik doe acryl, zwart wit pentekeningen, kleine korte stripjes. Als ik dacht dat de tekst zich daarvoor leende, deed ik dat.

BIOGRAFIE

Johannes Andries (Jan) Kruis werd geboren in 1933 te Rotterdam Zuid. Zijn ouders hadden elkaar op een zangkoor leren kennen. Al van kleins af aan begon hij te tekenen en zijn eerste tekenlessen krijgt hij van Wim Meuldijk, de man achter *Pipo de Clown*. Geïnspireerd door Marten Toonder maakt hij zijn eerste stripje, *Freddie*. Na zijn Mulodiploma begon hij aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Rotterdam. Het was toen 1950. Na een korte tijd in militaire dienst gezeten te hebben solliciteerde hij, het was toen1954, bij het reclamebureau Nijgh en Van Ditmar. Daar mocht Jan al snel reclamefolders maken en advertenties ontwerpen. Later werkte hij nog voor reclamebureau Van Maanen. Dit reclamebureau ging in opdracht van Shell het jeugdblad *Olidin* maken. Jan Kruis tekende in die periode ook reclamestripjes voor Mars, Treets (nu M&M), *Nieuwe Revu* en Bootz. Hij heeft ook een ontwerp gemaakt voor de Marten Toonderstrip *Student Tijloos,* dat niet gebruikt werd. Begin jaren '60 ontmoette Jan collega Martin Lodewijk. Via Jan kwam Martin bij het weekblad *Kuifje* terecht. Jan Kruis tekende voor *Kuifje* covers en 24 gags van *Gregor*, de voorloper van wat later zijn bekendste strip *Jan Jans en de Kinderen zou worden.* Vanaf 1969 verschenen in de vernieuwde formule van het weekblad *Sjors* twee lange verhalen van Sjors en Sjimmie, *Raadsels op Schiermeeuwenoog* en *De Ring van Schiermeeuwenoog*. Dit laatste verhaal op tekst van Martin Lodewijk. Het blijven twee hoogtepunten uit de Nederlandse strip. In diezelfde periode maakte Jan Kruis ook reclameplaten voor Daf, Porsche, lp-platen hoezen, en veel illustraties voor weekbladen *Margriet* en *De Spiegel.*

Op 12 december 1970 verschijnt dan de eerste aflevering van *Jan Jans en de Kinderen* in het weekblad *Libelle* ter vervanging van de strip *Bessie Turf.* Kruis' eigen leven en werk waren de inspiratiebron voor deze strip, die gaat over een familie die bestaat uit vader Jan, moeder Jans, de dochters Karlijn en Catootje en nakomertje Gertje. Het huisgezin wordt gecompleteerd door de Rode Kater, Lotje

Pag 24 en links: illustraties voor Woutertje Pieterse

Met dank aan Herman Schreurs, Jan & Karin Jakari Productions

Meer over Jan Kruis vind je onder andere op http://lambiek.net/aanvang/kruis.htm

Meer over Jakari op: http://www.jakari.be

De toekomst van de strip, hoe ziet u die?
Het gaat hartstikke goed met de strip, toch? Hoezo gaat het slecht? We hebben er weer een stripblad bij, *Eppo,* BSM is een bloeiend blad, alle kranten staan vol... De lange avonturenstrip heeft het misschien wat moeilijk, alhoewel *Arin en de Hunebedbouwers* doet het ook goed. En Henk Kuijpers en Martin Lodewijk mogen qua aandacht ook niet klagen...

Wat mogen we nog verwachten van Jan Kruis in de toekomst?
Ik heb nu mijn handen weer vrij en ga leuke plannen maken. En dat gaat zeker ook de kant van Jan Jans op. Ik ga wat leuks maken en bied het dan aan aan Sanoma. Misschien willen zij het wel uitgeven. Maar alles bij elkaar zal dat zal nog wel een paar jaartjes duren hoor. Het zijn alleen nog woeste plannen.

Noten
1. zie http://lambiek.net/aanvang/doemee.htm
2. zie http://www.toondercompagnie.nl/martentoonder
3. Olidin was een jeugdblad, uitgegeven door oliemaatschappij Shell en vormgegeven door reclamebureau Van Maanen in Amsterdam. Het bevatte strips, verhalen en puzzels. Het werd opgericht in 1956. Behalve strips van buitenlandse origine zoals Davy Crocket werd er ook werk van Nederlandse tekenaars geplaatst. Friso Henstra tekende Olidin, Piet Wijn tekende Dick Durfal, Hans Kresse Pim en de Venusman, Dick Vlottes Senmoet de Egyptenaar en in 1959 treffen we *Tommy* van Jan Kruis aan, een realistische cowboystrip geïnspireerd op *Jerry Spring* van Jijé. Jan Kruis maakte ook *Baldino*, dat vanaf het tweede verhaal getekend werd door Jan van der Voo terwijl Jan Kruis de teksten bleef schrijven. Ook maakten zij samen *De Kleine Hertog*, en Jan Kruis droeg zelf tevens de één-pagina strip Stientje en Gertje bij. Meer over Jan van der Voo lees je in BSM 153.

JAN KRUIS

de teckel en Loedertje de Siamese kat. Daarnaast spelen ook onder meer Jeroen, het vriendje van Catootje, nicht Hanna (een Bewust Ongehuwde Moeder), opa Gerrit (eigenlijk Jans vader), en opa's vriendin Moeps een rol in de verhalen.

De strip was vanaf het begin een gigantisch succes, Joop Wiggers ging de stripboeken uitgeven en merchandising kon dan ook niet uitblijven. De familie verscheen in 1998 op een postzegel, er waren schoolagenda's, badartikelen en er werd een tekenfilmserie gemaakt. In april 1999 startte de Stichting Volksgezondheid en Roken (Stivoro) een campagne tegen het meeroken van kinderen. Aan deze campagne verleenden Jan Kruis en zijn stripfiguren hun medewerking. De familie maakte ook reclame voor bouwmarkt Fixet via tekenfilmpjes op TV en eind 2005 werd er de musical Jans, Jans en de Kinderen opgevoerd. Ook werden speciale Jan Jans-uitgaven gemaakt, onder andere voor Teleac en Ford.

In 1980 ontving Jan Kruis de Stripschapprijs en in 1998 wordt hij Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. En kwamen ook straatnamen van Jan Jans figuren in de stripheldenbuurt in Almere.

De stripserie zou Jan schrijven en tekenen tot en met aflevering 1139 in 1999. Toen werd de strip overgedragen aan een studio. Nadien maakte Jan Kruis zelf nog wel twee lange Jan Jans strips voor de Lepra stichting.

In de jaren '80 en '90 maakte Jan geregeld geschilderde portretten van beroemde Nederlanders.

In 2007 verscheen een door Jan Kruis geïllustreerde editie van Multatuli´s bildungsroman *De geschiedenis van Woutertje Pieterse* (1862-1877). Dit jaar, honderdvijftig jaar na de oorspronkelijke publicatie van Woutertje Pieterse, verscheen het tweede en laatste deel van Kruis' bewerking. De illustraties variëren van impressionistisch aandoende schilderijen, over etsachtige pentekeningen, naar strips, die doen denken aan Jan, Jans en de kinderen. Multatuli's boek is ontstaan in fragmenten, en heeft ook geen echt einde. De auteur wilde het werk niet uitgegeven zien, maar postuum verscheen toch een eerste editie, bewerkt door zijn weduwe. Jan Kruis heeft de geïllustreerde versie van een zelfbedacht einde voorzien.

Momenteel werkt Jan mee aan *Kwynk* (zie ook BSM 182). Jan Kruis is zeker nog niet vergeten: in het stripmuseum te Groningen liep dit jaar een overzichtstentoonstelling over zijn leven en werk: *Het Theater van Jan Kruis.* Er zijn ook plannen voor een Jan Kruis-museum in Westerbork (Drenthe).

STRIPWINKEL

Stripwinkel.Alex@belgacom.net

www.stripwinkelalex.com

A L E X

Gitschotellei 88
2600 Berchem
tel: 03/236.25.40

openingsuren:
Ma – Vrij: 12u – 18u
zat: 10u – 18u

De stripspeciaalzaak waar beweging in zit!!

- Zeer ruim aanbod aan nieuwe strips
- 20% korting op alle nieuwe strips (inclusief luxe-edities) met onze klantenkaart.
- Maandelijks signeersessies met tekenaars uit binnen- en buitenland
- Verzorgd antiquariaat aan betaalbare prijzen
- Groot aanbod aan 2de hands strips aan de beste prijzen.
- Uitgaven in eigen beheer: op regelmatige basis brengen wij in samenwerking met striptekenaars en hun uitgevers producten in een kleine oplage uit.

Voor meer info i.v.m. onze eigen uitgaven neem een kijkje op volgend adres: http://www.stripwinkelalex.com/uitgaven.html

Gratis exclusieve wikkels in een genummerde en gesigneerde oplage bij aankoop van een stripalbum.

Collectie Deluxe: luxe editie met linnen rug, nieuwe cover en mini-portfolio met 4 exclusieve prenten.

- Limited Edition Club (L.E.C): Een door ons opgerichte club waarbij de leden in ruil voor een jaarlijkse ledenbijdrage genieten van tal van voordelen. Gratis prenten bij aankoop van bepaalde strips, originele en exclusieve clubuitgaven, kortingen en/of andere voordelen op uitgaven in eigen beheer.

Voor meer info neem een kijkje op volgend adres: http://www.stripwinkelalex.com/leclub.html

Jozef Peeters

Alle info over deze uitgave: lobergen@skynet.be

DE CHRISTELIJKE STRIP IN VLAANDEREN

HET BESLOTEN LAND

STRIPS-COMICS-COOL MEDIA

Parijsstraat 16 Leuven
016-225840
info@hbl.be
www.hbl.be

STRIPWINKEL WONDERLAND

wonderland productions

Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT
✆ 011/22 82 00

KOFFIE KLETS

DOOR JOOP EN WALLIE

Verhaegen bij Reba

Zingen is Gezond is de titel van een nieuw muziekboek van uitgeverij Reba. Het is een verzameling van allerlei liedjes om te gebruiken in de klas. De doelgroep is 10-14 jaar en het verschijnt in december / januari. Het muziekboek, 96 pagina's binnenwerk, is verdeeld in twaalf hoofdstukken met de titels *Liedjes van Europa, Liedjes van ver weg, Bewegingsliedjes, Vreemde Figuren, Kolderliedjes, Dierenliedjes, Spirituals, Kerst, Cowboys, Indianen en andere Amerikanen, Op stap door Nederland en Vlaanderen, Canons en Een Beetje Geschiedenis.* Marc Verhaegen heeft voor ieder onderwerp een leuke tekening gemaakt plus een mooie full colour cover! Marc heeft zojuist zijn strip over Vincent van Gogh voltooid. Hierna geen nieuwe Senne en Sanne, maar alweer een project bij EurEducation. Marc kon daar helaas nog niks over vertellen, alleen dat het project op zijn vroegst zomer of najaar 2011 gaat verschijnen. De strip over van Gogh verschijnt als het goed is nog voor kerst 2010.

Afscheid van Buth

Gents striptekenaar Leo de Budt, beter bekend als Buth, overleed zoals bekend op 25 oktober. De Budt werd geboren in Den Haag, op 19 februari 1919, nadat zijn ouders tijdens de oorlog naar daar waren gevlucht. Hij bereikte de gezegende leeftijd van 91 jaar. Het tekenen van strips leerde hij van kunstenaar Frits van den Berghe. De bekendste stripfiguur uit het oeuvre van Buth was *Thomas Pips,* waarvan meer dan vijftig verhalen gemaakt werden. Wij brachten in 2007 *De Groene Sleutel* in Fenixalbum 48. Afgelopen najaar verscheen nog *Op zoek naar de Zonne-eilanden* in de Fenixreeks. Helaas heeft Buth het verschijnen van het album niet meer mogen meemaken… en de bijbehorende artikelen van Danny de Laet evenmin. Buth tekende *Thomas Pips* vanaf de jaren '40 tot in 1982 voor de krant *Het Volk*. Jarenlang verzorgde hij tijdens de Ronde van Frankrijk dagelijks cartoons in de kranten waarin Thomas Pips de hoofdrol speelde. In elke cartoon zat een muis verborgen. Het was die bekende muis die hem beroemd maakte in Vlaanderen en die een centrale plaats innam in een overzichtstentoonstelling in de Sint-Pietersabdij in Gent (2007).

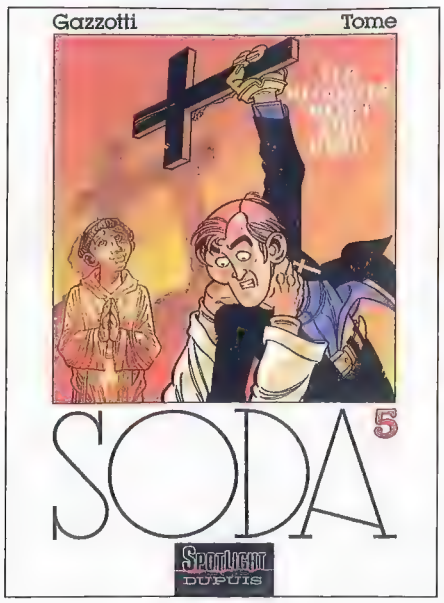

Soda niet voor Gazzotti

Bruno Gazzotti heeft aangekondigd op zijn blog dat hij niet de volgende twee albums van Soda zal tekenen. Gazzotti legt uit dat het thema van de aanslagen van 11 september 2001 gekozen door de schrijver Philip Tome niet bij hem past. Na een onderbreking van vijf jaar, zal de serie een nieuwe tekenaar presenteren (nog niet bekend). Ondanks deze artistieke verschillen gooit Gazzotti niet definitief de deur dicht en is er een mogelijke terugkeer in de toekomst mogelijk. Voorlopig richt hij zich momenteel op een nieuwe cyclus van *Alleen* en hoopt hij volgend jaar ook nog aan een ander project te beginnen.

Kathy toch

Het Nederlandse bedrijf Mercis, dat de auteursrechten van Nijntje-bedenker Dick Bruna beheert, was naar de rechter gestapt om de films en producten van de Japanse animatiefiguur *Kathy* te laten verbieden (zie ook BSM 182). De rechter heeft Mercis gelijk gegeven. Sanrio mag niets meer verhandelen van Kathy in de Benelux. Het konijntje Nijntje kent karakteristieke uiterlijke kenmerken, zoals de verhouding tussen hoofd en lichaam, de vorm van het hoofd, de oren en stand van de ogen, het jurkje met het kraagje, de stand van handen en voeten en het neusje/mondje. Hierdoor heeft Nijntje een eigen en oorspronkelijk uiterlijk. Juist deze kenmerken zijn ook terug te vinden in de figuur van Kathy, motiveert de rechter het vonnis.

Beste animatiefilm

De Europese Film Academy kondigde de drie animatiefilms aan die meedingen in de categorie Beste Europese Animatiefilm. De genomineerde films zijn: *Planet 51* (Spanje, UK), *Sammy's Avonturen: De Geheime Doorgang* (België) en *The Illusionist* (UK, Frankrijk).

S&W Kerstkaart

Ter gelegenheid van 65 jaar Suske en Wiske brengt Toerisme Kalmthout begin december 2010 een kerstkaart uit met een tekening van Jeff Broeckx. De kaart toont Junior Suske en Wiske voor station Heide. Tevens bevat de afbeelding verwijzingen naar de vele creaties in Kalmthout rond Suske en Wiske, zoals de stripmuur, het Kindermuseum en het Willy Vandersteenplein. De kaart wordt uitgebracht in een oplage van 250 exemplaren en is exclusief bestemd voor alle leden van Toerisme Kalmthout en nieuwe leden.

Afscheid van Nico van Dam

Nico van Dam, 22 augustus 1923 - 14 oktober 2010. Nico tekende vele covers voor het weekblad *Panorama*, maakte illustraties voor *Kijk*, en strips voor het meidenweekblad Tina. Met Bert Bus maakte hij de strip *Woep en Wap*. Wellicht het bekendst zijn de Trigiécovers die hij maakte voor

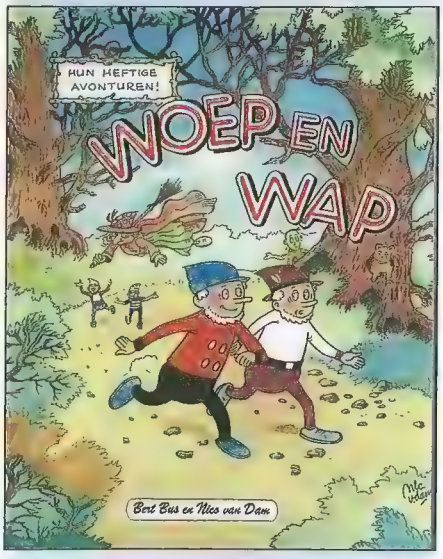

de albums die niet meer door Don Lawrence geschilderd werden maar na Don gemaakt werden door Ron Embleton, Miguel Quesada, Philip Corke, Oliver Frey of Gerry Wood. In 2004 kreeg Nico de Bulletje en Bonestaak Schaal. De Bulletje en Boonestaak Schaal wordt sinds 2003 in samenwerking met de Bulletje en Boonestaak Club uitgereikt aan stripmakers die aan de wieg hebben gestaan van het Nederlands beeldverhaal. Bulletje en Boonestaak waren de eerste populaire stripfiguren in de vaderlandse stripgeschiedenis en zijn een creatie van schrijver A.M. de Jong en tekenaar G. van Raemdonck.

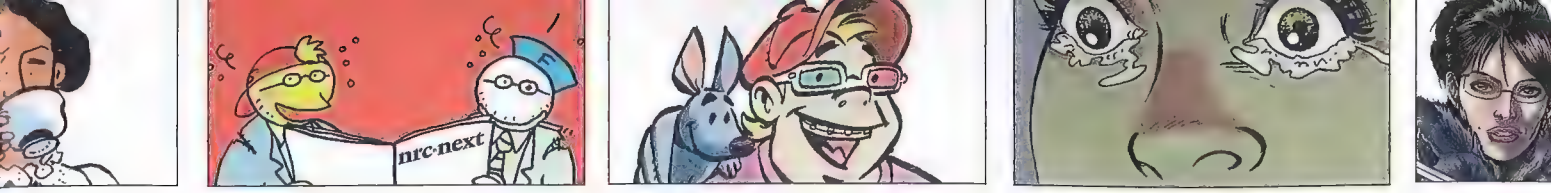

Dokus de ster

Steeds meer striphelden veroveren langzaam maar zeker het witte doek. Zo ook de jeugdstrip Dokus, de leerling van Zidrou en Godi. Momenteel is men druk bezig om de laatste hand te leggen aan de verfilming hiervan. De avonturen van meesterspieker Dokus en zijn slimme klasgenootje Leonie zijn in 2011 op het grote scherm te zien. De hoofdrol van Dokus wordt vertolkt door Vincent Claude, die al eerder te zien was in een film over de Kleine Nicolas van Sempé en Goscinny. Julliette Chappey kruipt in de huid van Leonie en de maffe komiek Elie Semoun mag zich uitleven in de rol van de strenge meester van Dokus, als meneer Peeters. Dokus de Leerling, de strip van tekenaar Godi en scenarist Zidrou, duikt voor het eerst op in 1992. Een eerste album met gebundelde gags verschijnt in 1997. De strip, gebaseerd op de ervaringen als leerkracht van de Belgische scenarist Zidrou, gaat over de meesterspieker en luilak eerste klasse Dokus. Hij is een krak in het verzinnen van allerhande spiekmethodes, die niet steeds werken, en zijn vaste plaats in de klas bevindt zich meestal in de hoek van het lokaal of naast Leonie, de primus van de klas. De strip verscheen ook lange tijd in Zonneland. Ondertussen zijn er al 15 albums van de reeks verschenen. Momenteel werkt Zidrou naar eigen zeggen ook nog aan 1283 andere projecten.

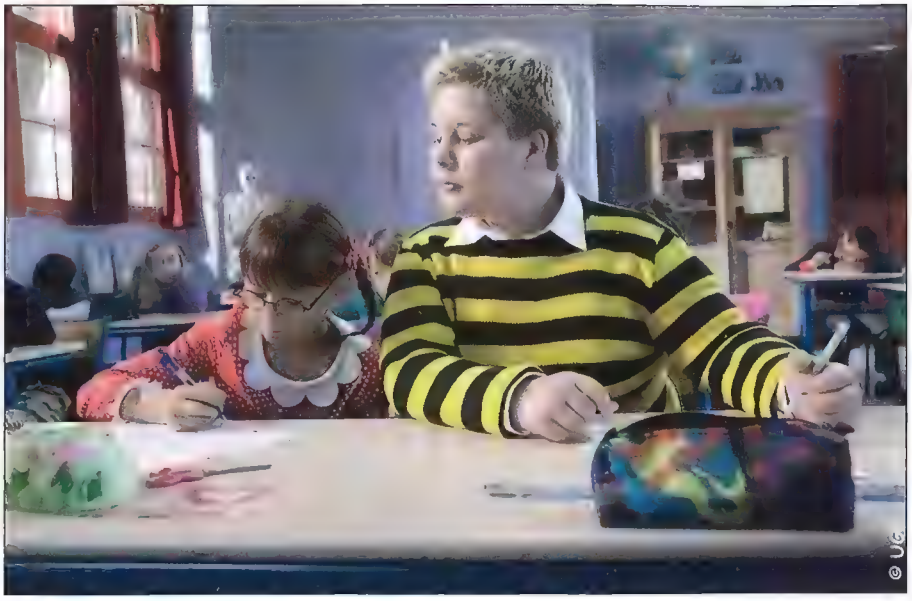

Striptrein

De Nederlandse strip loopt weer als een trein. Op 2 november verscheen het eerste nummer van een nieuw maandblad: *Por Dios*. Daarin staan diverse korte verhalen, en één lang verhaal. In het eerste nummer was dat *De Robots van Danderzei* uit de serie Storm. In het blad ook een Bars-verhaaltje van Franka tekenaar Henk Kuijpers. Maar vergelijk deze versie eens met de internetversie van de strip, of met de oblong uitgave uit 2008. Zoek de ontbrekende plaatjes en zoek de nieuwe plaatjes. Om het blad goed te promoten, reed speciaal voor de gelegenheid op die 2 november De Striptrein. In samenwerking met NS vertrok die dinsdagochtend om 8.38 uur een groot gezelschap vooraanstaande stripmakers vanaf Amsterdam naar Maastricht en weer terug. In de speciale Por Dios-coupé kon het publiek terecht voor handtekeningen en foto's van hun favoriete stripmakers. En natuurlijk was er voor iedereen een gratis exemplaar van het eerste nummer. Ook was er een ruime gelegenheid voor interviews. In de coupé zaten onder andere Hans van Oudenaarden, Frank Jonker, Romano Molenaar, Jorg de Vos, Martin Lodewijk, Carry Brugman, Eric Heuvel, Gerben Valkema, Uco Egmond en Minck Oosterveer.

Extra large verkoop

In nauwelijks drie weken is de complete oplage van het extralarge Kabouter Wesley-boek al helemaal uitverkocht. Van Jonas Geirnaerts *Het Grote Kabouter Wesley Boek*, dat een halve meter hoog is, gingen al 5.000 exemplaren de deur uit. De nieuwe voorraad van opnieuw 5.000 stuks zal integraal naar mensen gaan die het boek al hebben besteld maar nog niet ontvangen. Bij uitgeverij Borgerhoff& Lamberigts wordt een derde druk van nog eens 5.000 boeken overwogen.

Rock 'n Roll!

In de jaren negentig waren ze heel populair, maar in de jaren nul kwam er de klad in, *Rock & Roll Comics*, de getekende avonturen van beroemde bands en popsterren. De Amerikaanse uitgever Blue Water denkt dat de tijd inmiddels weer rijp is voor een nieuwe serie popstrips. Eerder kwam Blue Water al met The Pink Floyd Experience, eind november verscheen The Led Zeppelin Saga in stripvorm. De mooi uitgegeven stripboeken kosten $17, 99 en zullen allleen via de import te krijgen zijn.

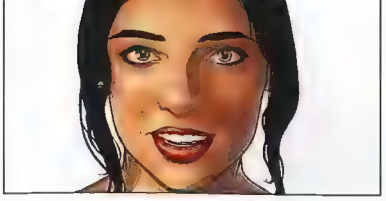

Liënne stelt zich voor

Iemand al gehoord van Liënne ten Kate? Nee, laat ze zichzelf en haar werk dan maar eens voorstellen: *"Ik ben 22 jaar en heb animatie gestudeerd aan de kunstacademie st.Joost. Mijn eerste stripverhalen ontwierp ik toen ik 8 was. Mijn interesse voor het maken van stripverhalen is vreemd genoeg ontstaan omdat ik bestaande strips niet leuk vond. Teveel strips gaan over mensen, daarom ontwierp ik de muis Piepie. Ik heb daar jarenlang veel liefde in gestoken, maar mijn interesse verplaatste zich naar animatie en het bedenken van fantasywezens. Dit omdat Piepie niet genoeg ruimte meer bood om mijn fantasie in kwijt te kunnen. Aan het eind van de middelbare school en tijdens de kunstacademie heb ik veel aandacht besteed aan fantasywezens en digitaal tekenen. Ik kreeg het plan om toch nog eens een strip te maken. Dit keer langer, uitgebreider en professioneel genoeg om uit te kunnen geven. Dit heb ik uiteindelijk gedaan. Ik heb er meer dan een jaar aan besteed en ontwerpen en*

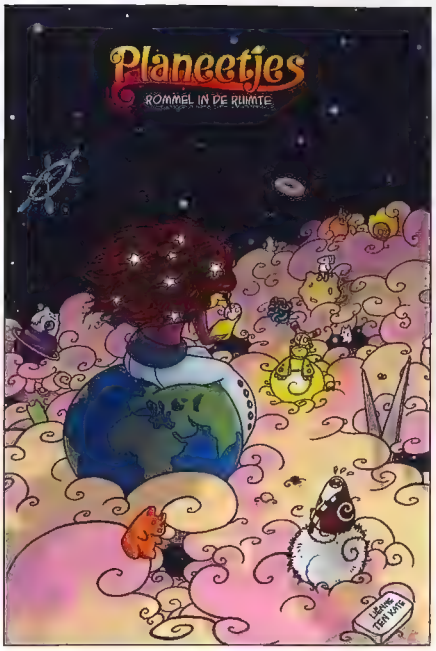

ideeën uit eerdere tekeningen gebruikt. Daardoor heeft Planeetjes 68 pagina's vol wezentjes en gebeurtenissen. Ik had het geluk een zeer inspirerende droom te hebben, waarop ik het verhaal baseerde: Ik droomde dat ik op een zitbal zat en planeten moest maken. De cover is duidelijk gebaseerd op dat idee, maar dan uitgebreid met elementen uit het verhaal. Mijn vriend en ik hebben de strip zelf uitgegeven. Je vindt hem in de betere stripwinkels, en ik probeer op zo veel mogelijk stripbeurzen aanwezig te zijn om de strip te promoten. Planeetjes is geschikt voor kinderen, het taalgebruik is niet te moeilijk en er gebeurt veel in, zonder dat de verhaallijn te complex wordt. De kleurige tekeningen vallen bij kinderen bijzonder in de smaak. Toch blijkt een groot deel van de lezers ouder dan 30 te zijn. Blijkbaar weet mijn werk een gevarieerde doelgroep aan te spreken. Ik heb al wel een idee voor een vervolg, maar nog geen concrete plannen. Misschien komt dat nog als ik genoeg ideeën en ontwerpen bij elkaar heb".

Schoffeer eens een koningshuis

Onze Belgische koninklijke familie heeft voor het eerst een eigen stripalbum gekregen. Alleen: het is een satire geworden. De Coburgs worden er zwaar in geschoffeerd. *Van de Prins geen*

Hommage aan Rik

Alhoewel Minck Oosterveer als kind al een groot fan was van de serie *Rik Ringers* zou hij de serie in zijn huidige vorm niet willen overnemen. Enkel en alleen als hij zijn eigen stijl mag behouden, de verhalen een stuk interessanter zouden worden en het tijdsbeeld teruggebracht zou worden naar de eind jaren 50/ vroege jaren 60 van de 20e eeuw. *"Ja, dan wil ik er nog weleens over nadenken"*, zei Minck ons. *"De strip beleefde toen zijn hoogtepunt en de verhalen gingen erin als gevulde koek. Echter, na jaren kwam de klad erin en het grote publiek haakte af"*. Toch maakte Minck onlangs een hommage aan deze koele held op speciaal verzoek. Daarnaast hoopt Minck ook nog zijn Vikingproject van de grond te krijgen. Voor dit project wordt naar een Franstalige uitgever gezocht. *"Maar het is niet het enige project waar ik mee bezig ben"*, vertelt Minck ons ook nog, *"momenteel buigt een Canadese uitgever (Arcana studios) zich over een Science Fiction project (beetje Ravianachtig) dat ik met een Amerikaanse schrijver (Charles Webb) ben begonnen. Dan is er nog mijn nieuwe project met Mark Waid dat in de eerste plaats speciaal voor Ipad en navolgers geschikt moet worden maar ook voor druk en waar ik verder niets over kan zeggen. Natuurlijk werk ik ook nog aan de Storm-spin off, De Kronieken van de Buitenring. Ronson inc. zal na het aflopen van het tweede verhaal even de ijskast in moeten, uiteraard zal ik niet alles kunnen doen".*

Beeldig

Voor de liefhebbers onder ons met een grote som geld op de bank. Onlangs verscheen er een beeldje naar aanleiding van het nieuwe album van Xavier en Dufaux. Het beeldje dat in een oplage van 40 exemplaren is gerealiseerd kost (hou je vast) 1.000 euro. Dit is dus niet voor Jan met de pet bedoeld. Daarnaast werkt Xavier momenteel ook aan het tweede deel van Nomade en hoopt hij zeer binnenkort ook met een ander project te starten, dat parallel naast Nomade gaat lopen. Dit project gaat hij hoogstwaarschijnlijk ook zelf schrijven.

Kwaad beukt keihard in op de Saksen-Coburgs. Er blijft uiteindelijk maar één boodschap hangen: schaf het koningshuis af. De auteurs steken zo hard de draak met Albert en co dat ze nauwelijks een Belgische uitgeverij vonden die het album wilde uitbrengen. Bijgevolg weken ze uit naar 21Bis, een Franse uitgeverij. In Vlaanderen verwachten de makers van dit album weinig kritiek, maar in Wallonië lokt het album zware discussies uit op verschillende blogs. "*We beroepen ons op het recht op vrije meningsuiting*", zegt Robberecht, *"wel straf dat geen Belgische uitgeverij dit durfde te publiceren"*. Op het paleis gaan ze het album binnenkort 'bekijken', maar volgens woordvoerder Pierre-Emmanuel de Bauw kan ons koningshuis er voorlopig wel mee lachen: *"Ach, we gaan dit gewoon laten passeren"*, klinkt het laconiek. *"Onze koninklijke familie beseft dat humor nu eenmaal deel uit maakt van het publieke leven. Alleen als de limiet echt zwaar overschreden zou worden en er wettelijke overtredingen in staan, treden we op. Maar dat zal hier niet het geval zijn"*, meent de Bauw.

Blake en Mortimer-munt

De Monnaie de Paris heeft een munt uitgegeven van Francis Blake en Philip Mortimer, de twee bekende stripfiguren gecreëerd door Edgar P. Jacobs. Vanaf eind oktober zal de munt beschikbaar zijn in zilver en goud. De munt in zilver zal verkocht worden tegen de prijs van € 51,00 bij de dienst Filatelie van de Post (015/285.786) of in de Philaboetiek van de Post te Brussel. De zilveren munt heeft een nominale waarde van 10 euro, een gewicht van 22 gram en een diameter van 37 mm. De oplage werd beperkt tot slechts 10.000 exemplaren wereldwijd. Elke munt wordt vergezeld van een genummerd echtheidscertificaat.

Donald Duck

In de Donald Duck Extra staat iedere maand, op de een na laatste pagina, een klein stukje over de natuur. Een bijzonder dier komt in de schijnwerper te staan. Al deze stukjes, waarvan er zo'n 190 zijn gemaakt in de periode 1954 t/m 1956, komen uit het boek Walt Disney's True-Life Adventures. Een compleet overzicht vind je op internet op http://coa.inducks.org/issue.php?c=us/TLA+++1#138

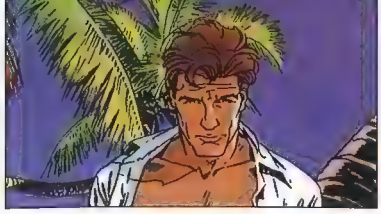

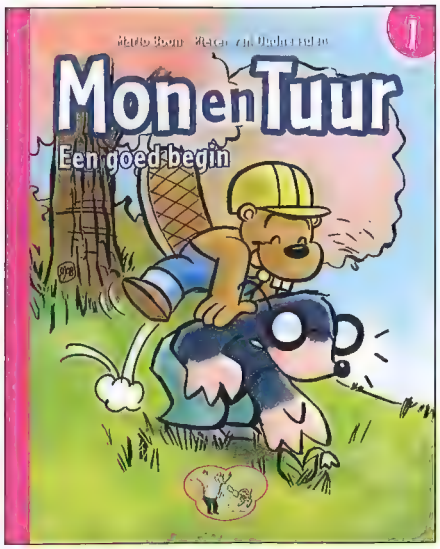

Mon en Tuur

Mon en Tuur krijgen hun eerste stripalbum. De strip over de grappige mol Mon en de bever Tuur verschijnt al enkele jaren in *Het Blad van Vos en Haas,* (hetbladvanvosenhaas.be), het leuke tijdschrift voor jonge lezers, een maandelijkse uitgave voor het eerste en tweede leerjaar met de nadruk op leren lezen, taal- en woordspelletjes, leuke doepagina's enz. Maar nu staat dus het eerste volledige stripalbum van Mon en Tuur op stapel. Pieter van Oudheusden schrijft het scenario en Mario Boon zorgt voor de tekeningen. De strip maakt deel uit van het plusabonnement van *Het Blad van Vos en Haas* maar zal ook los te koop zijn. Het album verschijnt in juni 2011.

Yann update

Yann is een bezig iemand die niet snel werkloos zal worden. Sterker nog, hij werkt aan meerdere projecten. Hij geeft ons een blik in zijn interne keuken: *"Op het ogenblik bereid ik samen met Olivier Schwartz een tweeluik voor, waarin ik vertel over de Amerikaanse reis van Jijé, Franquin en Morris. Het eerste album heeft de titel Gringos Locos en is een roadmovie a la Kerouac in Mexico. Het tweede album speelt zich af in de VS en toont hun ontmoeting met de groep van MAD en vooral met René Goscinny. De Belgische reis eindigde met een zielige terugtocht, maar heeft de Frans-Belgische strips aanzienlijk verrijkt. Ik heb me op de hoogte laten brengen door Bertrand en Christelle Pissavy-Yvernault, die de laatste getuigen van deze tijd ontmoetten, voor hun boek over het weekblad Spirou/ Robbedoes. Laatst hebben ze me nog een mail gestuurd om te zeggen dat Francine De Bevere, de vrouw van de schepper van Lucky Luke haar man een bijnaam gaf, en raad eens welke: Robbedoes. Dit soort details komt goed van pas en voedt zelfs mijn werk. Een ander project dat de voltooiing nadert in samenwerking met Romain Hugault is Le Grand Duc (De Nachtuil, Silvester). Tevens gaan we een trilogie beginnen die zich afspeelt gedurende de eerste wereldoorlog. Dat zal een vliegtuigverhaal worden, uitgegeven bij Paquet. Verder is André Juillard bijna klaar met het tekenen van Mezek, een verhaal van 60 pagina's, dat hij direct inkleurde. Het gaat over het begin van de Israëlische luchtvaart in 1947 en 1948. Het fictieve verhaal is een mix van een driehoeksverhouding en geschiedenis. Het album zal verschijnen in de Collectie Getekend van Lombard. Als laatste maar daarom niet het minste, heb ik een nieuw album geschreven van Pin-up, dat Philippe Berthet nu aan het tekenen is. We keren terug naar de jaren '40, om een hiaat op te vullen tussen het derde en vierde deel. Dit verhaal zal 60 pagina's bedragen, en ingekleurd worden door Dominique David. Wie anders…"*

Nieuws van IJsbrand

IJsbrand Oost is druk bezig met zijn nieuwe strip *Moordkunsten* die begin volgend jaar in de Eppo gaat starten. Tussendoor heeft hij nog tijd voor wat extra klusjes. Zoals bijvoorbeeld voor het maken van een speciale kleurplaat voor de Volvo. De tekenaar schreef hierover op zijn website: *"Afgelopen zomer stond Max Miller al een keertje in het Volvo Klassieker Magazine nr. 16. Toen was al duidelijk dat de prent nog een vervolg zou krijgen in de vorm van een kleurplaat voor het jubileumnummer van dat magazine, VKM nr.17. Op deze kleurplaat staat Max*

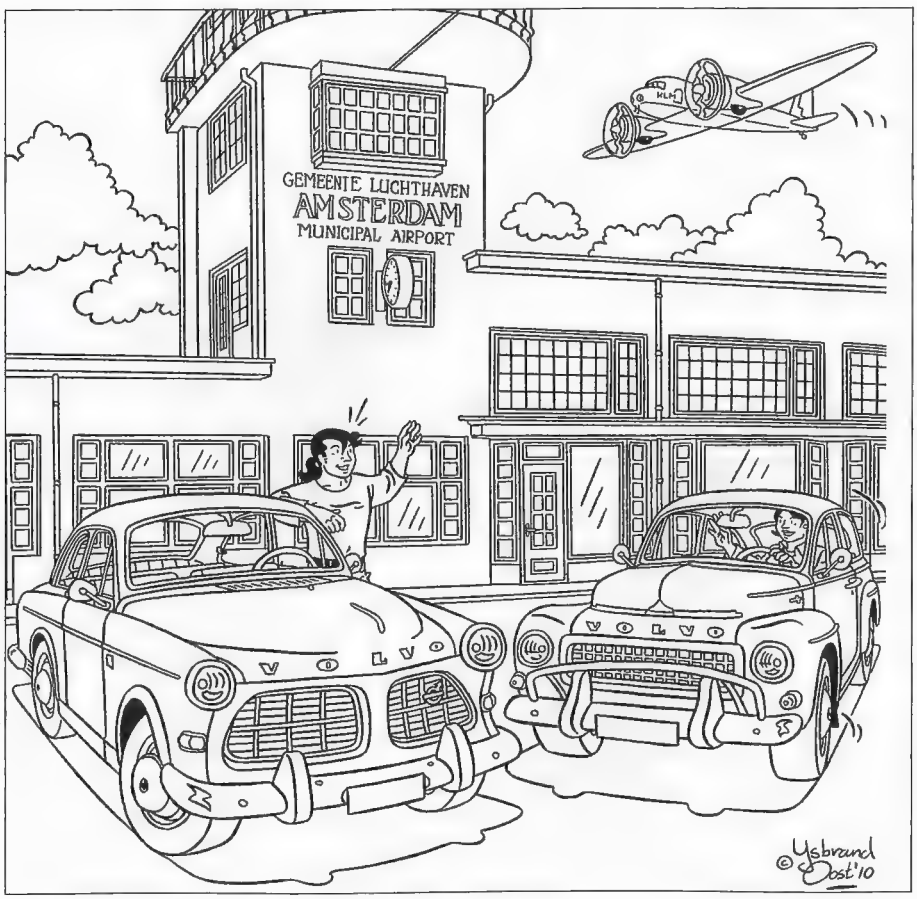

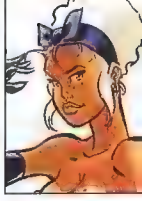

nog steeds slechts 20 euro !

Vul bijgevoegde overschrijving in
en bied ze aan bij een bankinstelling

ooit ver weg

a voorstellen hoeft niet echt. liefhebber heeft wel wat ekenaar in zijn verzameling kent niet zijn *Argonautjes*, *Ridder Roodhart*, en vele laar zijn carrière gaat an start als hij in 1977 elt van humoristische naar stijl. Een succes tot op s blijkt. Doorheen de jaren ij klassiekers waaronder, *n, Kort Amerikaans*, enz. terug naar 1977 en zijn istische strip met name het lonverhaal *Virl (Verbanning* 1979 Oberon, en *Speurtocht* 1981 Oberon) dat wel at vormgeving betreft, maar nog niet zo diep graaft eds aanwezig van zijn erpretaties zal geven. Hij meest gemakkelijke zijn, de meest voor de hand bereikt. Tevens wordt *Virl*

WAAROM NIET? IK KOM ZELF VAN URION 2 IN HET YPSILONSTELSEL!
DAT TENMINSTE KUNT GELOVEN!
...TOEN IK NOG EEN KIND WAS VERLIETEN MIJN OUDERS URION 2, OMDAT DE OMSTANDIGHEDEN OP URION 4, EEN ZUSTERPLANEET, BETER WAREN... PIRATEN OVERVIELEN ONS EN DE OVERLEVENDEN WERDEN HIER EN DER VERKOCHT ALS SLAVEN... IK BELANDDE OP CION...

Filmproducent Steven de Jong zocht voor deze film vijf jongens en / of meisjes die net als Luna een twee-eenheid vormen met hun pony: jongens en meisjes van 10 tot 17 jaar, ruiters met voldoende rijervaring om tijdens een gevorderde strandrit hun pony goed in de hand te kunnen houden. In augustus en september namen ze op Ameland enkele dagen deel aan de opnamen. Naast Shadow verschijnt ook de Shetlander Rakker in de film. Steven de Jong is tevens op zoek naar een Shetlander die kunstjes kan en onder appèl staat. Naast deze film, die volgend jaar juni verschijnt, wordt ook een Shadow-strip gemaakt, wel met een ander verhaal. Een Argentijnse tekenaar en Frank Jonker zijn inmiddels aan de eerste

dat *Virl* terugkeert in het tijdschrift *Eppo*. We kijken er alvast naar uit. Tot slot werkt Matena momenteel ook aan het laatste deel van *Kort Amerikaans* van Wolkers en is hij inmiddels ver gevorderd met zijn stripbewerking van *Kees de Jongen* van Theo Thijssen dat in 2011 op het programma staat.

Mon en Tuur

Mon en Tuur krijgen hun eerste stripalbum. De strip over de grapp mol Mon en de bever Tuur verschi al enkele jaren in *Het Blad van Vo Haas,* (hetbladvanvosenhaas.be), leuke tijdschrift voor jonge lezers, maandelijkse uitgave voor het eers tweede leerjaar met de nadruk op lezen, taal- en woordspelletjes, leu doepagina's enz. Maar nu staat du eerste volledige stripalbum van Mc Tuur op stapel. Pieter van Oudheu schrijft het scenario en Mario Boor voor de tekeningen. De strip maak van het plusabonnement van *Het L Vos en Haas* maar zal ook los te k Het album verschijnt in juni 2011.

Yann update

Yann is een bezig iemand die niet snel werkloos zal worden. Sterker nog, hij werkt aan meerdere projecten. Hij geeft ons een blik in zijn interne keuken: *"Op het ogenblik bereid ik samen met Olivier Schwartz een tweeluik voor, waarin ik vertel over de Amerikaanse reis van Jijé, Franquin en Morris. Het eerste album heeft de titel Gringos Locos en is een roadmovie a la Kerouac in Mexico. Het tweede album speelt zich af in de VS en toont hun ontmoeting met de groep van*

Lidgeld geldig voor één kalenderjaar

Dit formulier NIET gebruiken voor betalingen in Nederland.
Betaling voor Nederland : 20 euro
op Nederlandse Girorekening 761 6528
of : op Belgische rekening 001-2980926-95
IBAN BE76 0012 9809 2695 BIC GEBABEBB

OVERSCHRIJVINGSOPDRACHT
ORDRE DE VIREMENT
ÜBERWEISUNGSAUFTRAG

Handtekening(en)
Signature(s)
Unterschrift(en)

Bedrag / Montant / Betrag
EUR
CENT

Gewünschtes Ausführungsdatum in der Zukunft

Date d'exécution souhaitée dans le futur /

BE76 0012 9809 2695

GEBABEBB

BRABANT STRIP VZW
BERREWEIDE 34
BE 1840 LONDERZEEL

LIDGELD

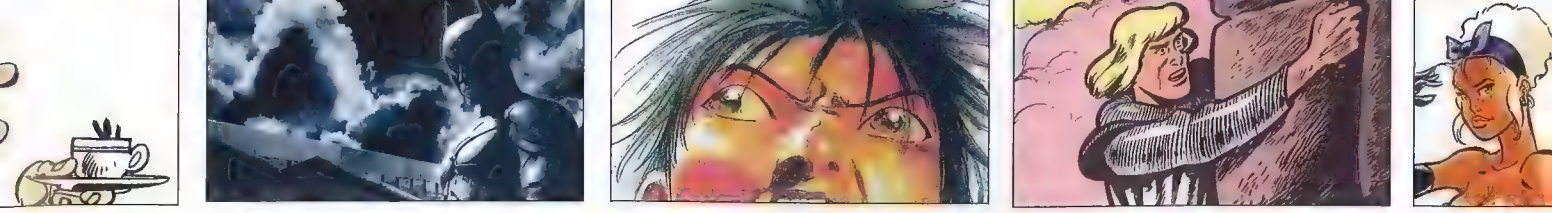

naast zijn Volvo Amazone en zwaait naar Eva (uit het korte verhaal Spelbederf) die aan komt rijden in haar Volvo PV 444 (of de Kattenrug zoals dit type in de volksmond genoemd wordt). Het decor van de tekening wordt gevormd door het vliegveld-gebouw van Schiphol uit de jaren '20 dat nu in het Aviodrome in Lelystad staat. Dit decor is natuurlijk niet zomaar gekozen, want het jubileumfeest werd in oktober gehouden in het Aviodrome. En als je goed kijkt zijn in de tekening verwijzingen te vinden naar dit feest".

Paardentrauma

Binnenkort gaan de opnames van een nieuwe paardenfilm van start. Op dit moment zijn de voorbereidingen al in volle gang. *Penny's Shadow* wordt een bioscoopfilm en vertelt het verhaal van het getraumatiseerde paard Shadow dat op het pad van Luna komt, een meisje dat verblijft op de Amelandse vakantieboerderij

van Kai en zijn vader. Luna wint zijn vertrouwen en kan hem later ook berijden. Filmproducent Steven de Jong zochtvoor deze film vijf jongens en / of meisjes die net als Luna een twee-eenheid vormen met hun pony: jongens en meisjes van 10 tot 17 jaar, ruiters met voldoende rijervaring om tijdens een gevorderde strandrit hun pony goed in de hand te kunnen houden. In augustus en september namen ze op Ameland enkele dagen deel aan de opnamen. Naast Shadow verschijnt ook de Shetlander Rakker in de film. Steven de Jong is tevens op zoek naar een Shetlander die kunstjes kan en onder appèl staat. Naast deze film, die volgend jaar juni verschijnt, wordt ook een Shadow-strip gemaakt, wel met een ander verhaal. Een Argentijnse tekenaar en Frank Jonker zijn inmiddels aan de eerste

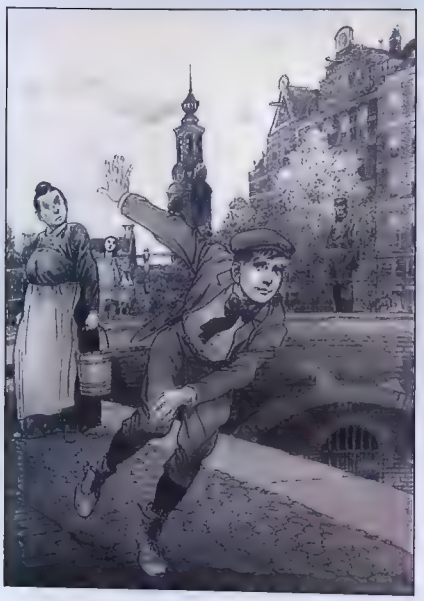

Matena, nooit ver weg

Dick Matena voorstellen hoeft niet echt. Iedere stripliefhebber heeft wel wat van deze tekenaar in zijn verzameling zitten. Wie kent niet zijn *Argonautjes*, *Grote Pyr*, *Ridder Roodhart*, en vele anderen. Maar zijn carrière gaat pas goed van start als hij in 1977 overschakelt van humoristische naar realistische stijl. Een succes tot op heden zoals blijkt. Doorheen de jaren verstripte hij klassiekers waaronder, *De Avonden, Kort Amerikaans*, enz. Maar even terug naar 1977 en zijn eerste realistische strip met name het sciencefictionverhaal *Virl (Verbanning naar Cion*,1979 Oberon, en *Speurtocht naar Terra*, 1981 Oberon) dat wel nieuw is wat vormgeving betreft, maar inhoudelijk nog niet zo diep graaft als zijn latere werk. In *Virl* zijn de hoofdkenmerken reeds aanwezig van zijn nieuwe stijl, waarvan hij daarna nog verschillende interpretaties zal geven. Hij hanteert opvallende camerastandpunten, die niet de meest gemakkelijke zijn, hij experimenteert met de paginalay-out en kiest niet de meest voor de hand liggende hoeken, waardoor hij zeer boeiende effecten bereikt. Tevens wordt *Virl* reeds gekenmerkt door een zeer heldere, soepele lijnvoering, die juist in zijn beperking de meest essentiële punten van het verhaal in beeld weet te brengen. Een hele uitleg om gewoon maar aan te kaarten dat *Virl* terugkeert in het tijdschrift *Eppo*. We kijken er alvast naar uit. Tot slot werkt Matena momenteel ook aan het laatste deel van *Kort Amerikaans* van Wolkers en is hij inmiddels ver gevorderd met zijn stripbewerking van *Kees de Jongen* van Theo Thijssen dat in 2011 op het programma staat.

MIJN NAAM IS METH! HOE HEET DIJ?
VIRL! IK KOM NIET VAN DEZE PLANEET, ALS JE DAT TENMINSTE KUNT GELOVEN!
WAAROM NIET? IK KOM ZELF VAN URION 2 IN HET YPSILONSTELSEL!
...TOEN IK NOG EEN KIND WAS VERLIETEN MIJN OUDERS URION 2, OMDAT DE OMSTANDIGHEDEN OP URION 4, EEN ZUSTERPLANEET, BETER WAREN... PIRATEN OVERVIELEN ONS EN DE OVERLEVENDEN WERDEN HER EN DER VERKOCHT ALS SLAVEN... IK BELANDDE OP CION...

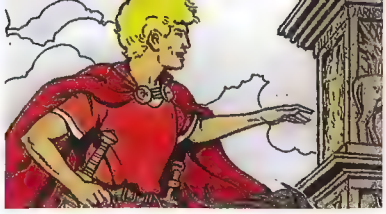

pagina's bezig. De strip moet gelijk met de film verschijnen in juni 2011, en naast het stripverhaal wordt er ook nog achtergrondinformatie in het stripboek opgenomen.

XIII stripmuur

In de Philippe de Champagnestraat in Brussel is de 43ste stripmuur ingehuldigd door de Brusselse burgemeester Freddy Thielemans. In aanwezigheid van striptekenaar William Vance, scenarist Jean Van Hamme en schepen van Toerisme Philippe Close werd de muur ter ere van stripheld XIII voorgesteld. *"Sinds 1993 komen er in de Vijfhoek en in Laken elk jaar twee à drie stripmuren bij om Brussel blijvend te positioneren als stripstad"*, zegt Perrine Marchal, woordvoerder van schepen Close. De XIII-stripmuur in de Philippe de Champagnestraat bevindt zich net achter de Brusselse Academie voor Schone Kunsten, waar William Vance studeerde in zijn jonge jaren.

Peter Vos

Tekenaar Peter Vos is op 75 jarige leeftijd overleden. De tekenaar was al geruime tijd ziek. Vos was onder meer tekenaar bij Vrij Nederland. Ook maakte hij naam als illustrator van boeken van Simon Carmiggelt en Renate Rubinstein.

Doctor van Straaten

Tekenaar en schrijver Peter van Straaten krijgt een eredoctoraat van de Universiteit Leiden. Archeoloog Ian Hodder van de Universiteit van Stanford in de VS valt deze eer ook ten deel. De eredoctoraten worden op 8 februari uitgereikt, de 436ste verjaardag van de universiteit. Van Straaten krijgt zijn eredoctoraat vanwege de 'uiterst scherpzinnige wijze

waarop hij mensen en maatschappelijke verschijnselen observeert en analyseert en gedrags- en denkprocessen blootlegt'. Zijn werk herinnert de moderne, technologisch verwende wetenschapper eraan dat observatie van gedrag met het blote oog de onmisbare basis is voor de psychologie. Hodder verwierf wereldfaam met een vernieuwende theoretische benadering van de archeologie, de post-processuele archeologie.

January komt terug

Martin Lodewijk wil nu echt het vijfde verhaal gaan schrijven voor de strip *January Jones* voor Eric Heuvel. Dus dat gaat hopelijk goed komen in 2011, want dan moet de strip in de *Eppo* worden voorgepubliceerd. Dat jaar zal ook waarschijnlijk een begin gemaakt worden met het opnieuw publiceren (in *Por Dios*) van de oude Jonesverhalen. Leuk voor de nieuwe lezers of diegenen die het oude album nooit kochten. Het zeilmeisje Yin is waarschijnlijk voorgoed achter de horizon verdwenen.

Westerborkstrip

Tijdens de oorlogsjaren werd in het Joodse doorgangskamp Westerbork door de twee Joodse broers Simon en Leon Magnus een dagboek bijgehouden. Simon was zwakbegaafd. Voor hem vielen in het kamp alle bekende patronen en regels weg. Om zijn broer te helpen werd door Leon Magnus eeen dagboek bijgehouden over het dagelijks leven in kamp Westerbork.

Het verhaal van de familie Magnus en het unieke dagboek bieden een ideaal uitgangspunt voor een lespakket over de Jodenvervolging voor leerlingen uit het speciaal onderwijs. Striptekenaar Teun Berserik verbeeldde het leven van de familie Magnus voor, tijdens en na hun gevangenschap in kamp Westerbork. Daarmee heeft hij context gegeven aan het dagboek en het leven van een Joodse familie in oorlogstijd voor moeilijk lerende kinderen in beeld gebracht. Het dagboek en de strip vormen samen het educatieve lesprogramma *Het dagboek van Simon*, dat docenten in het speciaal onderwijs handvaten biedt om deze beladen periode uit onze geschiedenis op een voor de leerlingen toegankelijke manier bespreekbaar te maken. In pdf-formaat zal de strip op westerbork.nl begin volgend jaar voor download beschikbaar zijn.

Allerlaatste DD?

Na 35 jaar komt er een einde aan *De Beste Verhalen van Donald Duck*, de reeks waarin al het stripwerk en meer van Duckman Carl Barks wordt uitgegeven. Eind september verscheen het dubbeldikke 135ste album, getiteld: *Donald Duck als allerlaatste?* Het album bevat onder meer de laatste drie Jonge Woudlopersverhalen op scenario van Barks en door Daan Jippes in inkt gezet, de eerste Nederlandstalige publicatie in kleur van *Pluto redt het Schip*, en het geïllustreerde verhaal *Go Slowly, Sands of Time!* met tekst en twaalf full-color illustraties van Barks. Het vraagteken in de titel van het album duidt op een mogelijk allerallerlaatste album, wanneer er toch nog verborgen stripschatten van Carl Barks op mochten duiken. We hopen erop.

P de P

De affiche van de Antwerpse Boekenbeurs was dit jaar van de hand van Boerke-tekenaar en voormalig Turnhouts stadstekenaar Pieter De Poortere. De stripauteur maakte van de affiche een

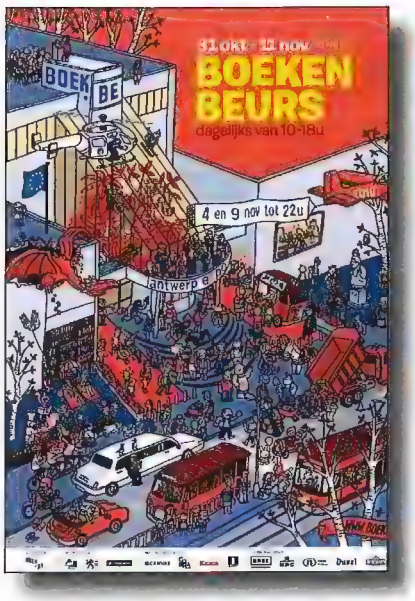

zoekplaat waar tal van bekende literaire en boek gerelateerde figuren zoals Tom Lanoye, Herman Brusselmans, Puk en de Petteflet, Geronimo Stilton en Pippi Langkous te ontdekken zijn. Het zijn drukke tijden voor de geestelijke vader van de tekstloze strip Boerke, sinds 2007 wekelijks te lezen in Focus Knack. Van de Gentse stripauteur verscheen recent het eerste lange Boerke-verhaal *De Zoon van Hitler*, dat in binnen- en buitenland op lovende kritieken kan rekenen. De Poortere ontwikkelde verder een 3d-game voor de festivalpagina van Focus Knack.

Anne Frank-strip naar Duitsland

Het stripverhaal over het leven van Anne Frank, dat eerder dit jaar in Nederland en de VS verscheen, ligt nu ook in Duitsland in de winkels. De opdrachtgever is het Anne Frank-huis in Amsterdam, dat spreekt van een zorgvuldig grafische biografie. De strip vertelt over Anne in het Achterhuis en gaat door waar haar dagboek eindigt. Zo zijn Anne en haar zus ook te zien in concentratiekamp Bergen-Belsen, waar ze vlak voor de bevrijding overleden. De strip is gemaakt door Sid Jaboson en Ernie Colon.

Nieuwe Hulk

The Hulk keert terug op de Amerikaanse televisie. Regisseur Guillermo del Toro gaat een tv-serie over het groene monster regisseren voor de Amerikaanse zender ABC. Het is voor het eerst dat Del Toro iets voor televisie maakt: *"Ik ben altijd gefascineerd geweest door de combinatie van superhelden en monsters"*, zegt de 44-jarige Del Toro. *"We hebben een nieuwe manier gevonden om Bruce Banner / The Hulk te belichten, zonder daarbij afbreuk te doen aan het bekende verhaal"*. De laatste twee bioscoopfilms over The Hulk lieten een computeranimatie zien van de groene spierbundel. Del Toro houdt zich echter aan zijn bekende stijl en gebruikt, net als in bijvoorbeeld Hellboy en Pan's Labyrinth, een combinatie van protheses, poppen en computeranimatie. David Eick, die momenteel de Battlestar Galactica-serie maakt, treedt op als uitvoerend producent. De serie wordt een zogenoemd 'origins'-verhaal, waarin een Dr. Bruce Banner van in de twintig te zien zal zijn. Del Toro en Eick nemen het scenario van de eerste aflevering voor hun rekening. Het is nog niet bekend wanneer de serie op de Amerikaanse televisie wordt uitgezonden. De Mexicaan Del Toro, die eerder dit jaar opstapte bij de verfilming van The Hobbit, is momenteel als regisseur bezig met de preproductie van Frankenstein en At the Mountains of Madness. Deze horrorfilms staan gepland voor respectievelijk 2012 en 2013. (NOVUM/BVDL)

Toonderstudio

Eind jaren veertig en begin jaren vijftig werkte Ben van Voorn bij de Marten Toonder studio's in Amsterdam. Hij tekende o.a. de strips van Heer Bommel, Joris Goedbloed en Panda. Hij werd zeer gewaardeerd door Marten Toonder en hun leven lang onderhielden zij een intensieve vriendschapsband. Nadat van Voorn zich als zelfstandig kunstenaar in Drenthe had gevestigd tekende hij nog diverse cartoons en strips. Bekend zijn de korte kritische strips die hij in de jaren '80 tekende voor de achterpagina van het Waddenbulletin. In diezelfde periode ontwierp en schilderde hij de achtergronden van de Bommelfilm en werkte voor de Gaumont Studio in Parijs aan twee Asterixfilms. Begin 2009 is het idee ontstaan om een boek te maken over leven en werk van deze beeldende kunstenaar die in december 2004 overleed. Wil je op de hoogte gehouden worden over het boek of wil je hierop intekenen, dan kan dat via sh.visser@planet.nl

En met deze woorden sluit ik de KoffieKlets rubriek af. Een rubriek die ik met Wallie samen een jaar geleden heb mogen overnemen van Willem en die uiteindelijk zo'n 180 afleveringen lang mocht worden... Wat BSM in 2011 gaat doen? Het moet nu allemaal anders... jammer. We hebben ons best gedaan en geduldig gewacht, maar er was na 3 maanden nog weinig gehoor voor onze vragen en te weinig concreets. We zullen het gaan zien, wat 2011 ons gaat brengen en welke koers de nieuwe BSM, dezelfde naam voor het magazine maar met nieuwe mensen (?), gaat varen. Is die nieuwe koers nodig? Niet zover ik altijd hoorde om me heen... De volgende mensen wil ik graag bedanken voor hun hulp de afgelopen jaren: Patrick (DE man achter BSM tot 2011, iemand die dag en nacht, zeven dagen per week, klaarstond voor vragen, tips, raad en ook adviezen. En dat 20 jaren lang!), Willem, Hans, Hans, Frank, Wallie, Jeroen, Martin, Léon, Rik, Gert, Tom, Marc, Caroline en nog vele, vele anderen. Allemaal bedankt voor alles!... (Joop)

Deze koffieKlets kwam tot stand met de medewerking van Willem Gay, Frank Jonker Caroline van der Lee en Marc de Locht.

Vraag het aan

Robert van der Kroft

"Luister naar je vrouw

Robert van der Kroft is wellicht het bekendst geworden door de Wiroja's, het trio dat de Sjors en Sjimmie-gagreeks ging maken voor de Eppo in 1975. Ondertussen is ook Claire een begrip geworden, een iets meer volwassen versie van Sjors en Sjimmie zou je kunnen zeggen. Robert heeft een hele weg afgelegd in het Nederlands striplandschap en begon zelfs als tekenaar van Donald Duck. We hadden met hem een gesprek dat z'n carrière overspant.

DOOR **INE** EN **MARTIN VAN MEENEN**

Zopas verscheen *Dokter Dolittle*, een voorleesboek waarvoor jij de tekeningen maakte.
Het boek is gemaakt voor een reclameactie van Douwe Egberts, die de nieuwe musical Dokter Dolittle sponsort, gratis bij drie pakken koffie. Met de opdrachtgever had ik eerder samengewerkt voor het boek *Annie, het verhaal van de musical*. Dat had ik toegezegd, omdat ik dat boek op een speciale manier mocht bewerken. Al langer liep ik met het idee om strips en literaire tekst door elkaar heen te gebruiken. Het was mijn eerste probeersel in die hoek en dat beviel mij heel goed en hen waarschijnlijk ook, want nu mocht ik Dokter Dolittle op dezelfde manier maken. Alleen kreeg ik er nu nog veel minder tijd voor, zo'n 4 weken. Daarom hebben we afgesproken om het boek op een iets simpeler manier te illustreren. Tekst erboven en de bijbehorende plaatjes eronder. Ik was van plan om zelf de schetsen te maken en de uitwerking daarvan te laten verzorgen door

Omslag Dokter Dolittle

en het komt allemaal goed”

de Spaanse studio waarmee ik samenwerk. De producent bleek echter al zo blij met mijn schetsversie, dat hij die wilde gebruiken. Zelf vond ik dat het niet kon omdat die kleine plaatjes helemaal opgeblazen zouden moeten worden. Ook waren het schetsen in een voorfase. Maar hij heeft toch een proef gemaakt. Nadat ze nog een beetje waren bijgewerkt en ingekleurd, zagen de tekeningen er bruikbaar uit. Zodoende zijn uiteindelijk voor het hele boek alleen de ingekleurde schetsen gebruikt. Heel spannend, dit was de eerste keer. De schetsen waren wel al ver uitgewerkt, dat doe ik altijd wanneer ze naar een studio moeten voor de verdere uitwerking. Eerst in potlood en daarna ruw met een dun viltstiftje verduidelijkingen aanbrengen. Het is behoorlijk ruw getekend maar het opent wel weer een hele nieuwe wereld voor mij… wie weet wat hier nog uit voort gaat komen.

Weer een nieuwe evolutie in de carrière van Robert van der Kroft, die startte begin jaren ’70, dacht ik?

Ach, zoals iedere striptekenaar ben ik op de middelbare school begonnen bij de schoolkrant. Daarvoor tekende ik al heel veel voor mezelf. Geen strips, losse tekeningen en soms hele realistische geschilderde dingen. Tekenen vond ik leuk en ik verzamelde strips, maarik had nooit de link gelegd om zelf strips te tekenen. Voor de schoolkrant maakte ik illustraties bij artikelen en verhalen. Foto’s konden in die tijd niet geplaatst worden omdat er toen nog werd gestencild. Op een gegeven moment bleef er een pagina over en ben ik gevraagd om die pagina te voorzien van een strip. Zo heb ik op mijn 17de mijn eerste stripje getekend, wat er achteraf ook niet uitzag. In een half uurtje had ik een hele pagina vol getekend. Het was heel leuk om te doen en in ieder volgend nummer stond een strip van mij. Na de middelbare school wist ik eigenlijk al dat ik door wilde met het tekenen van strips. Omdat ik niet wist dat je daar ook geld mee kon verdienen, ben ik eerst nog wat anders gaan studeren. Ik ben nog heel even naar de kunstacademie geweest maar wist zeker dat ik alleen maar strips wilde tekenen en niks anders. Op de kunstacademie willen ze dat nu juist precies andersom: helemaal geen strips tekenen en al die andere dingen doen. Daarom ben ik daar vrij snel weer weggegaan en met mijn tekeningen naar de destijds grote uitgeverij Oberon gegaan, de voorloper van Big Balloon. Daar kon ik een week later al meteen beginnen!

Fragment Dokter Dolittle

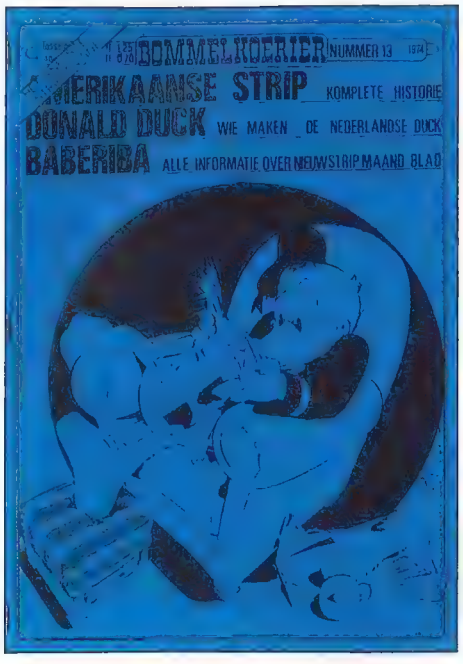
BOMMELKOERIER NUMMER 13
MERIKAANSE STRIP KOMPLETE HISTORIE
DONALD DUCK WIE MAKEN DE NEDERLANDSE DUCK
BABERIBA ALLE INFORMATIE OVER NEUWSTRIP MAAND BLAD

Van links naar rechts:
Bommelkoerier 13 met Donald Duck-cover door Van der Kroft gesigneerd, 1974
Pep 39, 1974, cover Peppijn
Peppijn afl. 191, Pep 39, 1974
Cover Eppo 13, 1975

Onder:
Strook uit Pep 21, 1974
Aankondiging door Peppijn voor Peptoe met Red Dust en Ton (detail van A4-plaat)

Met mijn tekeningen was ik naar de redactie van het weekblad *Sjors* gegaan, maar de hoofdredacteur van het blad *Donald Duck* kreeg ze onder ogen. Hij belde me op met de vraag of ik *Donald Duck* wilde gaan tekenen. Dat was in 1973.

Jij hebt nog de gouden jaren van de Nederlandse stripweekbladen meegemaakt?
Ja, een voordeel was dat al die stripbladen toendertijd, *Donald Duck, Pep, Sjors, Tina, Bobo* en wat allemaal nog meer, bij dezelfde uitgeverij in hetzelfde gebouw zaten en allemaal ook nog op dezelfde verdieping *(zie BSM 172 – red.)*. Wekelijks bracht ik mijn pagina's naar de *Donald Duck* en dan ging ik steeds om het hoekje kijken bij al die andere bladen. Van *Pep* was ik natuurlijk een fan en zo leerde ik steeds meer mensen kennen. Bij *Pep* was een keer een pagina over en toen heb ik aangeboden om die te vullen. Zo kwam het dat ik na een half jaar naast *Donald Duck* ook in *Pep* stond. Daar begint mijn samenwerking al met Wilbert Plijnaar die de tekst voor mijn eerste Peppagina had geschreven. Wilbert was vlak voor mij ook bij *Donald Duck* als tekenaar begonnen. We kwamen elkaar vaak op de redactie tegen en reisden samen met de trein naar onze woonplaats Rotterdam. We waren al snel vrienden geworden en nu gingen we ook nog samenwerken.

Wat tekende je allemaal voor Donald Duck en Pep?
Met Donald Duck ben ik nog vrij lang doorgegaan, tot ongeveer in 1977. Het werd wel steeds minder omdat ik vanaf 1975 *Sjors en Sjimmie* ben gaan tekenen. Naast Donald Duck zelf, tekende ik regelmatig de grote boze wolf en Knabbel en Babbel. Daarnaast heel veel covers van alle mogelijke figuren waaronder Mickey Mouse, Tokkie Tor en zelfs een keer een Robin Hood -cover naar aanleiding van de tekenfilm die toen uitkwam. Die covers werden op een gegeven moment ontworpen en geschetst door Daan Jippes. Door die uit te werken heb ik heel veel geleerd, want Daan schetste echt prachtige covers. Ieder nummer was een logo op zich waar dan alle figuren uitstaken die in die week in het blad stonden. Voor *Pep* deed ik eerst allerlei losse dingen die onder andere door Wilbert werden geschreven maar ook wel door mezelf. De strip *Pepijn* schreef ik helemaal zelf. Nadat ik een paar losse pagina's met Pepijn had gemaakt, werd ik door de redactie gevraagd of Pepijn niet een inhoudsopgave in stripvorm kon worden. Voorin het blad kwam een halve

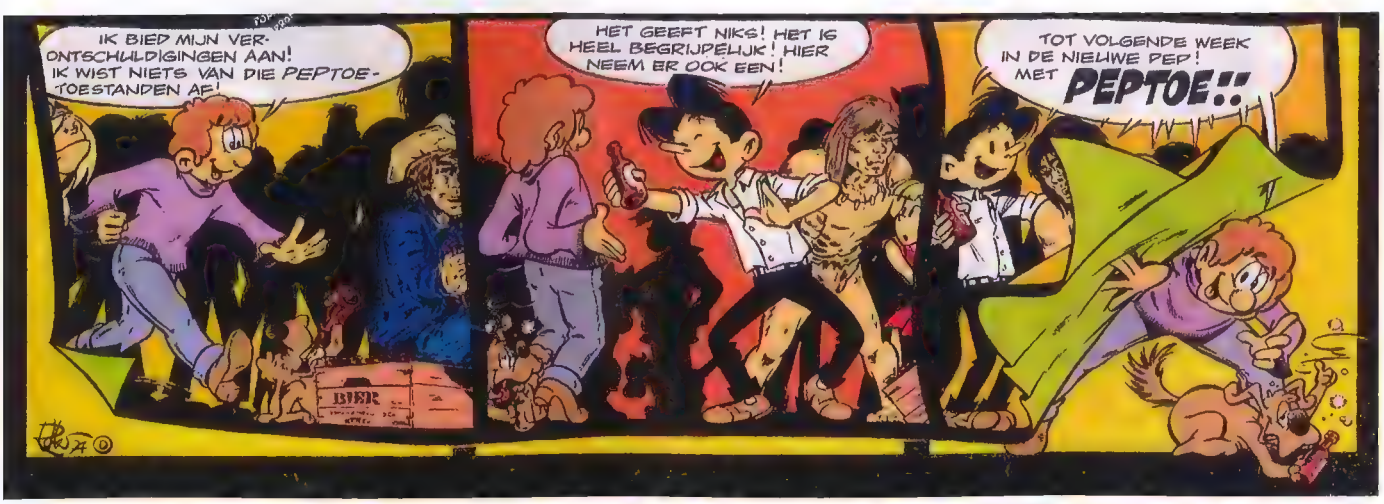

PEPIJN
EN? KOOP JE HIEM? IK WL NAMELIJK EEN NIEUWE GAAN KOPEN.
TJA... KLEIN MAAR FIJN HET MAAR GOED. HOE ZIJN DE RBMMEN?
NOU, PROGEER ZE M...
WE!
GOED ZEG!
WE BEGREEP HET AL OP PAGINA 29 STAAT DEZE WEEK BARON VAN TAST!
EEN LITHALER VAN A'BROSIUS OP DE MIDDENPAGINA...
YLERK!
EN VERDER MOESTEN WE OP PAGINA 7 HELAAS AFSCHED NEMEN VAN JOHNNY GOODBYE.
HE JOH! KIJK UIT VOOR DIE AUTO! HIJ IS NOG NIET VERKOCHT!
SSSSSSS

EEN SJORS EN SJIMMIE PRODUKTIE
EPPO
Tiens Trevet
Trigie
Joe Fast : op de plaats van de misdaad
Sjors en Sjimmie knallen het diepste laag in!

pagina met 6 plaatjes van Pepijn, waarin verteld werd wat er verder in het blad te vinden was. Daarvan heb ik veel geleerd want in die stripjes kwamen alle figuren opdraven die verderop in het blad stonden. Om ze te kunnen tekenen, moest ik onderzoeken hoe die figuren in elkaar zaten. Zo leerde ik hoe de verschillende tekenaars bijvoorbeeld vingers, oren of neuzen tekenden en welke materialen ze gebruikten. Ook zaten er realistische figuren bij, die ik goed gelijkend in de strip verwerkte. Zo heb ik bijvoorbeeld Asterix getekend maar ook Steven Severijn van René Follet.

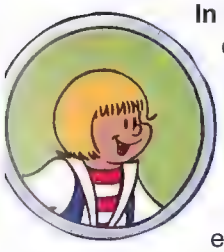

In 1975 kwamen Sjors en Sjimmie op je pad en brak je echt door.

Toen het stripblad *Eppo* ter sprake kwam, werd ik gevraagd om de strip *Billie Turf* over te nemen. Daarvan heb ik twee halve pagina's geprobeerd, één keer met een penseel en één keer met een pen. Eddy Ryssack had al een aantal proefpagina's van *Sjors en Sjimmie* gemaakt. Volgens mij gaat het verhaal zo, maar ik weet het niet meer exact, dat de proefpagina's van Eddy Ryssack volgens de redactie teveel op *Brammetje Bram* leken. Martin Lodewijk, toentertijd één van de art directors van *Eppo*, had een ander soort *Sjors en Sjimmie* voor ogen. Hij wilde eigenlijk weer helemaal terug naar het begin, naar de gags van de Rebellenclub. De strip bestond toen al meer dan 40 jaar en in de loop der jaren was het een heel ander soort strip geworden, met lange avonturenverhalen en buitenaardse wezens. Martin Lodewijk had 'n één-pagina-strip voor ogen met verhalen die zich een beetje in en rond het huis afspelen. Net zoals de strip, dat was Perry Winkle, ooit begonnen was in Amerika, getekend door Martin Branner. Ook de allereerste platen van Frans Piët zijn allemaal geënt op die oerversie *(zie ook het artikel in Fenix 73 –red.)*. Martin had natuurlijk al in *De Vrije Balloen* en in *Pep* gemerkt dat ik in veel stijlen kon tekenen. Hij vroeg me om in een vrij klassieke stijl Sjors en Sjimmie te proberen. Nou, dat beviel hem, mij en de lezers en het is steeds zo gebleven. Bijna was ik dus de tekenaar van Billie Turf geworden …

Fragment cover Sjors en Sjimmie album 3, 1978 met Sally en de Kolonel

SJORS & SJIMMIE
★ en de rebellenclub ★
'n Stripboek vol streken!
NIEUWE AVONTUREN VAN
SJORS en SJIMMIE
EN DE REBELLENCLUB
Sjors en Sjimmie en de Rebellenclub! Een album lang plezier. Wat ze toch allemaal aan kattekwaad uithalen, soms ligt het hele huis overhoop. Dat zou jij thuis eens moeten proberen...
Het zijn steeds korte avonturen, behalve dat van het reizende circus, daar maken de twee steeds weer iets nieuws mee. Als je van Sjors en Sjimmie houdt, dan kun je genieten!
Nieuw!
f5,25
Nu overal verkrijgbaar.
voor belgie 86 fr.

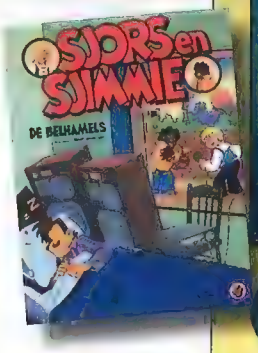

Links: Advertentie voor het eerste album van Sjors en Sjimmie in Eppo 45, 1977

REX FILM-SCHINNEN PRESENTEERT:
SJORS & SJIMMIE
„EN HET ZWAARD VAN KRIJN"
een Nederlandse Jeugdfilm in Kleur
Uitgebracht door Gofilex b.v.
VANAF 30 JUNI IN AMSTERDAM,
ROTTERDAM EN DEN HAAG

Advertentie film Sjors en Sjimmie in Eppo 27, 1977

De reeks Sjors en Sjimmie gaat over een aparte familie, twee vrienden die inwonen bij de voormalige buurman van Sjors, de kolonel, en zijn dochter Sally.
Die familie is verzonnen door onze voorgangers *(door Jan Kruis –red.)* en is een beetje gegroeid zoals *Suske en Wiske* en *Donald Duck*. Het zijn wel allemaal gezinnetjes maar niemand is echt familie van elkaar. Vooral geen vaders en moeders en eventuele bedscènes. Er is wel een soort hiërarchie bij *Sjors en Sjimmie,* er is een soort vaderrol voor de kolonel en Sally is de ene keer meer de zus en de andere keer meer een soort moeder. Maar die vader/moeder-rollen zijn niet voorgeschreven.

Je hebt na Jan Kruis in 1969, Sjors en Sjimmie opnieuw gemoderniseerd in 1975.
Dat hebben we om verschillende redenen gedaan. Één ervan is dat ik tekende wat ik om me heen zag. Ik woonde in het centrum van Rotterdam, dus teken je al snel een grote stad. Maar de belangrijkste reden was de samenwerking met Jan van Die en Wilbert Plijnaar, die ook in Rotterdam woonden. In de eerste albums maak je strips over vrij algemene dingen maar op een gegeven moment heb je al die onderwerpen al een keer gehad en ga je op zoek naar nieuwe impulsen. Wanneer je voor het eerst een skateboard ziet of paintbrushen op een muur dan wil je dat al snel in *Sjors en Sjimmie* verwerken. De modernisering ging eigenlijk geleidelijk maar ook weer vanzelf.

Patty Klein was scenarist van de eerste gags. Waarom namen Wilbert en Jan het over?
Dat is geleidelijk gegaan. Patty Klein is door de redactie gevraagd om scenario's te schrijven, zoals ik gevraagd ben om de strip te tekenen. We hebben eigenlijk nooit hecht samengewerkt. Haar teksten kreeg ik via de redactie en we zagen elkaar alleen bij de vergaderingen van *De Vrije Balloen*, waarvan ook zij één van de oprichters was. Wilbert kende ik inmiddels zo goed dat we bij elkaar over de vloer kwamen. Hij las bij mij thuis ook de scenario's van Patty. Jan kende ik weer via Wilbert. Zij gingen samen vaak naar de film, waarna ze die dan gingen recenseren: wat was goed en wat slecht aan die film en wat kon er waar verbeterd worden. Hetzelfde deden ze ook met de Sjors en Sjimmie -verhalen.

Ook kwam Wilbert vaak op de redactie en zei dan dat de strip nog leuker kon. Op een gegeven moment had de redactie daar genoeg van en vroeg Wilbert om zelf maar

eens met 20 leuke ideeën te komen. Jan en Willbert zijn aan tafel gaan zitten en hebben 20 Sjors en Sjimmie-verhalen geschreven die volgens mij ook allemaal door de redactie zijn goedgekeurd. Het zou natuurlijk wel raar geweest zijn om Patty Klein ineens opzij te zetten. Volgens mij heeft de redactie eerst die 20 scenario's naar Patty gestuurd. Patty maakte daar haar versie van en die kwam dan weer via de redactie bij mij om te worden getekend. Het was een soort wisselwerking waar helemaal niemand blij mee was. Patty al helemaal niet, want die kan zelf goed genoeg schrijven. Op een gegeven moment heeft Patty zich teruggetrokken. Ze kreeg het erg druk met *Noortje (getekend door Jan Steeman – red.)* waarmee ze in diezelfde tijd was begonnen voor *Tina*, dat werd een tophit. Jan, Wilbert en ik zijn verder gegaan als de Wiroja's *(van Wilbert-Robert-Jan –red.)* maar ook niet constant want aan albums 4 en 5 hebben ze nauwelijks meegewerkt. In die periode heb ik zelf ook een heleboel verhalen geschreven. Pas vanaf album 6 zijn we een hecht trio geworden.

Je hebt het vaak over De vrije Balloen, vertel eens ...
In 1975 was ik één van de medeoprichters van het stripblad *De Vrije Balloen*. Het blad is voornamelijk ontstaan uit onvrede van tekenaars die voor grote uitgeverijen werkten. Dat gold niet voor mij, want ik was maar net begonnen. Oberon BV, een onderdeel van VNU, was in die jaren een uitgever van diverse stripbladen en stripboeken voor de jeugd. Van die uitgever mocht niks, alles moest heel netjes en mocht alleen maar op een door hun bepaalde manier. De strips waren voor kinderen en mochten niet al te ingewikkeld zijn. Er mocht zeker geen seks en geweld in. Zelf vond ik het alleen maar leuk om wat dan ook te tekenen. Gewoon het op papier zetten van wat ik voor ogen had, dat vond ik in die tijd al moeilijk genoeg. Maar die andere tekenaars waren al veel langer bezig en die wilden eindelijk weleens hun ei kwijt en dat kon nooit in die gerenommeerde jeugdbladen. Die tekenaars zijn met z'n allen bij elkaar gaan zitten en ik werd ook gevraagd. We hebben allemaal een gelijk geldbedrag ingelegd en zijn *De Vrije Balloen* begonnen. Voor de andere tekenaars ging het er vooral om dat ze hun seksverhalen kwijt konden, zal ik maar zeggen. Maar voor mij was het een heel goede bodem om te experimenteren in allemaal verschillende stijlen. Zo kon ik ontdekken wat ik prettig vond om te tekenen en met het gebruik van welke materialen, een pen of juist met een penseel. In dat blad heb ik heel veel geëxperimenteerd: de ene keer in een superrealistische stijl, een andere keer weer in een karikaturale stijl. Alle strips die ik voor *De Vrije Balloen* heb gemaakt, zijn verzameld in het in 1985 uitgegeven stripalbum *Ratjetoe*. In dat album staan ook, niet helemaal op jaarvolgorde, strips van mij die tussen 1973 en 1982 in *Pep, Bajeskrant, Striprofiel* en de KRO-gids *Studio* hebben gestaan. Daarin kan je de verscheidenheid aan stijlen zien die ik ooit heb gebruikt en je ziet mijn stijl langzaam maar zeker richting de *Sjors en Sjimmie* -stijl groeien. Je kan zien dat ik jaren lang aan het zoeken ben geweest naar een eigen stijl.

Boven: Vrije Balloen, midden Robert van der Krof
Onder: Droppie Water, aflevering 3 en 4

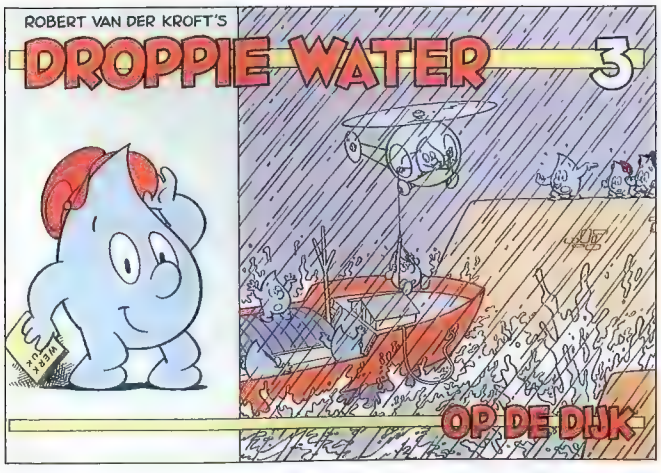

Voor die KRO-gids tekende je *Joppes en Bars*.
Die strip heeft maar een half jaar gelopen. Het ging over een cameraman en een geluidsman die iedere week een interview afnamen of iets filmden en daarbij een leuk kort verhaaltje beleefden. Bijna wekelijks bracht ik een aflevering naar de redactie , een mooie nieuwe pagina, gemaakt met bloed zweet en tranen. Ik zei dan *"hoi daar ben ik weer"*. Meestal tilde één redactielid zijn hoofd op en zei dan *"oh ja, leg maar in die la daar"*. Dat was de enige reactie die ik kreeg ... Ook van de hoofdredactie van het blad kwam nooit reactie over de strip. Na een half jaar kreeg ik de eerste reactie van een redacteur, die het allemaal een beetje slap vond en vroeg of het niet wat pittiger kon, actueler.

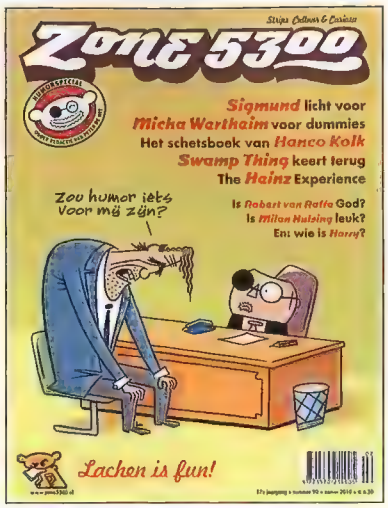

Toen heb ik een pagina gemaakt over een mevrouw die het politiebureau binnen kwam rennen nadat ze beroofd was. Joppes en Bars waren natuurlijk in de buurt en die gingen meteen filmen. Zo filmden ze dat een politietekenaar aan de hand van de beschrijvingen van die mevrouw het portret van haar overvaller tekende. De mevrouw somde op dat de overvaller onder andere van die enge oogjes had en zo'n puntneus met een vieze wrat erop en zo'n enge mond. Dan zie je uiteindelijk die politieagent stotterend aan die mevrouw vragen of ze wel zeker van haar zaak was. Aan het eind van de strip toont de politietekenaar de tekening en dan zie je het gezicht van de minister van Justitie van destijds, Minister Dries van Agt. Hij, en daar had ik helemaal niet bij nagedacht, was lid van de KVP, de Katholieke Volkspartij. Dat ik voor de gids van de KRO tekende, de Katholieke Radio Omroep, daar had ik ook helemaal niet bij stil gestaan. Van Agt had ik gewoon gekozen omdat die zo'n makkelijk te tekenen hoofd had. Natuurlijk had ik ook een andere politicus zoals Joop den Uyl kunnen nemen. Bij het wegbrengen van de pagina weer hetzelfde, ik kom die pagina afleveren en *"oh ja, doe maar in die la"*... De redactie heeft die hele strip nooit gezien voordat hij in de gids stond. Duizenden brieven zijn er gekomen... eindelijk had ik mijn reactie! In de Tweede Kamer zijn zelfs vragen over deze aflevering gesteld. Iedereen heeft zich moeten verontschuldigen en de redactie kon niet ander dan mij te ontslaan. Daar was ik uiteindelijk wel blij mee want ik vond het allang niet leuk meer om te maken en het is met een mooi vuurwerk afgelopen.

Na *De Vrije Balloen* stond je ook mee aan de wieg van *Zone 5300*.
Toen ik nog regelmatig op stripbeurzen en in stripwinkels signeerde, kwamen mensen naar me toe om eigen strips te tonen en om advies te vragen. Ik kreeg soms geweldige dingen onder ogen, maar in stripbladen zoals *Eppo, Sjors en Sjimmie*, *Robbedoes* en *Kuifje* pasten dat soort absurde, realistische of vergaande strips echt niet .Toen ontmoette ik Tonio van Vugt die met vrienden van de kunstacademie het blad *Barwoel* maakte. *Barwoel* was een blad dat na het kopiëren werd verkocht in een oplage van 30 stuks aan tantes, ooms en medestudenten. Na de beurs heb ik met Tonio in een pizzeria mijn idee besproken om op dezelfde basis als *Barwoel* een nieuw blad te maken dat landelijk verspreid zou kunnen worden. Wel een wat dikker blad maar met dezelfde soort strips. Daar is echter op dat moment niets mee gebeurd. Anderhalf jaar later belde Tonio mij op over het idee voor een nieuw blad. Hij had al een redactie bij elkaar die achter het idee stond. Samen hebben we een proefnummer gemaakt. Alleen strips vind ik

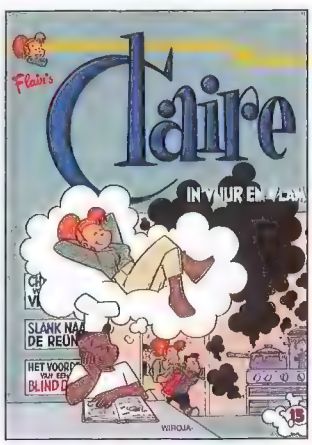

Geheel boven:
Zone 5300, 17e jaargang
nr 190, humorspecial
Boven:
Claire album nr 13
Links:
Claire, Klussen maar

SJORS & SJIMMIE
TEKST: JAN V & WILBERT F TEKENINGEN: ROBERT VAN DER K
HEE! WE GINGEN TOCH NAAR HET STRAND? JE WIST DE AFSLAG!
GEWONE MENSEN GAAN NAAR HET STRAND, MAAR EIGEN-TIJDSE MENSEN NAAR ...
NAAKT-STRAND
HET NAAKT-STRAND?!!
WIJ WACHTEN WEL IN DE AUTO OP JE!
ACH ATEL, JE HEBT AAN! HET IS HEERLIJK OM VAN TOP TOT TEEN BRUIN TE WORDEN!
ACHTER OP! UIT DE KLEREN! EN DOE DIE BELACHELIJKE HANDDOEK WEG!
MAAR DAN ZIET IEDEREEN DAT WE ONZE BROEK UIT-TREKKEN!
OOH, WAT AARDig DAT JULLIE ALLE KAPALLEN WILLEN PRADEN! MEESTAL BEN IK DE KLOS!
DIT KEER KRIJG JE PAS PROBLEMEN ALS WE ZE MOETEN NEERLEGGEN!
ZIJDEN, WILLIE EINDELIJK HET EENS MET HET WATER KOMEN EN VOLGENS DE BADMEESTER ZIJN ER KWALLEN OP KOMST!
EN JE WEET: KWALLEN ZIJN EUL OF PLASSERTJES!
SLIK
ALS JE HET GOED VINDT, LENEN WE EVEN JOUW KARTPLAAT!
EN ALS JE HET NIET GOED VINDT OOK!
DAAR! BOSJES!
BAH! KHAD NIET OPGEDACHT DAT DE BOSJES ZO PRESTS WAREN!!
GEREED!
HEEE! WE BLIJVEN HIER DE HELE MIDDAG ZITTEN!
IK DENK HET NIET...
YAUKS!!
HA! DAT LUKT ER NIEER OP!
WE GAAT ER NU MET Z'N BLOTE EET N DE BRANDNETELS ZITTEN?
ACH MIENEER, ZE DEDEN HET NIET OPZET!
ENDO

Omdat redaktie en uitgeverij van dit blad menen dat nog te veel mensen aanstoot zullen nemen aan naakte afbeeldingen van stripfiguren is besloten tot het plaatsen van censuurbalkjes in bovenstaande strippagina. Let echter op het ontbullende volgende album!

Naaktstrand in Eppo/Wordt Vervolgd

SJORS & SJIMMIE
HEE! WE GINGEN TOCH NAAR HET STRAND? JE WIST DE AFSLAG!
GEWONE MENSEN GAAN NAAR HET STRAND, MAAR EIGEN-TIJDSE MENSEN NAAR ...
NAAKT-STRAND
HET NAAKT-STRAND?!!
WIJ WACHTEN WEL IN DE AUTO OP JE!
ACH ATEL, JE HEBT AAN! HET IS HEERLIJK OM VAN TOP TOT TEEN BRUIN TE WORDEN!
ACHTER OP! UIT DE KLEREN! EN DOE DIE BELACHELIJKE HANDDOEK WEG!
MAAR DAN ZIET IEDEREEN DAT WE ONZE BROEK UIT-TREKKEN!
OOH, WAT AARDig DAT JULLIE ALLE KAPALLEN WILLEN PRADEN! MEESTAL BEN IK DE KLOS!
DIT KEER KRIJG JE PAS PROBLEMEN ALS WE ZE MOETEN NEERLEGGEN!
ZIJDEN, WILLIE EINDELIJK HET EENS MET HET WATER KOMEN EN VOLGENS DE BADMEESTER ZIJN ER KWALLEN OP KOMST!
EN JE WEET: KWALLEN ZIJN EUL OF PLASSERTJES!
SLIK
ALS JE HET GOED VINDT, LENEN WE EVEN JOUW KARTPLAAT!
EN ALS JE HET NIET GOED VINDT OOK!
DAAR! BOSJES!
BAH! KHAD NIET OPGEDACHT DAT DE BOSJES ZO PRESTS WAREN!
GEREED!
HEEE! WE BLIJVEN HIER DE HELE MIDDAG ZITTEN!
IK DENK HET NIET...
YAUKS!!
HA! DAT LUKT ER NIEER OP!
WE GAAT ER NU MET Z'N BLOTE EET N DE BRANDNETELS ZITTEN?
ACH MIENEER, ZE DEDEN HET NIET OPZET!
ENDO

Dezelfde scène in Sjors en Sjimmie-album 14, Adios

een beetje saai daarom is *Zone 5300* uiteindelijk geworden zoals het nu is, een mix van strips, cultuur en curiosa. Vooral de curiosa maakt het blad zo leuk. Het gaat over rare B-films en aparte boeken die niemand leest, kortom die dingen die niet in al die andere bladen te vinden zijn. Het blijkt een hele goede mix. Met het proefnummer hebben we op de Stripdagen in Haarlem rondgelopen. Veel tekenaars vonden het een goed blad en wilden graag meewerken. Nu 16 jaar later is het nog steeds een blad met alleen maar vrijwilligers. Er wordt geen cent verdiend maar het is nog steeds erg leuk om te doen.
Zelf ben ik begonnen als uitgever van het blad en was daardoor ook meteen redactielid. In het begin was alles handwerk omdat er nog geen computers waren en werd alles in elkaar geplakt. Uiteindelijk bleek dat het uitgeven toch meer geld kost dan dat het oplevert. Na een jaar of vijf is daarom Stichting Zone 5300 opgericht, die kan subsidies aanvragen en dat lukt aardig. Inmiddels geeft Stichting Rotown Magic het blad uit en ik ben als redactielid aangebleven. Omdat ik tegenwoordig veel in Italië verblijf, ben ik vaak fysiek afwezig maar de strips worden per e-mail rondgestuurd, waardoor ik ze wel allemaal onder ogen krijg en kan meebeslissen wat er in het blad komt.

Sjors en Sjimmie zijn in de loop der jaren wat ouder geworden.
Dat is niet bewust gegaan. Ze zijn langzaam maar zeker wat ouder geworden ook omdat tieners waarschijnlijk leukere dingen meemaken. We keken om ons heen en zagen dan al die jongetjes rollerskaten, paintbrushen en 's nachts op stap gaan. Dat doe je natuurlijk niet als je acht bent. Er zijn gewoon meer onderwerpen te vinden voor tieners, dan ben je bijna verliefd maar ja dat mocht dan ook weer niet zoveel van de redactie. Wat dat betreft mag in *Claire* een stuk meer.

Sjors en Sjimmie maakten we voor jongetjes van 15 en dan gaan de onderwerpen ook over het leven van jongetjes van 15 jaar, een beetje hiphop en weet ik veel wat er allemaal toen was. *Flair* is een blad voor vrouwen tussen de 20 en 30 en dat vraagt om hele andere onderwerpen.

Sjors en Sjimmie zie je bijvoorbeeld nooit naakt, Claire wel.
Nou ja, Sjors en Sjimmie zijn ook een keer op een naaktstrand geweest. Dat is trouwens een hele leuke aflevering. In het blad zijn toentertijd zwarte balkjes over de geslachtsdelen geplakt . In het album is die pagina afgedrukt zonder die zwarte balkjes. Achteraf vond ik die aflevering met die zwarte balkjes leuker en opwindender want ik teken veel te netjes. Het is helemaal niet aanstootgevend zoals ik teken. Doordat ik zo netjes teken kunnen we in *Claire* ook heel ver gaan.

Waarom ben je in 1988 gestart met Claire?
Wij vonden het raar dat Sjors en Sjimmie niet in een ander land werd uitgegeven. Het was in Nederland zo'n succes, waarom zou dat in een ander land ook niet kunnen?

Omdat we ook actuele personen zoals Michael Jackson en Madonna in de strip verwerkten, vonden wij het juist een heel internationale strip met onderwerpen die overal leuk gevonden werden. We zijn met een stapel Sjors en Sjimmie-albums in de auto gestapt en naar de eerste uitgeverij over de grens gereden, eerste verdieping, eerste deur links: de Flairredactie. Ik vertel het nu natuurlijk een stuk simplistischer dan het in het echt gebeurd is. De hoofdredacteur van *Flair* was een Nederlander met een zoon die op de *Eppo* was geabonneerd en tevens een geweldige Sjors en Sjimmie-fan. De man las zelf ook elke week Sjors en Sjimmie. Hij had de strip graag in het blad gewild, maar ja … een strip voor jongens in een blad voor vrouwen? Vlak daarna ging het verhaal spelen dat *Eppo Wordt Vervolgd* voortaan *Sjors en Sjimmie* zou gaan heten en dat Spaanse studio's de strips zouden gaan maken. Het was de bedoeling van de redactie dat er een langer verhaal van *Sjors en Sjimmie* in het blad zou komen en op de achterkant zoals gebruikelijk onze één-pagina-grap. Dat zagen wij niet zitten. Wij zagen ook wel dat die studio's natuurlijk nooit exact mijn tekenstijl zouden kunnen evenaren. Als je een vals briefje van 100 in je handen hebt, dan zie je dat niet zo gauw maar wel direct als je er een écht naastlegt. Daarom vonden wij dat het niet kon, de echte en een namaak in hetzelfde blad. Die ene pagina in de week die ik zou gaan tekenen, ging dus niet door. Daardoor bleef er tijd over om op de aanbieding voor *Flair* in te gaan en voor dat blad een eigen strip te gaan maken. Vandaar dat de strip *Claire* bijna in dezelfde week in *Flair* verscheen, als het eerste *Sjors en Sjimmie stripblad* in de winkel lag.

Er is een zekere continuïteit tussen Sjors en Sjimmie en Claire.

Wanneer je naar de laatste Sjors en Sjimmie-afleveringen kijkt dan merk je dat Sally soms een soort hoofdrol speelt. Dat kwam niet door *Flair*, we waren al een beetje die kant aan het opgroeien. We hadden de eerste Claire-pagina bijna Wiroja paginanummer 638 genoemd, omdat 637 de laatste Sjors en Sjimmie-pagina was. Voor onszelf gingen we met *Claire* gewoon wekelijks door met het maken van een zo grappig mogelijk verhaaltje. Uiteindelijk is de strip vanwege de andere onderwerpen toch een andere kant opgegroeid dan we vooraf gedacht hadden. Daarom zijn we uiteindelijk blij dat we toch maar met *Claire* nummer één zijn begonnen.

Er zou ook een TV-serie met Claire komen.

Dat idee bestaat al sinds 1998 en komt van het Productiehuis Telepotia, die het ook gaan uitvoeren trouwens. Ze waren al een heel eind maar er kwamen toen financiële problemen in de televisiewereld en alles ging in de ijskast. Nu, jaren later, komt het idee er weer uit. De Vlaamse commerciële zender is heel enthousiast en het idee zal bij de programmering en budgetteringbesprekingen van voorjaar 2011 worden meegenomen. De bedoeling is dat onze verhaaltjes worden bewerkt tot één verhaal, dat dan door Vlaamse acteurs wordt nagespeeld. Het is een hele Vlaamse productie en de acteurs en regisseur zijn intussen ook al bekend. Eigenlijk staat alles klaar, alleen het geld ontbreekt momenteel nog.

Hebben jullie nooit overwogen om voor Claire een vrouwelijke scenarist in te schakelen?

Nee maar we kijken goed naar de onderwerpen. Sinds we de strip *Claire* maken, hebben we ook alle drie een heel goede relatie omdat we zo goed naar onze vrouwen luisteren en daarbij alles nog onthouden ook. Je hoeft geen cowboy te zijn om een strip over cowboys te maken, als je jezelf maar goed documenteert. Dat is hetzelfde met het maken van een

Pagina 22 boven:
Claire, album 4 (1992)

Sjors en Sjimmie stripblad nr 1, 1988

Pagina 22 onder:
Fragment uit Kikkerbillen

Links:
De Rebellenclub 1 (bij Panorama) 15-09-1950, cover Frans Piët

Rechts:
Remake De Rebellenclub (fanclublad), cover Robert van der Kroft

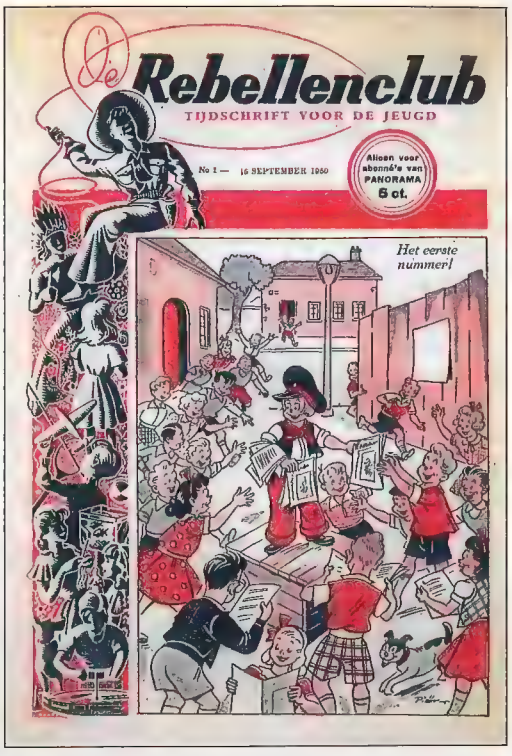

strip voor vrouwen, je moet gewoon goed luisteren naar je vrouwelijke partner en dan gaat het allemaal goed.

Jullie hebben ook gekozen voor een aparte huishouding, met drie vriendinnen.
Dat is gedaan om een paar bijzondere karakters bij elkaar te krijgen. Jub is workaholic en Brix is altijd depressief omdat ze te dik of te moe is. Claire is vrij algemeen en dat moet dan de lezeres zelf zijn. Met Claire is weinig mis, eigenlijk net zoals Kuifje een wat saai mannetje is, waar weinig mee gebeurt. Het zijn juist de figuren er omheen die het verhaal maken, en dat is bij Claire ook zo. De lezeres kan zich vereenzelvigen met Claire die avonturen beleeft.

In 2010 zijn Sjors en Sjimmie teruggekomen in het maandblad *Disney XD magazine*. Een nieuw begin?
Het maandblad Disney XD magazine wordt uitgegeven door Sanoma Uitgevers. Disney beschikt over de rechten van Sjors en Sjimmie. We zijn nog steeds in onderhandeling met uitgever Sanoma om nieuwe verhalen te mogen maken. Geen idee hoe het verder gaat en of het verder gaat. Aan hen is natuurlijk ook gevraagd of Sjors en Sjimmie in de nieuwe *Eppo* geplaatst kan worden, maar dat willen ze niet. Ze willen het zo dicht mogelijk bij zichzelf houden. Maar wanneer het zoals nu bij één pagina in de maand blijft in het *Disney XD magazine* dan schiet het natuurlijk niet op. We zijn er mee bezig maar ik heb geen idee hoe het af gaat lopen.

Er waren ooit plannen voor een kinderstrip rond Dolfje Weerwolfje.
Dolfje Weerwolfje, van schrijver Paul van Loon, is wereldberoemd in Nederland. Het idee voor het project was van dezelfde persoon die achter dat boekje *Annie, het verhaal van de musical* zat. Ik werd gevraagd om een aantal proefpagina's te maken in allerlei paginaversies. Daarom heb ik daarvoor vrij veel verschillende stroken getekend. Maar het project scheen toch moeilijk haalbaar te zijn. Die producent dacht wel meteen groots want hij wilde gelijkertijd op televisie een tekenfilmserie lanceren gebaseerd op Dolfje. Dat is nooit doorgegaan omdat er geen geld voor was. Vandaar dat die stripjes die ik van Dolfje nog heb liggen, nu in P@per afgedrukt zullen gaan worden, een primeur!

Daar zijn we erg blij mee! Zijn er nog meer plannen?
Momenteel maak ik met Lydia Rood een kinderboek, een kruising tussen een strip en een literaire vorm. Uiteindelijk meer een boek dan een strip, met het formaat van een kinderboek en in zwartwit. Het zou best wel eens kunnen dat ik op een andere manier ga tekenen dan voorzien, en de schetsversie ga gebruiken, zoals bij Dokter Dolittle. Lydia heeft het verhaal al twee jaar af en het is aan mij om het verhaal te bewerken. Hier en daar worden stukjes tekst vervangen door een strip, een plaatje of een tekstballon. Hopelijk is eind dit jaar het eerste hoofdstuk af en daarmee ga ik een uitgever zoeken. Het werkt voor mij niet om zonder vaste deadline te werken want dan ga ik er een beetje op de bonnefooi aan werken, dat wil zeggen zo af en toe er wat aan doen. Het moet geen al te heftige deadline zijn maar ik moet wel een streefdatum hebben.

Qua lezen is mijn Engels ongeveer net zo goed als mijn Nederlands, het maakt voor mij niet zoveel uit in welk van beide talen ik een boek lees. Wanneer ik dan een aantal maanden later aan dat boek terugdenk, dan weet ik niet meer in welke taal ik het gelezen heb. Zoiets wil ik nu met dat boek ook bereiken: dat je niet meer weet, wanneer je later aan het boek terugdenkt, of het nou een stripboek of een gewoon boek was. Dat je het boek als een goede eenheid in je hoofd hebt opgeslagen en niet meer weet hoe het eruit zag.

(Met dank aan Rik Lok en Albert Tol)

Het Nieuwe Scheepsjournaal van JeePee

DOOR **JEAN-PIERRE LEGEIN,** REDACTIE **HANS BIJMAN**

Gaan wij deze rubriek in mineur afsluiten, zwart als de donkere periode die zo kenmerkend is voor het eindejaar? Wordt een aanvankelijk opnieuw aangewakkerd enthousiasme gesmoord in de kiem van zij die het anders willen? Een aantal interne strubbelingen bij onze geliefde club is er de oorzaak van dat het vooralsnog onzeker is of u ook in het komende jaar 2011 nog zult kunnen kennis nemen van dit zeeroversgebral. Ik heb mijn piratenmening t.a.v. het feit dat wij stripliefhebbers in zijn algemeenheid een vredelievend volkje zijn tot mijn diepe spijt toch enigszins moeten bijstellen. Was één piraat in de gelederen niet voldoende? De hanen en kiekens in mijn hennenkot zijn er qua meningsverschil werkelijk niets bij! Moet u zich zorgen maken? Ik zou het niet weten. Tja, hier en daar maken wij iets op uit sommige fora op internet, maar het negativisme en de anonimiteit van dergelijke "nieuws"vuilspuiterij kunt u als serieuze stripliefhebber maar beter terzijde schuiven. Niet lezen, die rotzooi!!! is een welgemeend zeeroveradvies. Welnu, beste piratenvrienden: of dit het laatste journaal in deze vorm is, wij weten het niet. Volgens de nieuwe eindredacteur beslist niet. Dat neemt niet weg dat er binnen de werkgroep van BS toch elementen rondlopen die driftig aan de poten van de nieuwsrubrieken zitten te zagen. Wij wachten af... Kunnen wij meer doen? Zijn wij slechts overgangsvulling? Niet mee eens? Reageer! Ga als lezer nu voor eens en altijd duidelijk maken wat u ervan vindt!! Te deksel! Op pagina 3 van dit nummer leest u waar u terecht kan voor herinneringen aan 'ons' magazine. De duidelijkheid zal er halverwege januari moeten zijn. U merkt het dus vanzelf in het eerstvolgende nummer "Maar genoeg gezeverd nu," zoals ik dan tegen u en mijzelf placht te zeggen en mijn ongedurig schrijverszwaard tot de orde roepend mijzelf in stripland stort, om daar – na kennis te hebben genomen van al dat moois dat tot ons komt – weer als herboren te voorschijn te treden. Laat het genieten van strips toch vooral het belangrijkste blijven, en... maak het uw levensdoel en -motto anderen deelgenoot te maken van al die verborgen schatten en laat die niet voor eeuwig in gesloten mosselen achterblijven, om tenslotte in bedorven zeewater te verpieteren, alleen maar omdat mensen ze weigeren op te vissen. Dat door uwen zeerover namens zichzelf gezegd zijnde gaan wij fluks over tot de orde van de dag.

DIGITAAL STRIPBLAD KWYNK

Eind november kondigden Steve Jobs (Apple) en krantenmagnaat Rupert Murdoch hun verregaande plannen aan om de papieren krant op termijn geheel te gaan vervangen door een elektronisch exemplaar, kort gezegd als app. (betaald!) voor de Ipad. Wij stripliefhebbers horen dat soort berichten met ergernis, twijfel en angst aan. Wat blijft er van onze hobby over als er alleen nog maar elektronisch uitgewisseld wordt? We kunnen toch niet allemaal gaan kippen fokken? Ik ben een beetje op leeftijd nu, houtworm in het houten been en zo, maar als de jeugd blijft kiezen voor de nieuwe media en daarbij al het oude achter zich laat, is ook het stripverhaal in papieren vorm ten dode opgeschreven. In BS magazine 181 werd in Koffieklets (Por Dios, wat een

rubriek is dat!!!) melding gemaakt van het blad *Kwynk*. Dit internetstripblad is dus alleen elektronisch te downloaden. Een proeve is te bekijken en nummer 2 is alweer uit. En als je het dan gedownload hebt? Printen? Dus alsnog op papier, alleen van een mindere kwaliteit en niet gebrocheerd? Wat is de zin hiervan? Tsja, en dan... 32 pagina's voor 1,95 Euro, dan nog je printkosten, beetje duur, toch? Als het op deze voet doorgaat zal papier nog wel even blijven bestaan. Bovendien nieuwe media invullen met strips oude stijl, wie zit daar op te wachten? Over de inhoud verder niets dan goeds. Jan van der Voo, Gerard Leever, Martin Lodewijk en oud werk van Jan Kruis (Tommy) vullen o.a. het "blad". Het begin van het einde? Dacht het niet... (NL)

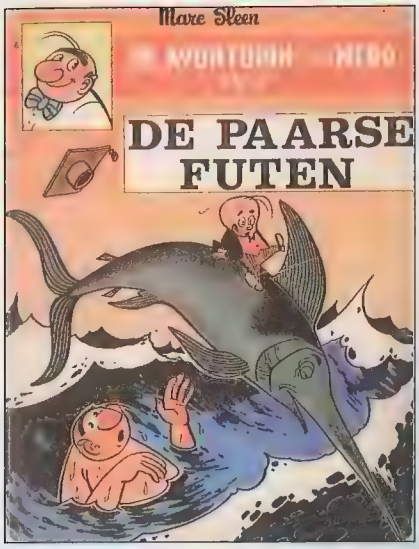

VONDST VOOR HET NERO-ARCHIEF

Op de inkoop van een stripwinkelier in Vlaanderen werden 2 strips van Nero ingebracht, als reclamestrip uitgegeven door VEDEKA koffie, die nog niet bekend zijn. Nu waren er van deze koffieleutproducent al wel een aantal Nero-albums bekend, maar deze kenden we nog niet. En niet zomaar een paar Nerootjes, het betreft dus ook nu weer eerste drukken van *De paarse futen* en *De lolifanten*. Datering dus rond 1967. (Be)

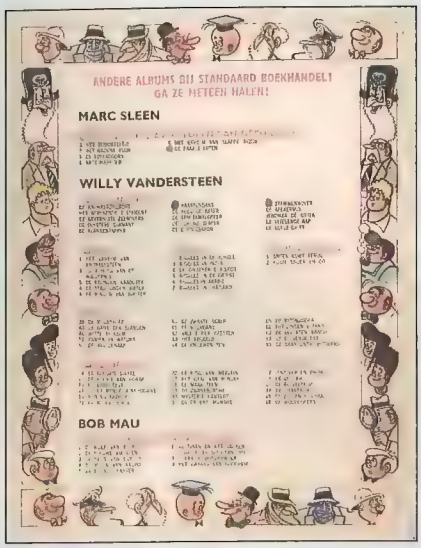

JOMMEKES BIJ DE VLEET UITGAVE GENTSE STRIPBEURS

Speciaal op de Gentse Stripbeurs werd een hardcover album aangeboden van bovengenoemd project ten behoeve van het Kinderkanker Fonds. In dit album brachten maar liefst 60 tekenaars hommage aan Jommeke en zijn vader Jef Nys. Initiator: Dirk de Maeyer, de organisator van de stripbeurs, mmv uitgever Ballon Media. Van dit album is ook een luxe versie voorhanden die echter reeds volledig uitgeput is. Begrijpelijk… Het is gedrukt in een beperkte oplage van 300 exemplaren, waarvan 250 exemplaren genummerd van 1 t/m 250 voor België en Nederland en 50 exemplaren genummerd van HC 1 t/m. 50. Een vraagprijs van 300 Euro op Catawiki lijkt mij echter een tikje overdreven. (Be)

75-JARIGE FLIPJE BLIJFT TIEL PROMOTEN

Al eerder werd in deze rubriek melding gemaakt van de wederopstanding van Flipje. Ondanks de tijdelijke(!) teloorgang van de bijbehorende jam gaat Flipje een tweede leven tegemoet als beeldmerk voor de stad Tiel. Op zijn 75e verjaardag is er, voor het eerst

sinds de sluiting van de Betuwefabriek in de jaren tachtig, toch weer Flipje-jam te koop! E.e.a. stond reeds in magazine 181 te lezen. De Tielse stadspromotie heeft daarnaast een flink aantal acties en promoties in petto. Flipje blijft dus prominent aanwezig. Er zijn nieuwe ansichtkaarten en is er voor de liefhebbers een tweede serie postzegels gemaakt, met een nieuwe afbeelding. Nu ook te koop bij postbedrijf TNT. Alle horecazaken in Tiel hebben daarnaast bierviltjes met daarop de jarige Flipje en elke nieuwe baby die in Tiel ter wereld komt, krijgt voortaan als welkomstgeschenk een rompertje (kruippakje) cadeau; met Flipje erop natuurlijk. Sinds november zijn er kerstkaarten en kerstzegels van Flipje te koop bij het Flipje & Streekmuseum, bij De Zaak van de Stad in Tiel en TNT. Het setje, dat bestaat uit tien dubbele kaarten met bijpassende enveloppen en tien postzegels, kost € 10,-. De zegels zijn ook los te koop en kosten dan € 5,00.

Kortom, het oude beeldmerk gaat nog een flink tijdje mee. Zeker als je daar ook de activiteiten van uitgeverij PrimaMedia en tekenaar Arie van Vliet met de nieuwe stripreeks (inmiddels 5 delen verschenen!) nog eens bij optelt. (NL)

ONDERGANG VAN DE WESTERDAM VERSTRIPT

Het OorlogsVerzetMuseum Rotterdam heeft na eerdere projecten met o.a. Eric Heuvel een nieuw stripboekje laten verschijnen. Dit keer gaat het om een oblong boekje getiteld *Doelwit Westerdam*. In de nadagen van WO II wilden de bezetters de Nieuwe Waterweg bij Rotterdam blokkeren om zodoende de geallieerden in ieder geval via die weg een halt toe te roepen. Het plan werd opgevat om het oude vrachtschip De Westerdam in de monding van de toegang tot de Rotterdamse haven te laten afzinken. Verzetstrijders (gewone mensen volgens het voorwoord) maken het tot hun taak om daarom het bewuste schip reeds aan de kade tot zinken te brengen, zodat het voor het bestemde doel onbruikbaar zou zijn. Een en ander wordt in een strip van 20 pagina's uiteengezet door Rik Slinger

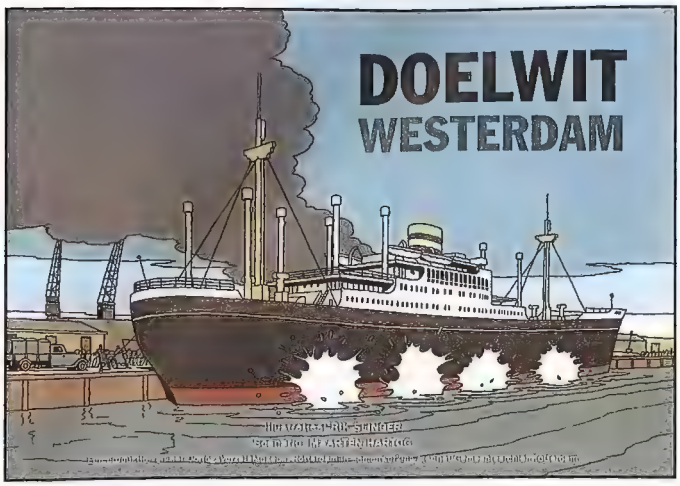

op tekst van Maarten Hartog. De wijze waarop de verzetsmensen de Duitsers te slim af zijn wordt als een spannend jongensboek op nette wijze verstript. De wat nostalgische tekenstijl van Rik Slinger past wonderwel bij de strekking van het verhaal, tevens is het mooi nostalgisch ingekleurd. Hopelijk betekent deze strip geen opmaat voor het tot zinken brengen van deze piratenrubriek. Te verkrijgen bij het OorlogsVerzetMuseum te Rotterdam. Oblong A5, 24 pagina's, geniet, met softcover met een voorflap, fullcolour. (NL)

Halt! Absteigen! U gaat mee voor arbeidsinzet in Duitsland!
Hm, u bent havenwerker? Dan kunt u doorgaan.
Maar lopend. Dit rijwiel is nu van het Duitse Rijk

UPGRADE ING-STRIP

In BS nr. 180 maakten wij melding van de leuke ING-strip die uitgegeven was i.v.m. de manifestatie Sail2010 in Amsterdam: *De jacht op de Gouden Leeuw*. In onze rubriek aangemerkt als zijnde een reguliere softcover, en dat is ook zo. De infodienst van BS kreeg echter een melding dat de strip ook in een hardcoverversie is gesignaleerd. Waarvan acte. (NL)

DISNEY-ZEGELS KRIJGEN CODE IPV WAARDEAANDUIDING

TNT Post Nederland gaat gestaag door met het uitbrengen van de Disney -zegels, u weet wel, die velletjes waar je bij een abonnement een gratis bewaarvel krijgt dat uiteindelijk een 30 pagina dik uniek Donald Duck-verhaal oplevert. In oktober verscheen uitgifte 13, een specifieke Dagobert-zegel. Voor deze zegel werd maar weer eens extra campagne gevoerd. Het betrof een eerste velletje zonder Eurocent-aanduiding doch met de algemene tariefsaanduiding voor brieven tot 20 gram, te weten een "1". Wie bij de TNT agentschappen 2 velletjes kocht kreeg er, geheel in lijn met de innerlijke wensen van Oom Dagobert, een gouden ei bij cadeau! Bij opening bleek het ei een zichzelfinktend stempel te bevatten met de afbeelding van – hoe kan het ook anders – Oom Dagobert. De 2 velletjes zitten trouwens in een fraaie enveloppe waar ook het bewaarvel zonder kristal was bijgevoegd. Een aardig foldertje completeerde het geheel. Het blijft mooi en leuk! (NL)

NOG MEER STRIPZEGELS IN NEDERLAND

Een nieuwe uitgifte van een heuse stripzegel was ook voorzien eind november. Tot onderwerp werd de jubilerende Snoopy (60 jaar) gekozen, de slimme hond uit de strip Peanuts van Charles M. Schulz. Een aardig achtergrondverhaal over de strip staat in het decembernummer van het blad Collect van TNT Post. De zgn. persoonlijke decemberzegels (frankeertarief met zgn. Kerstkorting, 34 i.p.v. 48 Eurocent) is verkrijgbaar in velletjes van 10 stuks, een postzegelmapje met 4 zegels en een leuke afbeelding en een Eerstedagenvelop. Leuk voor je kerstkaarten! Gaat de Nederlandse markt de strippostzegelfakkel van België overnemen? Onze Belgische Post lijkt buiten Stampilou alleen nog maar oog te hebben voor duo-stamps en de Franstalige markt. De gekende Philastrip-boekjes verschijnen (als ze al verschijnen…) uitsluitend nog voor de Franstaligen. Tja, wat het zwaarst is, moet het zwaarst wegen, nietwaar? Ach, daar waar de Post de Nederlandstalige markt op deze wijze om zeep helpt, daar zijn wellicht ook elementen in onze eigen gelederen die misschien een teloorgang van deze rubriek zouden willen bewerkstelligen. Of is deze bewering wat al te boud? (NL)

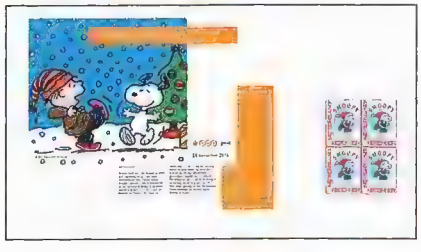

KILOKNALLER ONDER VUUR

Op de Nederlandse website van de actiegroep Wakker Dier hebben tal van tekenaars een cartoon gemaakt tegen het begrip "Kiloknaller". Door de actiegroep wordt hierbij stelling genomen tegen het feit dat in Nederland in tal van supermarkten een kilo kip – bedoeld voor menselijke consumptie – goedkoper is dan een kilo kip zoals verwerkt in blikvoer voor dieren... Sommige beesten zijn bij "dierenliefhebbers" ook echt meer waard dan mensen; en dan neem ik niet alleen mijn eigen kiekens en hanen tot voorbeeld. Kijken!! (NL)

TOY STORY 3 IN DE AANBIEDING BIJ AH

Bij de verschijning van Pixars Toy Story 3 op DVD zijn de tekenfilmfiguren bij Nederlandse grootgrutter Albert Heijn ingezet ter promotie en omzetvergroting. Er was zelfs een Tv-spotje te zien waarbij de beroemde filiaalhouder verkleed als Buzz Lightyear de boel aankondigde. 16 verschillende Toy Story figuren werden gedurende de maanden oktober en een gedeelte van november per stuk gratis meegegeven bij 15 Euro boodschappen. Plus bouwplaten, knutselplaten en een leuke verzamelbox, zoals indertijd ook bij de Smurfen. Leuke actie met een behoorlijke respons. (NL)

GEERT

De Nederlandse politicus/populist Geert Wilders heeft in november nu dan ook zijn eigen glossy gekregen. Ondanks het feit dat meer dan 15% van het Nederlandse electoraat aangaf het in de toekomst helemaal te zien zitten met Geert, denk ik niet dat deze uitgave onder die groep een memorabele verkoop kent. Het gros van die kiezers die bij het invullen van het stembiljet wel hun verstand hebben gebruikt zullen dit tijdschrift waarschijnlijk ook aan zich voorbij laten gaan. Die eerste groep omdat zij sowieso weinig tijdschriften leest naast de Playboy en de andere groep omdat zij niet als fan te boek willen staan van Wilders. Ik denk dat zij menen Wilders te steunen, als zij het blad kopen. Echter, dat is voor beide partijen bijzonder jammer. Ten eerste staat er met vette letters op dat dit blad "ongeautoriseerd" is, hetgeen betekent dat Heer Geert geen enkele inbreng in de samenstelling heeft gehad. Eenmaal het blad doorlezend treft de lezer een aangenaam kritische toon aan, ver-

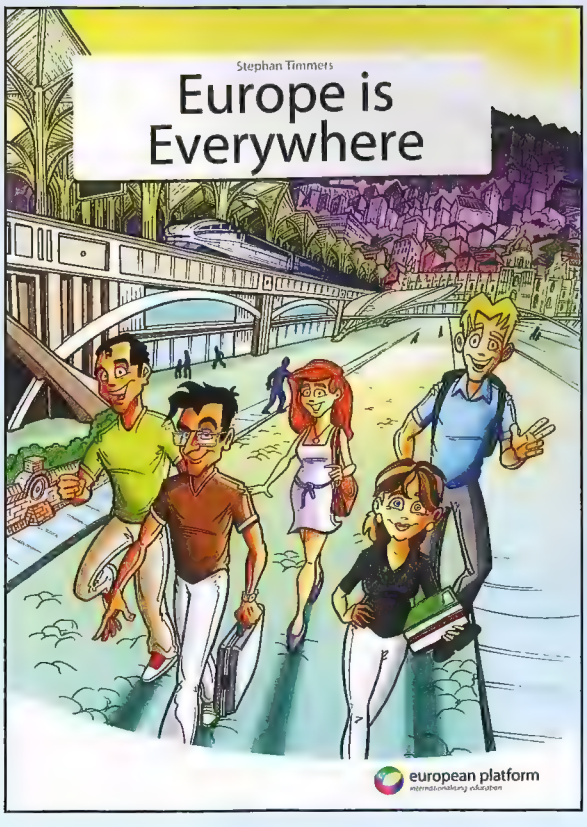

EUROPA IS ECHT OVERAL, OOK ALS STRIP

Europa is echt overal is een educatief stripverhaal waarin 5 jongeren uit heel Europa met elkaar in contact komen. Tijdens een reis dwars door Europa werken ze samen aan een belangrijk milieuproject. Zowel de Nederlandse als de Engelse versie (Europe is Everywhere) van dit stripboek zijn geschikt als project bij internationale uitwisselingen in basis- en voortgezet onderwijs. Samenwerking alleen in Europees verband? Ach, op stripgebied ligt hier en daar ook nog wel wat braak terrein. Wat betekent Europa eigenlijk voor jou? En wat beteken jij voor Europa? Hoe belangrijk zijn talen en sociale vaardigheden? Wat moet Europa aan het milieu doen? En wat doe jij zelf? Wat zijn volgens jou verschillen en overeenkomsten met leerlingen in andere landen? Dit zijn enkele belangrijke vragen die de leerlingen kunnen beantwoorden aan de hand van dit educatieve stripboek. De uitgave kan ook klassikaal gebruikt worden om deze vraagstukken met elkaar te bespreken. Het stripboek bevat achterin een begrippenlijst en quiz-vragen. Voor deze publicatie geldt een minimumafname vanaf 15 ex., dan ontvangt u wel gratis de beknopte docentenhandleiding. Een aardige, netjes uitgevoerde strip van Stephan Timmers in softcover, Nederlands- en Engelstalig, 32 pagina's plus omslag, FC. Uitgave Europees Platform. (EU)

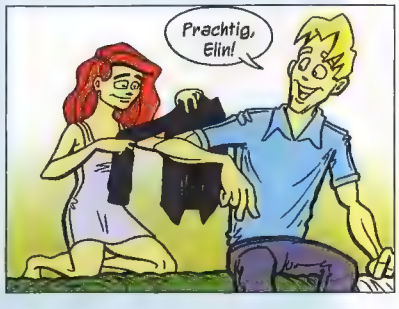

gezeld van hier en daar een venijnige ondertoon. Maar ook zijn medestanders, zoals strafpleiter Hiddema, komen uitgebreid aan het woord. En dat alles overgoten met een humorvol sausje. Echt, er is hoop voor de Nederlanden!! Dat humorvolle in de eerste *Geert* uit zich tevens in de publicatie in dit blad van maar liefst 3 strips!! Berend Vonk laat in een hilarische eenpaginastrip het werkelijke gedachtegoed van Geerts kiezers de revue passeren. Verderop is meester-persifleur Aart Clerkx met maar liefst 4 pagina's gedoken in Verhalentrommel van Oom Joop. Ja, ja, daarin herkennen wij - die onze klassiekers kennen – natuurlijk Oom Wim. *Voor Volk en Vaderland* heet de in "sfeermakend" rood en zwart gestoken strip. Het zal duidelijk zijn om welke politieke richting het hier handelt. Ook het nieuwe talent Lamelos (Boris Peeters?) pakt in een 4-paginastrip fors uit. In die strip gaat de peroxide pruik van Geert in zijn droom een genadeloos gevecht aan met een Godzilla-achtige figuur. Daarnaast tal van puike illustraties en een heuse puzzelpagina. Het ziet er allemaal prachtig uit! Het zijn niet alleen de kiezers van Geert die zichzelf tekort doen als zij dit leuke object links (sic!) laten liggen voor slechts Euro 5,95. Tijdschrift groot formaat, 116 pagina's. (NL)

PROMOTIE WALKING DEAD

Bij de Nederlandse uitgeverij Silvester verschenen reeds vier stripalbums uit de Amerikaanse serie *Walking Dead*. Als opwarmer voor de reeks verscheen er een gratis preview over deze reeks. Het minialbum van 32 pagina's verscheen in zwart-wit en op A5 formaat. Dit reclameobject is uiteraard een leuk verzamelitem voor de liefhebbers. Tevens kunnen zij dan – als zij het lezen - kennis nemen van een werkelijk kwalitatief, bijzonder fraaie strip!! A5 formaat, geniet, SC, 32 pagina's zwart/wit. (NL)

NIEUWE DONALD: OVER GELUK GESPROKEN

Ach, het is misschien, misschien het laatste ZeeroverJournaal, dan mogen we de nieuwe Donald glossy best nog wel een keer noemen. Het blad blijkt toch behoorlijk levensvatbaar te zijn. Inmiddels is de derde uitgave verschenen, en... net zo fraai als de vorige 2. Met ook nu weer 23 pagina's strips. Dit nummer handelt

SPIDERMAN IN ACTIE TEGEN... WERKELOOSHEID

In het nieuwste avontuur van Spider-Man strijdt hij samen met de burgemeester van New York, Michael Bloomberg, tegen de werkloosheid in de Big Apple. Met het acht pagina's tellende stripboek met de titel *Spider-Man, you're hired!* wil New York de uitzendbureaus en andere diensten om een baan te vinden promoten. In het verhaal, dat afgelopen november in zijn geheel in de New York Daily News werd gepubliceerd, komt de werkloze Peter Parker, het alter ego van Spider-Man, op zoek naar een baan Bloomberg tegen in de metro. Ze besluiten samen ten strijde te trekken tegen werkloosheid in New York. Het werkloosheidscijfer ligt op 9,3%, iets onder het landelijk gemiddelde, maar het blijft fors. Of het helpt? Ben jij een van die Marvel Superhelden wel eens tegengekomen? Ik denk dat je nog beter in Sinterklaas kunt geloven. Het stripboek is ook gratis te downloaden via Apple's iTunes-website. Dan ben je in ieder geval van dat vervelende papier af en hebben we er in ieder geval weer een paar werkloze grafici bij... Dat was toch de bedoeling? Ai, toch weer verkeerd geïnterpreteerd! (USA)

over Guus Geluk en alles wat met zijn (en hopelijk ook uw) ongebreidelde mazzel samenhangt. Een mooie mix van life-style, reportages, foto's en..., zoals het blad zelf op de cover zegt: gelukkig veel strips!! Puur Nederlands, weinig Vlaamse raakpunten. Zou deze uitgave kunnen betekenen dat er misschien op termijn een actiegroep zal opstaan om Donald "terug te geven aan de leden", te weten de lezers van het stripblad Donald Duck? Want met dit blad heeft deze periodiek weinig van doen, de strips daargelaten. Maar, zover is het (gelukkig) nog niet. Honderdvijftig pagina's voor 5,25 Euro. Groot formaat, glossy omslag, echt mooie strips en, het nieuwe nummer staat alweer aangekondigd voor februari. Dit keer voor de vrouw, dus met Katrien in de hoofdrol. Wij kijken ernaar uit, en hopen het op deze plaats nog mee te mogen maken. (NL)

WAT GEBEURT ER MET UW COLLECT-EURO?

Bij de huisartsen in Nederland ligt in de wachtkamer het tijdschrift *Kracht – magazine* over kanker. Op 3 pagina's strip van een zekere Gunart wordt uitgelegd wat er met uw collecte-Euro gebeurt nadat die euro door u in de donatiebus is gedeponeerd. Sympathiek gegeven. (NL)

KABOEM!
DOORBRAAK
Een onderzoeker doet een belangrijke ontdekking en maakt dit bekend aan de buitenwereld. Er lopen nu zo'n 350 onderzoeksprojecten die KWF Kankerbestrijding financiert.
Vele onderzoekers gaan aan het werk, gemiddeld duurt een onderzoek vier jaar.

JERREL PINAS; SURINAAMS STRIPTEKENAAR

Geschiedenisboeken zijn droog en saai, vindt publicist en uitgever Jerrel Pinas. Daarom beschrijft hij de geschiedenis van Suriname in stripboeken met de stripfiguurtjes Jack en Mia. In december is het deel over de onafhankelijkheid van Suriname te koop. Pinas gebruikt ook in dit boek een bijzondere combinatie van foto's en tekeningen: illustraties van Jack en Mia staan op echte foto's. Dit deel gaat over het proces naar de onafhankelijkheid van Suriname. Eerder publiceerde Pinas met dezelfde figuurtjes *Schat in Fort Zeelandia*. Dat is toch niet een schat zoals wij denken dat die daar ligt? Dat zou je wel denken met de subtitel *Jack en Mia achter het rookgordijn...*? (SU)

DELHAIZE KOEKJES IN GUUSTBLIKKEN

In een recent verleden werden de Delacre koekjes in Kuifjeblikken verpakt. Dit leidde tot een verkoopstijging van de koekjes, ondanks het feit dat ze plotsklaps helemaal niet veel lekkerder waren geworden. De zeerover vraagt zich dan ook in gemoede af, waar draait het nu om, de koekjes of het blik? Het blik natuurlijk!! En dus nu ook Guust koekblikken bij Delhaize. Wij hopen van harte dat Guust zich niet met de receptuur van de koekjes heeft bemoeid. Alhoewel, voor verzamelaars is de waarde van het blik vele malen groter inclusief de koekjes. Koopt u het blik dus om die reden, hoeft u de koekjes dus niet op te vreten, ahem.... (Be)

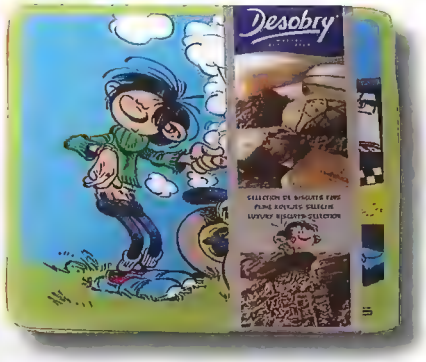

40-JARIG JUBILEUM JAN, JANS EN DE KINDEREN

Onder de vlag van het damesblad *Libelle* zijn al verschillende buitenserie Jan, Jans en de kinderen-verzamelalbums verschenen. Stuk voor stuk fraaie boekskes met een thema-inhoud met daaraan gekoppeld enige redactionele info. Ook voor het 40-jarig jubileum van deze oer-Hollandse familie is weer teruggegrepen op reeds bestaande strips. Chronologisch geplaatst over hoofdstukken die de afgelopen 40 jaar behandelen per thema. Een aardig tijdsbeeld met leuke anekdotes, gebeurtenissen en wat dies meer zij. Redactie in een voorbeeldige vormgeving. Het omslag vinden wij een tikje magertjes. Daar was toch wel iets meer van te maken geweest. 192 pagina's, SC, 7,95 Euro. (NL)

ELSJE SPONSORT WEESKINDEREN

In KK is de verschijning van de nieuwe Elsje van Hercules & Valkema gememoreerd. Daarnaast siert Elsje de voorkant van een cd, waarvoor de opbrengsten naar een goed doel gaan; weeskinderen die hun ouders verloren aan aids. De dubbel-CD is gestoken in een werkelijk oogstrelend hoesje *Beathoven not included*. Na het succes van de eerste editie van KidsCoverHits vorig jaar, is dit jaar een dubbel CD opgenomen waarvan de opbrengst integraal gaat naar Music for Life. 41 leerlingen van het Noord-Limburgs Instituut voor Kunstonderwijs Neerpelt (NIKO) voeren 28 popnummers uit op piano. Het is een bruisend album vol overgave van enthousiaste en bewuste jongelui die willen dat hun pianospel betekenis heeft voor vele miljoenen weeskinderen. De dubbel CD kost 12,50 Euro, inclusief verzending. Afgehaald 10,00 Euro. Mooi project!! Op www.kidscoverhits.be kan je lezen hoe een en ander in elkaar steekt en wat de doelstellingen zijn. (Be)

ANNE FRANK NU OOK EDUCATIEF

In een vorig nummer maakten wij u reeds attent op de verstripping van het dagboek van Anne Frank, de grafische biografie, een project van het Anne Frank Huis is Amsterdam en uitgegeven door "L". Van deze strip is nu ook een softcovereditie verschenen, bestemd voor onderwijsinstellingen die van het Dagboek een project willen maken. In een gewijzigd softcover omslag steekt dezelfde inhoud. Het totaalpakket bevat 30 boeken met een uitgebreide docenten-

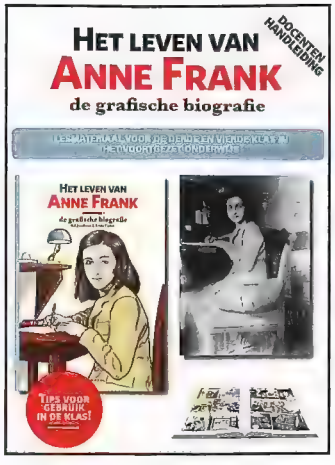

bijlage. Inclusief projectbladen en werkstukvellen. Hiermede wordt het dagboek nu ook onder de aandacht gebracht van de allerjongsten in ons striplandje. Dat kàn niet verkeerd zijn. Onderwijsinstellingen kunnen contact opnemen met het Anne Frank huis dat voor dit project de uitgave verzorgd. Prijs van het totale pakket 125 Euro. Aanrader voor leraren die hun kids in de geschiedenisles iets nuttigs willen bijbrengen. (NL)

TENSLOTTE...

Awel, beste zoetwaterpriraten, dat was het dan. Het piratengalei maakt water, maar of het zinkt...? We hozen ons een slag in de rondte. Maar met al die onzekerheden in het achterhoofd wil ik toch – mocht het mislopen – iedereen die mij support verschafte d.m.v. meldingen, het toezenden van recensie-exemplaren en complimentjes van harte bedanken. We sluiten dus nu af zonder enige vorm van rancune en wensen de nieuwe werkgroep, bestuur en redactie van BS veel wijsheid en succes. Er is op de stripmarkt al genoeg verloren gegaan, dus wie weet: tot ziens? Ligt dat u na aan het hart, dan horen we wel van u. Dat geldt ook voor Koffieklets en de DVD-rubriek!! Ik heb het in ieder geval wel leuk gevonden. Ahooooy!! Hou zee, landrotten!!

Meldingen van Wallie, Joop Schreurs (met afstand de meest actieve infoleverancier!), Patrick Vranken (standbeeld voor die man!), Peter Bonte, Gerben, Hans Bijman en Dominique Vanpachtenbeke. Inleiding en nawoord van deze rubriek zijn gepubliceerd buiten verantwoording van Jean-Pierre Legein.

HAAGSE HARRY LEERT KATTEN ETEN

Einde vorig jaar kwam het Haagse reclamebureau Make Your Mark met het Haags reclamewoordenboekje waarvoor Marnix Rueb de illustraties verzorgde. In het novembernummer van Adformatie siert diezelfde Haagse Harry voor opnieuw hetzelfde bureau in een paginagrote stripadvertentie. Voor deze advertentie is het woordenboekje als vertaalhulpmiddel strikt aan te bevelen. In fatsoenlijk Nederlands wil ik u echter de slogan voor het Kattenvoer Miauw niet onthouden: "Vreten, kreng!!" Hilarisch! (NL)

MAUW! GAAT IK ME EIGE BEIZAG HÂNWE MET DE ABAF-DE-LÊN-STRATTEGIE! OF ZALIETS...
HE VRET UT NIE...
DIE TRIEFEL IS ANDÂHS BES TE HAGGELE! BEITÂH AS WAT ME WEF ME VOMZET!
DIT MOT AUVÂH! IK ZAT INNUT RAUD!
LUISTÂH KNÈPKAT! JE WÓGT PE UÂH BETAALD DUS JE KEN MAAH BEITÂH HEIL GÂH DIE MEILERIK VAJJE* AUFETREKKÛH!!
SSSSSSSS!
AS JE AN JE ZAKIE HECH!

COLLECTIE FENIX

2010

Reeds verschenen en verdeeld :

***68. Kari Lente** - De grot der dwazen*

69. Het geheim van de Viswisvis

***70. Dees Dubbel** - Atsjie Gaga*

71. Op zoek naar de Zonne-eilanden

72. Oktaaf Keunink heeft het warm!

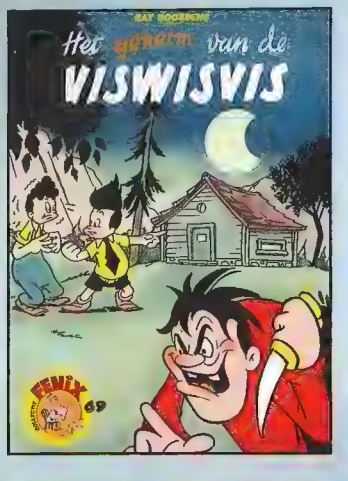

Vers van de pers :
album 73 met cover van
Luc Morjaeu.
De verdeling is gestart.

Largo is jarig

Philippe Francq en Jean Van Hamme vieren verjaardag van Largo Winch in Vlaanderen

Meer dan 11 miljoen verkochte albums, in 17 talen verkrijgbaar. 17 albums op 20 jaar tijd. We hebben het uiteraard over het verkoopsucces *Largo Winch*. Ter gelegenheid van de 20ste verjaardag van de reeks waren zowel scenarist Jean Van Hamme als tekenaar Philippe Francq in Antwerpen voor een persontmoeting. Uiteraard was Brabant Strip ook aanwezig bij dit unieke gebeuren. Een dag later volgde ook nog een publieksinterview tijdens de Antwerpse boekenbeurs.

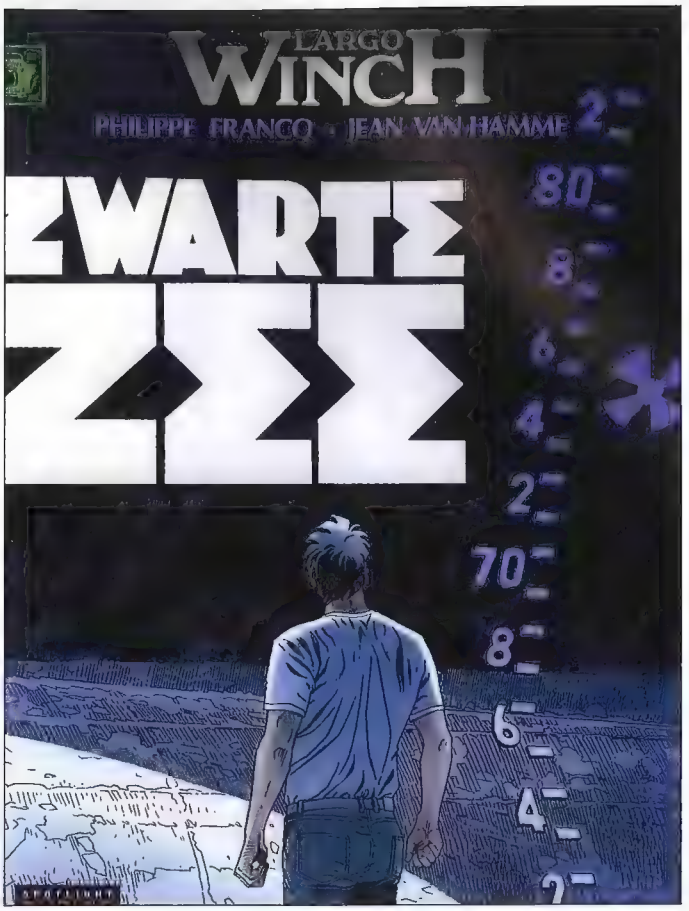

DOOR **TOM VERMEEREN** EN **GERT BUSSENS**

Van harte proficiat heren met de 20ste verjaardag van jullie samenwerking. Niet elk duo stripauteurs gaat zo lang mee.
Van Hamme (JVH) : Dank je wel. Een mens zou zich nu pas écht oud beginnen voelen. *(lacht)*

Philippe Francq (PF) : Bedankt. We beseffen dat langlopende reeksen als *Largo Winch* geen evidentie zijn in de stripwereld. We zijn onze lezers dankbaar dat ze ons al die tijd zijn trouw gebleven, meer nog, dat het aantal lezers in al die jaren zelfs crescendo is gegaan.

Is de samenwerking tussen jullie beiden veel veranderd in twintig jaar tijd ?
JVH : *(twijfelt even)* Euh… niet echt. Die is nog altijd dezelfde gebleven. Bij het opstarten van een nieuw tweeluik zitten Philippe en ik samen om van gedachten te wisselen. Het scenario wordt hier en daar wat bijgestuurd.
PF : En ook omgekeerd natuurlijk, Jean geeft ook suggesties over mijn getekende platen. Voor ik ze geïnkt heb, uiteraard. *(lacht)*

Hoe vaak zien jullie elkaar om te overleggen ?
JVH : Dat hangt er van af. Trouwens 'zien' is met de hedendaagse communicatiemiddelen niet altijd nodig om informatie uit te wisselen. Skypen of facebooken doe ik echter niet. Voor mij is de telefoon, fax en email nog altijd het belangrijkste. De afgewerkte potloodtekeningen van Philippe worden zelfs gewoon met de post naar mij gestuurd.
PF : … met een postzegel van Largo Winch er bovenop ! *(lacht)*

Hoe zijn jullie eigenlijk bij elkaar terechtgekomen ?
PF : Eind jaren tachtig had ik wat problemen met Francis Delvaux, de scenarist van de reeks *Léo Tomasini*, waarvan ik twee albums heb getekend. Ik wilde dan ook in zee gaan met een nieuwe scenarist. Ik heb gewoon de telefoon genomen en naar Jean gebeld…
JVH : … en de rest is geschiedenis ! *(lacht)* Ik had mijn romans rond het personage van Largo herwerkt tot stripscenario's en besloot het uittekenen ervan aan Philippe toe te vertrouwen.

Voelde je direct dat Philippe Francq dé geknipte tekenaar was voor *Largo Winch* ?
JVH : Ik kende zijn werk van de twee albums *Vrouwen en steden* en *Léo Tomasini*. Ik moet toegeven dat de tekeningen er toen nog wat houterig uitzagen. Toch voelde ik toen al in de paginaopbouw en de standpunten van waaruit Philippe het verhaal in beeld brengt, dat hij het striptekenen in het bloed had. Ik wist dat hij gemaakt was voor de job van striptekenaar. Hij tekent bijzonder filmisch en daar hou ik wel van.

Hoe lang duurt het om één album van *Largo Winch* volledig af te ronden ?
JVH : Ik werk ongeveer een drietal maanden aan één scenario. Nadat de hoofdlijnen in mijn hoofd zitten, begin ik aan het uitschrijven van de synopsis. En dan is het

DEER POINT, MONTANA... EINDJONI.
U MAG NU DE BRUID KUSSEN
YEAH!
FREDDY GETROUWD! IK KAN HET NIET GELOVEN.
VIJF KOTERS EN EEN PENSIOEN-SPAARPLAN. MEER HEEFT HU NIET NODIG OM EEN GOEIE AMERIKAAN TE WORDEN.
VOOR DE KOTERS ZIT HU OP KOERS. JUNE IS ZWANGER.
10

Pagina 10 uit Zwarte Zee, met bloemenmeisje

Pagina 26 uit Zwarte Zee, zicht op Luzern

herlezen, snoeien, knippen en plakken om aan het gewenst aantal pagina's van 46 te geraken. Ik vind het belangrijk dat de lezers van mijn albums een klein uur zoet zijn met mijn albums. Vandaar dat er toch best wel wat tekst mag in staan. Daarenboven vind ik dat je ook niet alles hoeft te vertellen. Je moet je lezers aan het denken zetten, zelf de leemtes tussen de verschillende plaatjes laten aanvullen.

PF : Ik teken een tiental maanden aan elk album. Soms iets meer, soms iets minder. Dat hangt van de locatie af waar het verhaal zich afspeelt.

Dus is het een overbodige vraag of je niet eens graag een *oneshot* zou tekenen tussen twee Largo-albums door ?

PF : Inderdaad. Glénat, Dargaud,... er hebben al heel wat uitgeverijen aan mijn mouw getrokken om voor hen eens een verhaal te gaan tekenen. Maar ik moet dat telkens weigeren omdat ik er gewoon de tijd niet voor heb. Een jaar duurt 365 dagen, ik kan er jammer genoeg geen dagen aan toevoegen.

Heb je ooit al overwogen om – net als Rosinski voor Thorgal – eens radicaal van stijl te veranderen voor een album van *Largo Winch* ?

PF : Helemaal niet. De stijl die ik gebruik, is gewoon mijn stijl. Ik blijf een realistische tekenaar die in één vaste stijl werkt. Ik weet dat er kameleons als Griffo zijn die meerdere tekenstijlen beheersen. Maar ik kan dat niet.

Opvallend in *Zwarte Zee*, het meest recente album, is de brief die Largo schrijft aan de medewerkers van Groep W alsook het interview met Largo in *Newsweek*. Best wel origineel te noemen binnen de stripwereld. Van wie kwam dat idee ?

JVH : Een reeks als *Largo Winch* is en blijft nauw verbonden met de economische realiteit van het moment. Dus ik kon gewoon niet onderuit aan de economische crisis die sinds 2008 heerst in de wereld. Ik denk dat lezers het ook verwachten dat ook Groep W lijdt onder dit mondiale probleem. Het kan niet anders dan dat Largo zich ook zorgen maakt over dit wereldwijde probleem. Dus op de een of andere manier moest ik in dit album verwijzen naar de wereldcrisis. Toch wilde ik vermijden om er een zwaar theoretisch album van te maken, dus koos ik voor deze tussenoplossing. Lezers die de lange flappen tekst niet zien zitten, kunnen die overslaan en gewoon naar de strip overschakelen. Ze zullen het verhaal ook prima kunnen volgen.

Aangezien *Largo Winch* zo dicht bij de actualiteit blijft en er moet op inspelen, veronderstellen we dat jullie allebei heel veel lezen en het nieuws van nabij volgen.

JVH : Inderdaad. Ik lees veel. Maar om nu te zeggen dat ik elke dag vier of vijf kranten koop en ze van begin tot einde doorlees, da's overdreven. Thema's als de economische crisis zijn zo alomtegenwoordig dat één krant of één gespecialiseerd tijdschrift lezen voldoende is, hoor.

PF : Ook ik lees heel veel actuele artikels en kijk naar actualiteitsprogramma's op televisie maar ik lees nog over heel wat andere onderwerpen. Zo ben ik bijzonder gefascineerd door het ontstaan van het heelal, de platentektoniek, de samenstelling van de aarde, beweging van de planeten. Dat boeit me al heel lang. Ik kan niet bijhouden hoeveel wetenschappelijke boeken ik per maand lees. Uiteraard blijf ik ook de actualiteit op de voet volgen. Niet alleen voor *Largo* maar ook uit eigen interesse. Ik vind dat je de actuele wereld alleen maar kan doorgronden als je ook weet wat er allemaal aan vooraf is gegaan.

Hoe ver is het vervolg van *Zwarte Zee* al gevorderd ?
JVH : Ik zit al over de helft van het uitgeschreven scenario. Een titel is er nog niet. Dat is vaak een heel lastige keuze. Soms heb ik van bij het begin al een titel in mijn hoofd. Voor het volgende album is dat niet het geval. Weet je dat ik, grafisch gezien, de Nederlandstalige titel, *Zwarte Zee*, beter vind dan het Franse *Mer Noire*. Die allitererende z vind ik wel mooi zo in het groot op de cover.

Philippe, je houdt ervan om knipoogjes te verwerken in je tekeningen. Zitten er in *Zwarte Zee* opnieuw zulke verwijzingen naar vrienden, andere strips,... ?
PF : Naar andere strips niet echt deze keer. Maar ik heb wel weer enkele mensen in beeld gebracht die me dierbaar zijn *(Philippe Francq neemt het album erbij en begint te bladeren).*
Hier op pagina 6 heb ik de looks van de blonde dame die in *Newsweek* leest, gebaseerd op Maryse, een goeie vriendin van mij. En op pagina 10 is het bloemenmeisje op het huwelijk gebaseerd op het uiterlijk van mijn dochter toen ze klein was.

Net als in de voorbije albums werd ook nu heel veel tijd besteed aan het gedetailleerd uittekenen van herkenbare gebouwen, helikopters, containerschepen, motorfietsen, vliegtuigen,... Op bladzijde 26 is een fenomenaal zicht vanuit de lucht getekend van het Zwitserse Luzern. Hoe heb je dat zo gedetailleerd kunnen tekenen ?
PF : Toen ik in Luzern was, heb ik een helikopter gehuurd en gevraagd aan de piloot om meerdere cirkelvormige bewegingen boven Luzern te maken. Zo kon ik heel veel foto's maken die me bij deze tekening hebben geholpen.

Zelf de helikopter besturen, zat er niet in?
PF : Het brevet heb ik wel, maar om een helikopter te besturen heb je twee handen en twee voeten nodig. Dus tegelijk ook nog foto's maken, was een beetje moeilijk... *(lacht hartelijk)*

Als jullie terugkijken op de voorbije 17 albums, welke zijn dan jullie favoriete albums ?
JVH : Dat is moeilijk te zeggen. Veel hangt af van de locatie van het verhaal. Zo vond ik het zalig om Venetië te gaan verkennen voor het tweeluik *Venetië zien... en sterven.* Aan die reis heb ik heel goede herinneringen.
PF : Ik vind dat ook twee heel sterke albums, moet ik toegeven. Toch hou ik zelf het meest van *Business Blues*, *Golden Gate* en het meest recente *Zwarte Zee.* Weet je, ik heb in dit nieuwste album heel veel emotie kunnen stoppen bij mijn personages. Het was heel lang geleden dat ik de onderlinge relaties van mijn personages zo centraal kon stellen. Er wordt dan ook flink geknuffeld en flink wat handen geschud bij al dat blije weerzien in *Zwarte Zee.* Het was een plezier om dat te tekenen.

Philippe, zijn er steden of landen waarvan je hoopt dat Largo er ooit nog avonturen zal beleven ?
PF : *(twijfelt even)* Euh... ik zal al een tipje van de sluier lichten in verband met album negentien en twintig. Op mijn aangeven zullen deze albums zich afspelen in Londen. Londen is toch één van de grootste financiële centra van de wereld. En tot hiertoe was Largo er nooit geweest, tenminste niet dat de lezers hebben kunnen zien. Dus het werd de hoogste tijd om Largo naar de Britse hoofdstad te sturen. We hebben zelfs al een vertrekpunt...
JVH : ... genoeg, Philippe, genoeg. We hebben al meer dan voldoende prijs gegeven. De verdere intrige is nog heel onduidelijk. Daarenboven ben ik nu volop bezig met het afwerken van het scenario van deel 18 en een nieuw scenario voor *Blake en Mortimer.*

Bedankt om ons te woord te staan om deze drukke persdag. En hopelijk komen jullie binnen vijf jaar terug naar Vlaanderen om het zilveren jubileum van *Largo* te vieren.
JVH : Ik hoop het van harte !
PF : Het was een plezier. Nog veel succes met jullie stripmagazine.

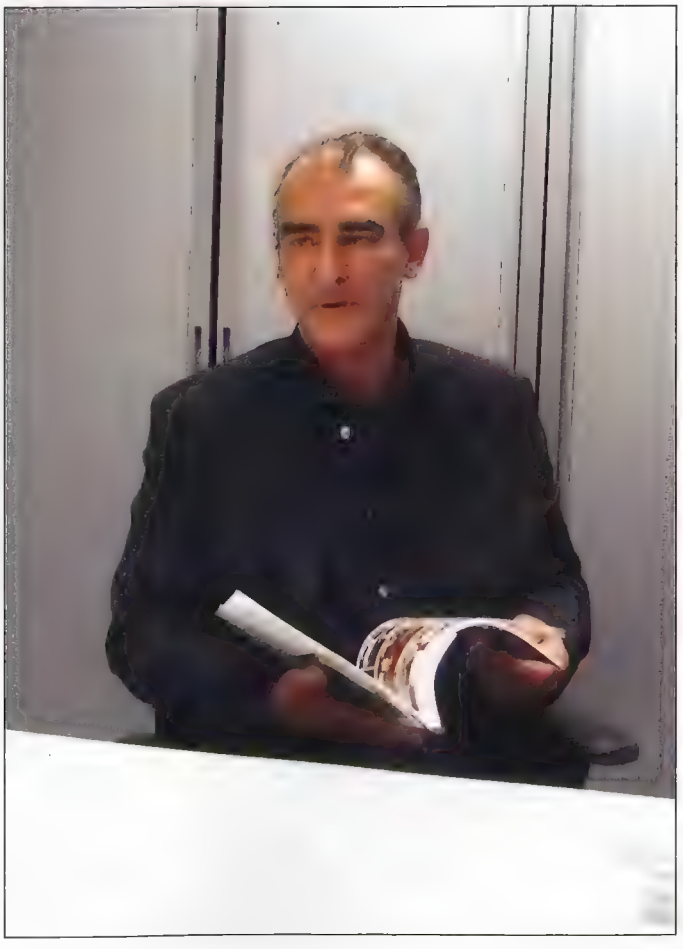

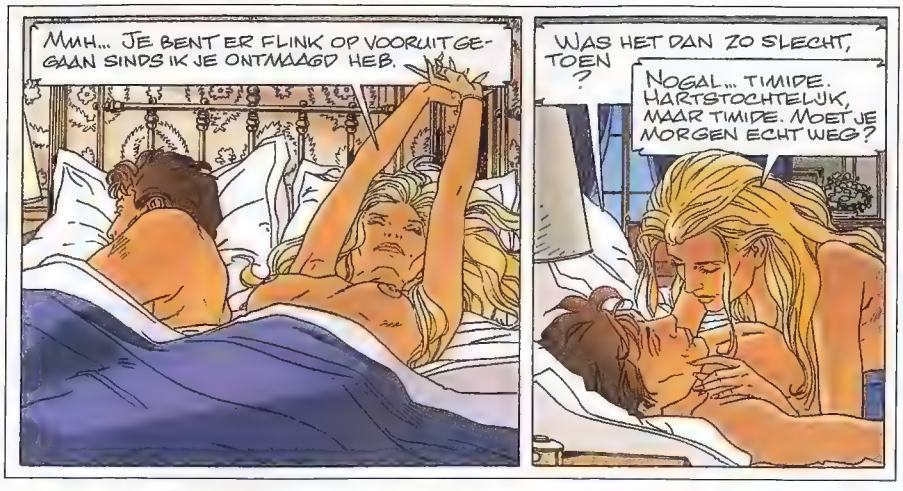
MMH... JE BENT ER FLINK OP VOORUITGEGAAN SINDS IK JE ONTMAAGD HEB.
WAS HET DAN ZO SLECHT, TOEN ?
NOGAL... TIMIDE. HARTSTOCHTELIJK, MAAR TIMIDE. MOET JE MORGEN ECHT WEG?

Largo blaast twintig kaarsjes uit

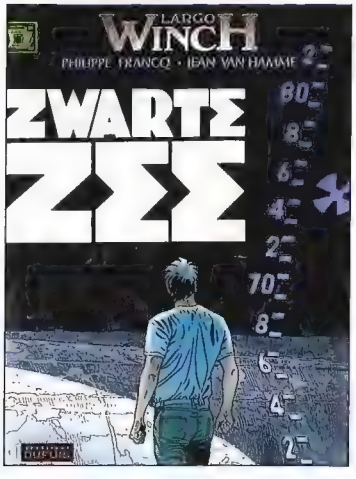

Dit zeventiende album is het begin van een nieuw tweeluik. Op de eerste pagina krijgen we een brief van Largo te lezen die zich richt tot het personeel van zijn mulitinational Groep W. Hij legt uitvoerig uit wat de invloed is van de economische crisis die sinds 2008 de wereld in zijn ban houdt. Dit is meteen het bewijs dat scenarist Van Hamme kost wat kost kort op de bal wil spelen inzake actualiteit. Largo leeft in onze wereld en ervaart dus dezelfde problemen op economisch, financieel en politiek vlak als de anderen. In dit album wordt Largo Winch verdacht van wapenhandel nadat Basil Williams, een van zijn directieleden en verantwoordelijke voor de koopvaardijvloot van Groep W, vermoord wordt. Largo komt erachter dat aanzienlijke sommen geld van Groep W doorgesluisd worden naar bankrekeningen in het Zwitserse Luzern. Largo's bankier, Stroegl, zit achter dit gesjoemel. Onder druk gezet door de ontvoerders van zijn dochter doet Stroegl mee aan deze duistere praktijken. Naast deze bloedstollende intrige lijkt dit album wel een reünie-album om de twintigste verjaardag van deze reeks te vieren. Op het huwelijk van Largo's piloot Kaplan laten tekenaar Francq en scenarist Van Hamme heel wat oude bekenden de revue passeren. Een opvallende verschijning is Christel, Largo's eerste liefje uit het tweede album van deze reeks. En natuurlijk belanden ze ook na zoveel jaren tussen de lakens... Philippe Francq zorgt voor heel realistisch en heel gedetailleerd tekenwerk. Hij kan zich ook weer volop uitleven met het tekenen van stadszichten, helikopters, achtervolgingsscènes met auto's en motorfietsen. De computerinkleuring stoort op geen enkel moment. Dit is vakwerk. De verkoopcijfers zullen weer heel hoog liggen.

TOM

Largo Winch 17 : Zwarte Zee
Tekst / tek : Van Hamme / Francq
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

KORT KORT KORT

De Psy 17 : Waarom 'n psy ?

Tekst / tekeningen : Cauvin / Bédu
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

Samen met *De Blauwbloezen* vind ik deze gagreeks van het beste wat duizendpoot Raoul Cauvin te bieden heeft. Het heldere en verzorgde tekenwerk van Bédu verheft deze reeks boven het gemiddelde. We krijgen het beproefde recept van de meest uiteenlopende patiënten die bij psy Medard op de bank komen te liggen. Toch is het de eerste keer dat Jezus in hoogsteigen persoon bij de spy langskomt... TOM

Natasja 21 : De blik van het verleden

Tekst / tekeningen : Mythic & Martens / Walthéry
Marsu Productions, 48 blz., SC, 6,50 euro

Het vliegtuig van Natasja en Walter staat in Egypte langer aan de grond dan oorspronkelijk gepland. Tijdens een bezoek aan de tempels van Luxor krijgt Natasja plots een briefje in haar tas gestopt met de tekst: 'Morgen om 10 u afspraak op het bananeneiland. Daar pikt iemand je op bij de cafetaria. Je trouwe A'. Wat volgt is een rit in de achtbaan waar zelfs Indiana Jones jaloers op zou zijn. Eén van de betere *Natasja*-verhalen van de afgelopen jaren. Ook een paar oude getrouwen komen weer op het toneel. Dit is Walthéry op zijn best. Baksjisj, baksjisj, u bent gewaarschuwd. WALLIE

Blacksad 4 : De hel, de stilte

Tekst / tekeningen : Canales / Guarnido
Dargaud, 56 blz., SC, 8,95 euro

Een nieuw avontuur van privédetective John Blacksad, daar zitten heel veel stripliefhebbers op te wachten. Jazzproducer Faust roept de hulp in van Blacksad. Een van zijn muzikanten, pianist Sebastian Fletcher, is spoorloos verdwenen. Blacksad moet er druk achter zetten want Faust lijdt aan een agressieve kanker en Fletcher is zelf een heroïneverslaafde. Spannende intrige, prachtige inkleuring en tekeningen om met open mond naar te kijken. Deze reeks kan na vier albums al een klassieker genoemd worden. Hopelijk moeten we deze keer geen vijf jaar wachten op een volgend album. TOM

KORT KORT KORT

Orbital 4 : Ravages

Tekst / tekeningen : Runberg / Pellé
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

Caleb en Mezoke moeten op aarde – meerbepaald in Kuala Lumpur – instaan voor de veiligheid op de verzoeningsceremonie van mensen en Sandjarrs. Het zijn de volkeren waar de twee agenten zelf toe behoren. Alleen dreigt de komst van de Rapakhun, een galactisch nomadenvolk, de regio in een nieuwe burgeroorlog te storten. Slotdeel van het vierluik. De tekeningen van Pellé zijn van een fantastische schoonheid en het scenario van Runberg is er één van een denderende TGV. Eén van de betere sf-reeksen van de laatste tijd. WALLIE

De oorlog van de Sambers : Werner en Charlotte deel I

Tekst / tekeningen : Yslaire / Boidin
Glénat, 56 blz., HC, 15,50 euro

Het is iedere keer weer uitkijken naar een nieuw verhaal van Samber. Deze keer maken we kennis met Werner en Charlotte, de nieuwe hoofdpersonages in een nieuwe trilogie. Dit keer roept Yslaire de hulp in van Boidin, omdat Griffo het liet afweten. Griffo voelde zich echter niet thuis in louter de rol van uitvoerende kracht alleen. Gelukkig weet Boidin zich van zijn taak te kwijten en krijgen we weer een pracht van een verhaal voorgeschoteld. Een strip die geen verdere reclame nodig heeft. Een topper op zich. WALLIE

Mooi is dat

Tekst / tek : diverse auteurs, samensteller : Gert Jan Pos
De Vliegende Hollander, 128 blz. HC, 34,95 euro

Strips en wereldliteratuur vormen een gouden combinatie. Maar hoe zit het met strips en de Nederlandstalige klassiekers? Nederlandse en Vlaamse stripmakers werden uitgedaagd tot een meesterproef van één strippagina en geven hier het beste van zichzelf. Bijna zestig toptekenaars, jonge honden en gelauwerde veteranen, namen de handschoen op. Het resultaat is werkelijk verbluffend. Een cadeau voor liefhebbers van literatuur, strips en beeldende kunst. WALLIE

Lijvig familierelaas in Canada

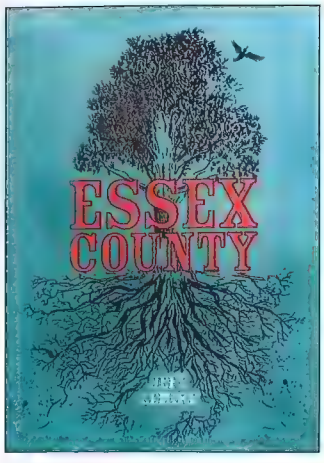

Essex County
Tekst / tek : Jeff Lemire
Oog & Blik / De Bezige Bij,
512 blz., SC, 29,90 euro

In de traditie van *Een deken van sneeuw* van Thompson en *Vallende ziekte* van David B. verscheen onlangs weer een dikke pil op de markt waar je wel even voor moet gaan zitten. Dit keer viel de beurt aan de mij totaal onbekende, maar bekroonde striptekenaar Jeff Lemire, die een eerbetoon bracht aan zijn geboorteplaats Essex County, Ontario, Canada. In *Essex County* vertelt Lemire het relaas van drie generaties families, die allemaal met hun eigen problemen kampen en hoe ze daar mee omgaan. Bij het openslaan van het boek is het wel even schrikken, want de hoofden van de personages komen soms wat bot en meelijwekkend over. Het is wennen aan die heerlijk expressieve tekenstijl, maar eenmaal je er mee weg bent, blijkt het een geslaagde techniek die de personages nog meer in de verf zet. Neem nu het eerste hoofdstuk, waarin het verhaal van de boerderij wordt verteld. De ietwat vreemde jongen Lester, die door het leven gaat als een sullige superheld groeit op bij zijn oom. Zijn moeder is aan een vreselijke ziekte overleden en zijn vader heeft hij nooit gekend. De relatie tussen die twee is niet opperbest en Lester trekt er steeds vaker alleen op uit om aan de grillen van zijn lot te ontkomen. Bij toeval leert hij winkelier Jimmy Leboeuf kennen. Ooit een bekende ijshockeyspeler, maar door een fataal ongeluk op de ijsbaan, aan de sukkel geraakt door een hersenbeschadiging. Een mooie vriendschap bloeit op, maar zijn oom Ken ziet dit totaal niet zitten. Is hij jaloers op Jimmy Leboeuf of kan hij werkelijk de opvoeding van de kleine Lester niet aan? Wat volgt is een prachtig melodrama, waarbij je soms een brok in de keel krijgt. Er volgen nog twee andere hoofdstukken over een oude man, die duidelijk aan dementie lijdt, maar soms nog helder van geest is en een hoofdstuk van de plattelandszuster die de zieken en behoeftigen bezoekt, maar waarin ook de zwarte kraai een belangrijke hoofdrol vervult. In dit laatste hoofdstuk valt tevens alles op zijn plaats en wordt er meer duidelijkheid verschaft over de voorgaande hoofdstukken. Deze dikke pil kan weleens uit gaan groeien tot en hele grote hit in de lage landen en ver daarbuiten. Lemire heeft inmiddels mijn hart sneller doen slaan. Laat je niet afschrikken door de ietwat hoge prijs van dit album. Dit album is die prijs dubbel en dik waard. Driewerf hulde aan Lemire. WALLIE

...SHIT! DIE KRENGEN ZIJN SNEL!... DUS JE WOONT BIJ HEM?
JA.
MIJN MOEDER IS VORIG JAAR OVERLEDEN.
ZE HAD KANKER.
DAT IS ZWAAR KLOTE, MAN. WAAR IS JE PA?
DIE HEB IK NOOIT GEHAD.
O. HEE, JE VERTELT JE OOM NIET DAT IK 'KL...' ZEI, TOCH?
NEE.

Elsje is weer haar vrolijke zelf

Al sinds 2007 verschijnt de gagstrip Elsje in een groot aantal regionale kranten. In de nieuwe Eppo staan sinds 2009 ook één-pagina grappen van dit lieve (?) meisje. Ja, op het eerste gezicht lijkt Elsje een lief meisje, maar als het er op aan komt, kan ze ook heel gemeen uit de hoek komen. Ook schroomt ze niet om haar vriendje GaitJan en vriendinnetje Nadia voor haar gewin te gebruiken of misbruiken. Op de stripbeurs Flevostrip in Dronten, afgelopen november, kwam de hardcover van het album uit. De softcover van dit vierde deel lag al eerder in de winkels. In dit album gags van één strookje afgewisseld met een aantal paginagrote tekeningen. Op de vraag wat tekenaar Gerben Valkema leuker vindt om te tekenen, de strookjesstrips, de één pagina grappen, of de langere verhalen, zoals die in de Eppo kerstspecial staan, is het antwoord: *"dat mag je me niet vragen! Het is net als je een vader vraagt welk kind het liefst is. Ik beleef aan alle drie de vormen veel plezier, maar bij elk op een andere manier. Het leukste is dat het eigenlijk niet veel anders is, want het is allemaal Elsje."* In dit nieuwe album zit Elsje op school, belt ze de kindertelefoon, spaart ze strips, zit ze bij de psychiater, vindt ze plantenporno maar saai, pleegt ze met haar twee vrienden een bankoverval, richt ze haar eigen politieke partij op, en wil ze op ballet. Maar dat alles natuurlijk wel op haar manier... Ook dit album is weer een aanwinst voor je stripverzameling. Leuk getekend, goede grappen en soms ook heel herkenbaar. Voor 2011 staat een uitgave van alle gags uit Eppo gepland. JOOP

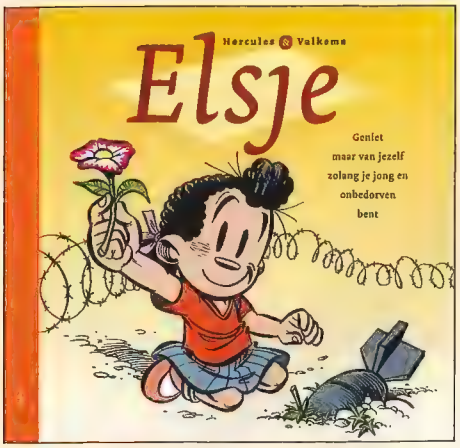

Elsje 4 Geniet maar van jezelf zolang je jong en onbedorven bent
Tekst / tek : Eric Hercules / Gerben Valkema
Don Lawrence Collection, 100 blz., SC: 9,95 euro, HC : 17,95, luxe-HC met speciale prent : 32,95 euro

KORT KORT KORT KORT KORT KORT KORT KORT

Yoko Tsuno 25 : De dienares van Lucifer

Tekst / tekeningen : Roger Leloup
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

Vier jaar was het wachten op een nieuw avontuur van Yoko Tsuno. Deze keer brengt de perfectionistische tekenaar Leloup zijn heldin naar Schotland. Yoko moet haar vriendin Cecilia (die ze leerde kennen in het album *Prooi en schaduw*) helpen om het mysterie op te lossen van een antieke robot die ze in de kelders van haar Schots kasteel heeft gevonden. De robot lag in een graf met geheime manuscripten. Die papieren suggeren dat ze dienaar van Lucifer *himself* is. Om dit raadsel op te helderen roept Yoko de hulp in van oude bekenden : de Vineanen en Emilia, haar vriendin uit het vorige album. Dit album biedt dus een blij weerzien met heel veel oude bekenden. TOM

De Kleine Robbe 15 : Loop rechtop !

Tekst / tekeningen : Tome / Janry
Dupuis, 48 blz., SC, 6,50 euro

Op het einde van elk jaar verschijnt ook nu weer een nieuw album vol gags over de grappen en grollen van de Kleine Robbe. Eén lang kortverhaal van zes bladzijden en voor het overige gags van één pagina. Naast de vertrouwde personages als Vermiljoen, Suzanne en de veel te dikke gymleraar Meneer Peuk wordt ook een gloednieuw personage geïntrodudeerd: Odoklonjo, het nieuwe hulpje van vader Angelusse. Odeklonje is een soort Quasimodo-kloon. Zijn levensverhaal vind je in het lange verhaal. Mededekenaar en groot talent Dan Verlinden wordt nu ook vermeld onderaan de gags. Volgende keer ook op de cover ? TOM

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,
Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

De Striepclub

www.striepclub.be, de actieve site vol promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

www.striepclub.be

Stripwinkel TISTJEN DOP

www.tistjendop.be

Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
tel. 014/42.88.29 - info@tistjendop.be

Ook ruime keuze in Engelstalige strips:
graphic novels, klassiekers, humor,
manga en underground.

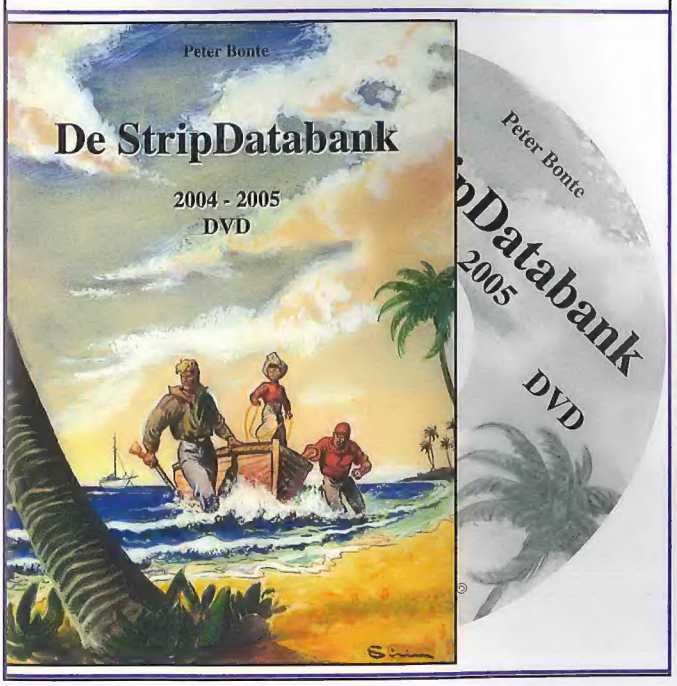

Stripwinkel HET „B"-GEVAAR

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

film/dvd

Door
Joop Schreurs
& Frank Jonker

THE SORCERER'S APPRENTICE

Brittannië. Het jaar 740. Er woedt een oorlog tussen tovenaars. Het lot der mensheid ligt in handen van de rechtvaardige en machtige Merlijn. Hij vertrouwt zijn geheimen aan drie leerlingen toe: Balthazar, Veronica en Horvath. Maar alleen de eerste twee blijken te vertrouwen! Dan is er ook nog Morgana le Fay, de dodelijkste vijand van Merlijn. Zij bemachtigt de gevaarlijkste toverspreuk die er is, die van de Opstanding. Met deze spreuk kan ze het leger der doden laten opstaan en de mensheid onderwerpen. Morgana komt gevangen te zitten in de Grimhold, een gevangenis waaruit je niet kan ontsnappen... De stervende Merlijn geeft Balthazar zijn drakenring. Deze ring zal hem naar het kind leiden dat Merlijns opvolger zal worden, de Eerste Merliniaan. Deze opvolger zou de enige zijn die Morgana zou kunnen doden. Balthazar zoekt eeuwen, tot in het jaar 2000, in New York. Daar ontmoet Balthazar voor het eerst de jonge Dave Stutler. Als dit schijnbaar gewone kind over geheime krachten blijkt te beschikken, neemt Balthazar zijn rekruut mee voor een spoedcursus in de kunsten en wetenschap van de magie, en maakt hij hem tot de ultieme tovenaarsleerling... Disney's *The Sorcerer's Apprentice* is bijna twee uur lang genieten. Na precies een uur zien we een scène die rechtstreeks doet denken aan de gelijknamige tekenfilm met Mickey Mouse in de hoofdrol. Net als in de tekenfilm heeft nu Dave geen zin in een schoonmaakklus en betovert hij de bezems zodat die alles wel even schoonmaken voor hem... Het verhaal is wat mager, soms worden dingen te makkelijk aangenomen, maar de effecten zijn super. De film verscheen op 8 december op dvd. Naast de film nog een *deleted scene* en een twintig minuten durende *making-of*. Een aanrader voor een avondje gezellig film kijken! Een film met in de hoofdrollen Nicolas Cage, Alfred Molina, Monica Bellucci, Teresa Palmer en Jay Baruchel.

PRIJSVRAAG

Wij mogen drie dvd's van *The Sorcerer's Apprentice* weggeven aan BSM-lezers. Wil je kans maken op een dvd, beantwoordt dan onderstaande vraag en stuur jouw antwoord, samen met je volledige naam en adres (en land) gegevens naar joopjes@hotmail.com. Het onderwerp van het mailtje is "getover in bsm". Doe dat voor 1 februari 2011. Prijswinnaars krijgen automatisch bericht. Over de uitslag wordt verder niet gecommuniceerd. Met dank aan Anne Pronk en The Walt Disney Company.

Vraag: *In welke Disney Classic tekenfilm speelt Mickey de tovenaarsleerling?*

A CHRISTMAS CAROL

Op 8 december verscheen Disney's A Christmas Carol, een film van Robert Zemeckis met Jim Carrey in de hoofdrol, op dvd. Jim speelt in deze film zelfs acht verschillende rollen! Bij de gierige Scrooge is maar één ding in het leven belangrijk: geld. Alles zet hij daarvoor opzij. Hij gelooft ook niet in Kerst. Als zijn neefje Fred (Colin Firth) hem uitnodigt voor een familiediner, slaat hij dat nors af. Op Kerstavond wordt hij bezocht door drie geesten die hem meenemen op een tocht die hem de ogen doet openen. Dan komt hij er pas achter wat de ware betekenis van Kerst is. Disney's A Christmas Carol, inclusief bonusmateriaal, is verkrijgbaar op dvd, blu ray en op 3d blu ray.

BELLE EN HET BEEST BLU RAY

Disney bracht opnieuw de tekenfilm *Belle en het Beest* uit op dvd en nu voor het eerst op blu ray. Niet lang na het verschijnen van de tekenfilm in 1991 werd, dankzij de mooie songs van Howard Ashman en Alan Menken, ook een musicalversie van deze film gemaakt. In de musical zat een song die de originele film niet had. In de musicalversie wist Alan Menken dit liedje een juiste plaats te geven, wat bij de film niet lukte. Nu is dit liedje, met de Engels titel *Human Again*, toch nog aan de film toegevoegd. Disney heeft hiervoor 8 minuten nieuw filmmateriaal getekend, geheel in stijl van de originele film. Op de blu ray -schijfjes staan dan ook de drie versies van de film: de bioscoopfilm, de langere film met het extra liedje, en de work-in-progress-versie, een versie waarin sommige scènes nog zijn vervangen door storyboards om de film toch al te kunnen vertonen op het New York Filmfestival van 1991. Verder vele extra's, waaronder documentaires, audiocommentaar, alternatieve versies en een *making of*. Mooi kleurgebruik, zeer gedetailleerd en een goed verhaal. Kortom een absolute must have, deze blu ray. Vanaf 10 november 2010 verkrijgbaar op Disney 2 Disc Special Edition dvd en als Disney blu-ray 3 Disc Diamond Edition (2 disc blu-ray + dvd)

EPIC MICKEY GAME

Disney bracht voor de Nintendo wii het spel *Epic Mickey* uit. Dit spel richt zich wat minder op de kinderen, wat bij eerdere computerspelletjes wel het geval was. In Epic Mickey belandt de bekende Disney muis in een parallelle wereld die hij jaren daarvoor door een ongelukje in het verderf heeft gestort. De cartoonwereld is daardoor heel wat duisterder dan we doorgaans van Disney gewend zijn. Sinistere krachten regeren met harde hand en Mickey's jaloerse halfbroer Oswald heeft zich voor hun karretje laten spannen. Lukt het Mickey om zijn vertrouwen te winnen en de orde in de wereld weer te herstellen? Voor zijn strijd heeft Mickey twee unieke 'wapens' tot zijn beschikking: een magische kwast en verfverdunner. Met de verfkwast kan hij objecten te voorschijn toveren, bijvoorbeeld een brug of een platform, zodat hij ongeschonden zijn weg kan vervolgen. De verdunner heeft juist een destructieve werking... Het spel ziet er zeer mooi uit. Je loopt door allemaal oude en bekende Mickey Mouse filmpjes. Het idee erachter is geweldig. Maar de bedoeling van het spel is niet echt duidelijk. Tijdens de filmpjes is de ondertiteling vaak te snel uit beeld verdwenen waardoor de gesprekken in de filmpjes moeilijk te volgen zijn. De camera loopt ook niet altijd even lekker met je mee. Kortom: een leuk spel met mooie beelden maar de gameplay laat, helaas, wat te wensen over...

HANDY MANNY

Vier de Kerst samen met Handy Manny in *Een Klussig Kerstfeest*. Een feest overladen met liedjes, wonderbaarlijke verrassingen en pret voor de hele familie. Het Gereedschap kan haast niet wachten tot ze de winkel kunnen sluiten om naar Kelly's Kerstparty te gaan. Maar als er opeens overal in de stad noodreparaties moeten gebeuren, lijkt het erop dat het feest voorbij is voordat het ooit begonnen is! Door een heel groot wonder komt het Gereedschap erachter dat niets zo fijn is als anderen te helpen. Als extra op de dvd nieuwe avonturen van Teigetje en Poeh.

THE END

SHERPA PRESENTEERT

BLUEBERRY

DE MIJN VAN PROSIT & HET SPOOK VAN DE GOUDMIJN

HET LEGENDARISCHE TWEELUIK VAN GIRAUD EN CHARLIER

De beste western ooit! Indrukwekkende zwart-wit pagina's, opnieuw gescand vanaf de originele platen! Opnieuw vertaald en geletterd. Met een uitgebreide introductie, een uniek interview met Giraud en spectaculair – ook onbekend! – artwork! Eenmalige uitgave in een gelimiteerde oplage van maximaal 1000 exemplaren. Winkelprijs € 49,95

Verschijnt in februari 2011

KIJK OOK OP WWW.SHERPA.NU